

Thirsis Minnewit. Deel 1

Editie Jos Houtsma

bron

Thirsis Minnewit. Deel 1 (ed. Jos Houtsma). Willem van Heckeren, Amsterdam 1708

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_thi001thir06_01/colofon.php

© 2013 dbnl

Beknopte verantwoording

Jos Houtsma

De tekst van het eerste deel van *Thirsis Minnewit* is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave, die van Willem van Hekeren, Amsterdam 1708, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1712 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Tresoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van twee latere edities: die van Abraham Cornelis, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

De tekst van het tweede deel is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1710, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1711 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Trezoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van latere edities: die van Theodorus Crajenschot, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

Er bestaat een afwijkende versie van het tweede deel, die van de Wed. van Gysbert de Groot, de oudst bekende versie uitgegeven in Amsterdam 1710 (bewaard in de Koninklijke bibliotheek in Den Haag onder signatuur 13 L 22). De in de editie van Van Heekeren niet voorkomende liederen uit de editie De Groot zijn apart uitgegeven. Bij het vaststellen van de tekst van deze liederen is ook de editie De Groot van 1726 (in privé-bezit) geraadpleegd.

De tekst van het derde deel is uitgegeven op basis van "verbeterde" uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1712, bewaard in de bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, onder de signatuur 39 c 296. De tekst is vergeleken met die van 1711 (bibliotheek van de universiteit van Amsterdam MUZ 122), met die van de editie van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1716 (Leeuwarden, Trezoar, signatuur 2588 TL) en met die van Theodorus Crajenschot , Amsterdam z.j. (rond 1750, privé-bezit) en van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit). De liederen uit de editie 1711 die in 1712 niet opnieuw zijn opgenomen, zijn als bijlage aan de tekst toegevoegd.

De vrolyke zang-godin is uitgegeven op basis van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1713 (KB, 233 L 3). Bij het vaststellen van de tekst is gebruik gemaakt van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1716 (Trezoar Leeuwarden, signatuur 2588 TL). Tevens is gebruik gemaakt van edities van Abram Cornelitz, Amsterdam, z.d. (ca. 1750, privé-bezit), en Marinus de Vries, Deventer, z.d. (na 1735, privé-bezit)

Tekstpresentatie

Bij de uitgave zijn de volgende ingrepen uitgevoerd:

Bij de weergave van versregels is uitgegaan van het strofeschema, ook als de bron versregels achter elkaar drukt. Binnenrijmen zijn opgelost.

De interpunctie is gemoderniseerd.

Het onderscheid tussen initiaal, kapitaal en klein kapitaal, en tussen grotere en kleinere lettercorpsen (m.n. in de titels) is verwaarloosd. Inspringingen zijn niet weergegeven.

Het brongebruik van cursief (doorgaans om onderscheid te maken tussen directe rede van personages in dialoogliederen) is niet gevolgd. Voor het weergeven van directe rede worden consequent dubbele aanhalingstekens gebruikt. Als wordt aangegeven dat tekstgedeelten herhaald moeten worden door aanduidingen als "bis" zijn deze aanduidingen cursief weergegeven. Ook ondertitels en andere toevoegingen aan de tekst die in de bron werden aangetroffen zijn cursief weergegeven.

Andere afwijkingen van de bron die voor de uitgave is gebruikt, zijn in de noten verantwoord.

De liederen zijn genummerd, met het incipit tussen teksthaken. De strofen zijn genummerd.

't Boek tot de Sangers en Sangeressen

Liefhebbers die de vreugd beminnen,
Gy, die het jeugdig bloet nog streelt,
Hier is vermaak voor uwe sinnen,
Hier vind gy werk dat niet verveelt.
In my, het merg 'Het puikje.' der Liedeboeken,
In my is oud, nieuw, moy en slegt. 'Eenvoudig.'
Men heeft zo lang by een gaen zoeken
Tot dat men my heeft opgeregt. 'Samengesteld.' D.w.z. liedmateriaal uit verscheidene bronnen.
Als gy my hebt ter deeg doorkropen,
Vind gy wel iets dat U behaagt.
Daar moest wat van St. Ann' doorlopen, Iets ondeugends
Want anders was het te bedaagt;
So Momus wil, hy mag wel wroeten, Ook spotdichten zijn toegestaan
My en mijn Maker Een verwijzing naar de (anonieme) samensteller. scheelt het niet:
Ik ben gestelt op vrye voeten Opgezet 'op vrije voeten:' 'ongebonden', 'ongecensureerd.'
En zoek niets minder als verdriet.

Register**A**

Al wat men doet men kan geen Juffers	2
Aurora brengt den klaren dag.	69
Als ik myn Philis kussen mag.	107
Anke van Trara.	110
Als 't Boksvotje speelt op sijn pypje.	1213
Ach wat is het soet daar twee beminnen.	160

B

Besnedene velden doorlugtige boomen.	5
--------------------------------------	---

C

Clarindes hert is altyd kout.	33
Carileen ey wilt u niet verschuylen.	128
Clorinde myn leven.	152

D

De Winter is voorby gestreken.	6
Dorothea hoort myn sugten.	111
Dat alle bergen goudene waren.	136
Doen laast klimene dwalen ging.	151

VII

Een uyl van hoge jaren.	30
Een jongman die 't minnen.	62
Een meysjen Excellent.	74
Een Juffrou schone.	119
Ey lieve jan loop met een set.	133

G

Goeden avond myn soete troosje.	143
Geen pyn is voor een maagd.	148
Gun my myn Engelin.	158

H

Het geschiede op een tyd.	18
Hoort kees myn vryer.	22
Het wintje dat uyt den oosten waayt.	24
Hoe wonder zyn de werken.	27
Hier sitten wy in gloria.	30
Hoe kan de Liefde ymants hert ontrusten.	52
Hoort toe gy meysjes al.	71
Hou voerman van de hel.	84
Het best op aard is een gerust gemoed.	99
Het wyntje dat isser so soet van smaak.	106
Het is nu ruym vyf jaar geleden.	113

I

Is de Liefde soet lyden waarom baartse dan.	4
Ik weeter geen schoonder maagd.	9

VIII

Ik ging lestmaal de willige boompjes tellen.	67
't Is wie wil hooren singen.	76
Ik heb twee bruyn oogjes in mynen sin.	80
Ik ging lest wandelen door een hof.	82
Is dan de Liefde schande.	88
Ik min de vrye staat.	95
In de Min vind ik genugten.	118
Indien oyt maagd haar droeve klagten.	125
Ik wil van desen avond nog eens uyt vrye.	139
Ik hoorde dees dagen.	141
In 't ruysen der boomen daar 't vogeltje.	145
Ik willer na mynen vollen swier.	159

L

Liefste lief Wanneer sal 't wesen.	10
Liefhebbers blyft een wynig staan.	35
Lieflyk bosje en gy silvre vlieten.	94
Lestmaal in 't rysen van een koele.	115

M

Margrietje myn voogdesje.	43
Myn Lief schynt my te haten.	155

N

Nabots Wynberg was gelegen.	46
Neen kloris neen op sulken wys te minne.	87
Na Oostland wil ik varen.	101

O

O wreede stuurse maagt.	7
O Holland schoon gy.	12
O Flora Edel is uw roem.	15
Och Clarind myn uytverkoren.	16
O Soetste vrindin o zylsteen der.	49
O Doelwit van de min.	56
Ontsluyt ontsluyt uw venstertje.	58
Och Philedatje hoe lang is 't geleden.	93
O soet vermakelyk vrougeslagt.	145

R

Ryke Buurjaapje die klaagde.	149
------------------------------	-----

S

Schoon katryn o beeld der beelden.	40
Schoon lief aanhoort mijn klagten.	98
Sy is niet so als ik gesint.	153

T

Truytje myn soeten Engelin.	65
Troosje myn uytverkoren hoe komt.	117

V

Vryers wel wat hebje klugjes.	31
-------------------------------	----

verlaat gy myn verheve ziel.	89
vrinden sou men niet vrolijk.	120

W

Wanneer ik pyse aan dees Egt.	25
Wel wat let de jeugd.	38
Wel ben ik dan soo mismaakt.	44
Wy willen nog niet scheyden.	55
Wel Mietje stout.	78
Wat isser grooter vreugd op aard.	96
Wel joosje bent gy de weelde moe.	103
Wie heeft het oyt gehoord.	107
Wanneer de son het morgen root.	122
Wanneer de son sijn paarde mend.	130
Wie sal dog die gelukkige eens.	147
Wanneer ik myn Engel maar eens.	149
Waar heen drijft ghy Galathee.	156

EYNDE.

[O wrede, stuurse Maagd]

1.

O wrede, stuurse Maagd,
 Hoe zijn verkeert uw zinnen Ambivalent: 'Hoe zeer is uw gemoed veranderd!' of: 'Hoe komt
 het dat uw gemoed is veranderd.'
 Dat gy geen liefde draagt
 Aan die uw plagt te minnen;
 Dat gy nu van my vlugt
 Als ik U Liefde toon!
 Om u is 't dat ik sugt:
 Is dat voor mijnen loon?

2.

O wrede mijn Godin,
 Om u so moet ik sterven,
 Want gy veragt mijn min.
 Sal u een ander erve?
 Philis en doet dat niet,
 Want ik lijd sulken pyn
 - Gelijk gy nu wel siet -
 Ja, noit gesont kan zijn. Editie 1712: Dat ik.

3.

Waer is, helaas, die tijd
 Dat gy my plagt te schenken
 Uw trouw' genegentheyd?
 Wilt daar maar eens om denken
 Hoe g'hebt mijn ziel doorwont
 In 't midden van mijn hert,
 Dat 'Doordat.' een kusjen aan uw mond
 My nu gewijgert werd.

4.

Ik had dat noit gedagt
 Wanneer ik na u vrijde,
 Als gy mijn liefde sag,
 My brengen sou in lijde.
 Gy zijt wel straf van sin
 Dat gy my niet bemint,
 Daar ik tot u, Godin,
 Van herten ben gesint.

5.

'k Heb u noit afgegaan
 Of u noit afgeweken
 Maar mijne min blyft staen
 Duisentmaal meer ontsteken. 'Ontstoken.'
 Waarom my so veragt,
 Waarom my so versmaat,
 Dat gy myn sugt 'Mijn verlangen.' belagt
 En elders liefde draagt?

6.
 Vaart wel, o schoonste Beeld,
 Vaart wel, stuurse Vrindinne!
 Gy hebt mijn ziel gestreelt
 Door uw gevijnsde sinnen, 'Door uw geveinsde welwillendheid.'
 Gy brengt mijn ziel vol smert,
 Rukt my het leven af:
 Blyf nu ook in myn hert 'Zelfs', 'desondanks.'
 Tot dat ik daal in 't graf!

[Al wat men doet, men kan geen Juffers winnen]

Toon: Sarbande

1.
 'Al wat men doet, men kan geen Juffers winne:
 't Schijnt dat de Liefde heel verbannen is.
 En 't soetste soet bestaat nochtans in 't minne.
 Zeg, soete juffer, wat de reden is,
 Waarom van binnen
 In uwe sinnen
 Geen lust tot minnen
 Als in ons en is.'

2.
 'Den Egten staat kan mij geen voordeel geeven.
 Ik hou van Minnen nog van Trouverbond,
 Want Maegd te blijven is het beste leeven.
 'k Lag met Cupido en al die hy wond,
 Want al het smeeken
 Dat Ioncmans spreken
 Zyn Het onderwerp is al het smeeken: ongrammaticaal. snoo gebreeken
 Vyt een valschen grond.'

3.
 'Dat 'Als.' ghy de Min en hare soete krachten
 Maar eens geproeft had op het minste deel, 'Ook al was het maar een beetje.'
 Ik weet dat gy de Min seer soet soud agten.
 Doch gy ontvlied haar kragten al te veel.
 Als gy hoort sugten,
 Noemt gy 't maar klugten Klugten / klugjes is een vast rijmwoord bij 'zuchten' / 'zuchtjes.'
 De betekenis kan variëren van 'onzin', tot 'aardigheidjes.'
 En gy gaat vlugten
 Voor het minst gestreel.'

4.

‘Ik wil in eensaamheyt mijn tyd verslyten
 En geen verdriet aan man of kinders sien.
 So hoor ik geen krakelen nog verwijten,
 Dat by de nieugetroude kan geschien.
 Neen, ‘k meen ‘Ik beoog.’ Bron:mijn; geëmendeerd naar de editie 1712. mijn jaren
 Niet te beswaaren
 Met het jok ‘Het juk.’ van paaren,
 Maar den trouw te vlien.’

5.

‘Had uw Mamatje, als sy wierd gevreden,
 Aan uw Papatjen nimmer gunst getoont
 Maar altijd neen gesept op sijn gebeden,
 Zeg soete Juffrouw, waar had gy gewoont?
 Volg dan de reden,
 Hoort mijn gebeden,
 Doet so sy deden:
 My met min beloont.’

6.

‘Gy vraagt my waar ‘k geweest waar so Mamatje
 Had aan Papatjen nimmer gunst getoont,
 Maar dat gesprek is maar een ydel praatje,
 Onwaart met wederzydse re’en beloont: Daar hoeven we niet over te discussiëren.
 Schoon op haar sinne
 De kragt der minne
 So veel ‘Ook al kon [...] nog zo veel.’ kon winne,
 Hy by my niet en woont.

7.

Des gaat vry heen, gy sult geen troost genieten.
 Vergeef my dat ik uw klagt so versmaad,
 Want die de min veragt, agt geen verdrieten. ‘Besteedt ook geen aandacht aan verdriet.’
 Dus mijn versoek is, jongman, dat gy gaat:
 Uw beleeftheden,
 Al uw gebeden,
 En voor’ge reeden
 Komen veel te laat.’

[Is Liefde soet lijden, waarom baartse dan pijn]

1.

Is Liefde soet lijden, waarom baartse dan pijn? Het woordje 'lijden' lijkt overbodig, maar hoort gezien bijv. de wijsaanduiding in TM I 82 wel tot de 'canonieke' tekst. In de versie van Coll. Nijhoff luidt de eerste regel evenwel: Is liefde soet lijden, / Sy baert mij grote pijn.

Isse bitter, hoe kanse dan aangenaam zijn?

Wijl 'Als.' ik lyde met luste, waarom soud ik dan

Gaan klagen, wijl 'Omdat.' ik het niet veranderen kan!

Want de pijn is so soet, so beklaglik is de smert, 'Ook al is', etc.

Datse op een tyd 'Tegelijkertijd.' quest en doorkittelt myn hert.

2.

Als liefde is plagen, laat ik de minnepijn.

Liever wil ikse bannen uit de sinnen van mijn,

Als langer te leven in sorg en verdriet.

'Kwil my gaen begeven daar my nimant en siet

En slyten myn dagen in eensaamheyt,

Op dat ik al mijn leven de sorg raak quyt.

3.

Die ik laast had verkoren, die myn zieltje gebiet,

Die wil my niet horen, maer staag van my vliet.

Al offer ik myn sinnen op 't altaar van de min,

Sy wil my niet minnen nog verandre Bron: verand'e. Geëmendeerd naar de editie 1712. van sin:

Daarom doet uw sin en siet wie gy liefde bied, Bedoeld is waarschijnlijk: 'doe verstandig en let op', etc.

Op dat gy door 'tminne niet raakt in verdriet.

4.

Die ik laast had verkore en toon getrouwe min,

Die myn hert plag te stelen tegen eenig tegesin, Bedoeld is waarschijnlijk: 'onvoorwaardelijk', 'zonder dat ik ooit onwil voelde.'

Die myn oor quam strelen door haar lieve gesang,

Is van my verdwene, daerom ben ik so bang;

Is van my verdwenen en door haar genoeg'lickheid. 'En door haar verdwijnen de genoegelijckheid, de aangename situatie.'

O Liefde, o liefde, waarom hebt gy my verlijt! 'Waarom hebt gij mij verleid door haar genoegelijckheid (aantrekkelijkheid).'

5.

Abdisse van 't Klooster, geef my myn liefje weer -

Poenitentie, poenitentie, 'Boete.' Bedoeld is waarschijnlijk: 'genade.' roep ik na u begeer -

Of gunt my te woonen by myn lieve Bagyn,

Mijn leven salder veel te geruster om Zijn.

Jochem sal ik bidde dat hy my tot haar went
 En mijn zieltje wil behoede voor alle torment. St. Joachim: de echtgenoot van St. Anna, hier
 waarschijnlijk aangeroepen als een patroon van de goede echtgenoten.

6.

‘k Sal my wel schicke na de wette van ‘t convent,
 ‘k Sal dageliks leren een lesje wel bekend
 En off’ren myn zinnen op ‘t altaar van de min,
 Op dat ik mag beminne myn schoone Vrindin,
 Op dat ik mag beminne myn schoone Vrindin,
 Ach pater, ach pater, laat my het klooster in.

[Besnedene velde, doorlugtige boomen]

1.

Besnedene ‘Welgevormde.’ velde, doorlugtige boomen,
 Aanhoort myn klagten die ik hier doe;
 Ruysende beekjes en vlitende stroomen,
 Neemt acht op ‘t geen dat myn klagen doet.
 Ach hemels blauw, u tintelde ‘Tintelende.’ lonken,
 Ach silvere maan, verduystert uw glans; verduystert is gezegde zowel bij ‘hemels blauw’ als
 bij ‘zilveren maan.’
 Gy die in liefde schier legt verdronken, ‘Ondergedompeld’, ‘geheel en al overgegeven aan.’
 Ach Cupidoetje, hoe quest gy de mans. ‘De mannen.’

2.

Het isser geleden een wynig daagen,
 Myn oog viel op een Venus beelt;
 Sedert dien tijd heb icker gedraagen
 Een smert die mynder gestadig streelt;
 Want al myn sinnen en myn gedagten
 Zyn: ach, hoe sal het met my nog vergaan?
 Ik sal van Liefde haast heel versmagten,
 Eer dat de vloet opdroogt van myn getraan.

3.

Als Phoebus met syn vergulde stralen
 Gedooken lag in den Oceaan,

Quam mijn daar in mijn zinnetjes malen, ‘Draaien, zich blijvend ophouden.’

Als ik lagh op het Dons der Swaan,

Marcelus, ‘Marcelus’ lijkt zowel onderwerp van quam als van komt. De editie De Vries heeft op deze plaats Marcuius, een spellingsvariant van Marcurius / Mercurius. komt mijn gestadigh ontrusten

En schelt mijn voor een Venus portret; Bedoeld is waarschijnlijk: ‘een vrouwengek’; cf. in WNT uitdrukkingen als ‘Venusknecht’, e.d.

Klagende ben ik in ongenuchten ‘Smart.’

Als ik mijn eensaem Bron: Als ik in mijn eensaem. Geëmenteerd naar de editie 1712. vind op het bet.

4.

O groote Godt, wat heb ik misdreven,

Dat ik moet sitten hier alleyn?

Ik verslijdt helaas in droefheyt mijn leven,

En in gestadige quellingh en pijn.

Ik stort vergeefs mijn droevige klachten!

Ach, wat leef ik in een zware noot!

Heb ik noch meerder droefheyd te wachten,

Ik was veel liever gesturven den Bron: dan. doot.

5.

Genade, genade, ach Venus Soontje,

Aanhoort mijn klachten die ik hier doe.

Ik sal voor mijn Lief gaen vlechten een Kroontje

En haer gewilligh gaen valle te voet,

Ter eeren van onse mededogen. Bedoeld is misschien: ‘Opdat zij medelijden met ons heeft.’

Om dat gy mijn verlost hebt van pijn,

Ik sal voortaan nu na mijn vermogen

U altijd schuldigh en dankbaer zijn.

[De winter is voorby gestreken]

1.

De winter is voorby gestreken,

De Somer die staat voor de deur, Zwerfregels; al in een liedblad uit 1600: Het winterken is ons vergang[en] / En het Somerken komter ons [aen]

Die ons soo lieffelick komt queecken ‘Koesteren.’

Met Bloemtjes alsoo soet van geur;

De warme dagen,

Lief, die komen aan,

Komt laet ons jagen
 Daar de bloemtjes staen
 Die cierlyck open gaan.

2.

De Mey die toont sijn beste dagen
 Van Bloemen, Kruyden en van Gras,
 Hy doet uyt lopen de groene bladen
 Van al 't lieffelik Boom-gewas
 Waar op het diertje 'Het vogeltje.'
 Met een soete taal
 Singt tiere liertje -
 Maer de Nachtegael
 Verciert het altemael.

3.

In 't veldt daar hoort men de leeuw'rik singen,
 Al quelende vliegt hy na de lucht;
 In't Duyn daar siet men de Knijntjes springen,
 Sy leven daer in soet genucht;
 Het mosse-prytje 'Musje.' Zie voor 'prij' als 'goedig scheldwoord' het WNT.
 Roept staeg: 'dief, dief, dief';
 Het Honingh beytje
 Heeft de bloempjes lief,
 Sy staen tot sijn gerief.

4.

't Swalfje met sijn snelle wiecken
 Vliegt als een Schim stracks hier en daer, 'Nu eens hier, dan weer daar.'
 Soo dra den dagh begint te kriecken
 Komt den gebeckten Oyevaer
 Na buiten vlieden
 Om te soecken aas,
 Hy gaat bedriegen
 Den Kickvors: hy den baas
 Speelt met een groot geraas.

5.

Twee Schaapjens aan een tuygh gestrengelt
 Die trecken samen eenen leyn;
 Wat verder zitter een en hengelt:
 Daer dient patientie by te zijn; 'Dat vergt geduld.'
 Al sijn verlangen
 Is na snoeck of baers,

Kan hy die vangen
 Hy houdtse voor wat raers, 'Bijzonders.'
 Maer vangt somtyts wat aars. 'Iets anders'; ongetwijfeld had de dichter een oude schoen of iets van dien aard in gedachten.

6.

's Morgens kraeyt den boer sijn Haantje;
 Maer komt eens aen de water-kant,
 Daar ziet men 't witte geveederde Swaantje;
 Langes de willige abundant 'Langs de overvloedige wilgen', of 'in groten getale langs de w.'
 De vogeltjes zingen
 Boven in 't geboomt,
 De visjes springen
 Daar 't water stroomt:
 't Is lust onder 't geboomt.

7.

't Is lust om te gaan vermeyden:
 Wanneer den dagh begint te kriecken aan
 Siet men de Koeytjes in de weyde
 Met soete melckje zwaer belaan
 Waar op het boertje
 Met sijn Huys vrouw past:
 Hy neemt een snoertje
 Bind haer beentjes vast
 Ontslaet haer van de last. Hij melkt ze.

8.

Nu wil ik eens gaan besluyten
 Van al het geen ik heb gesien;
 Die meer wil kijcken die gaet na buiten:
 Treet met u twee'n, Maer ik was alleen. De regel wijkt af van het rijmschema.
 't Komt al van boven
 Dese soetigheyt:
 Laet ons gaen loven
 Godes Majestijt
 Tot in der eeuwigheid.

[Ik weeter geen schoonder Maagd]

1.

Ik weeter geen schoonder Maagd
 Als die 'Dan zij die' etc. mijn jong hert behaagt;
 Mogt ik eens by haer wesen,
 Genesen soo was 'r myn wond:
 Soete Lief, maak'er myn hert gesont.

2.

Haer wit albasterde borst
 Daar myn jonghert na dorst,
 Haar oogen vol lonken en stralen,
 Van tale so vriendelyk
 En van deugde maar also ryk;

3.

Haer wangen schoon gebloost,
 Veel schoonder als een roos!
 Geen schilder en kan afmalen
 Te schilderen Pleonastisch: 'naschilderen.' sulcken Beelt
 Die mijn jonck hert en sinnen steelt.

4.

's Avonts maar alsoo laet
 Dan wandel ik over straat;
 Sy wilder my niet in laeten,
 En praten met myn een reys. 'Een keer.'
 Soete Lief, denckt eens hoe dat ik peys!

5.

Lief, seght my de oorsaack
 Waarom dat gy my verlaet: Assonantierijm.
 Ben ik te los van leven,
 Van leden te plomp of grof?
 Soete Lief ik bender nog In de betekenis 'nochtans'. Edel van stof.

6.

Of is het om 't Werelts goet
 Dat ik u derven moet?
 En wilter my brengen niet Het rijmschema laat hier een vrouwelijk weesrijm verwachten: 'mij
 niet brengen.'
 In sulken zwaar verdriet!
 Rijck of Arm en ben ik niet.

7.

De Liefde gekocht om Gout
 Die is so haest verflout; 'Verflauwd.'
 Men siet de Minnaars gedachten
 Gelyken een Riedt dat draeyt,
 Dat met alle de Winden waeyt.

8.

Adieu, mijn Princes eerbaer,
 Wy scheidt nu van malkaer:
 Denckt eens wie dat het sal rouwen? Met als implicatie: 'het zal je nog berouwen!'
 Jonckvrouw, nu voor het slot,
 Ik wensch u de Vrede by Godt. Editie Leeuwarden, Tresoar: Besluit, / Ik wensch u de Vrede,
 hier na de Bruit, waarschijnlijk met als bedoeling: 'Ik wens u vrede, en dat u hier na bruid zult
 worden.'

[Liefste Lief, wanneer sal 't wesen]

1.

'Liefste Lief, wanneer sal 't wesen
 Dat gy my eens sult genesen
 Van die smert,
 Van die smert
 Dien ik voel in mijn jonck hert;
 Sullen noyt mijn droeve klachten
 Uw wraackgierigh hert versachten;
 Sult gy dan,
 Sult gy dan
 Noyt van mijn maken uw Man?'

2.

'Jonghman, staeckt uw droevigh Minnen,
 Gy en sult geen troost verwinnen,
 Want ik ken,
 Want ik ken
 Noch wel blijven dien ik ben.
 Sou ik in mijn jonge Jaren
 Alree denken om te paren?
 Jonghman siet,
 Jonghman siet,
 Ik hou mijn uyt het verdriet.'

3.

'Geen verdriet sal u geschieden.
 Lief, en wilt van mijn niet vlieden,

Ik sal jou,
 Ik sal jou
 Blijven als een Man getrouw.
 Alle druk en sware plagen
 Sullen wy te samen dragen.
 Liefste soet,
 Liefste soet,
 Staak doch eens uw gram gemoet.’

4.

‘U en baat geen presentatie,
 Ik en vind in u geen gratie ‘Aangenaamheid.’ De bedoeling is kennelijk: ‘ik vind u niet dermate aantrekkelijk dat ik uw vrouw zou willen zijn.’
 Om te zijn,
 Om te zijn
 U vrou in dit warelts plyn. Voor: ‘de wereld.’
 Al u soet en aardig vleyen
 Is maer om mijn te verleyen
 Van myn eer,
 Van myn eer,
 En my dan verlaten weer.’

5.

‘Och, ik sweer, myn Lief, Clarinde,
 So gy my ontrouw sult vinde,
 Dat de doot,
 Dat de doot
 My ruk weg in Charons schoot; ‘Mij moge wegrukken’, etc. Editie Cornelis: boot.
 En dat al de helse zielen
 My terstont komen vernielen,
 Dat ik mag,
 Dat ik mag
 Noit weer komen voor den dag.’

6.

‘Door uw Eed en trouwigheden
 Dien gy aen my komt besteden
 Sal ik dan,
 Sal ik dan
 Zyn uw’ Vrouw en gy mijn man.
 Wilt daer op mijn trouw ontfangen,
 Daar na ‘Waarnaar’ is al uw verlangen:
 Laat ons gaan,
 Laat ons gaan
 In den Echt, van stonden aan.’

7.

‘Ik ontfangh uw trouw, mijn schoone,
 ‘k Sal u weder min betoonen

Met een Pant,
 Met een Pant
 En een ringh van Diamant.
 Nu is al mijn droevigh klagen
 Heel verkeert in blijde dagen.
 Komt mijn Bruyt,
 Komt mijn bruyt,
 Laet ons lof verbreyden uyt.’ lof in de betekenis van ‘erloving’: ‘Laat onze verloving bekend worden.’

[O Hollandt schoon, gy leeft in vree]

1.
 O Hollandt schoon, gy leeft in vree
 Met een-en-dertig Steden,
 Omringt van Rijn, Editie Cornelis: Y. Maes en Noort-Zee.
 In u zijn goede zede.
 Voorwaar op heden,
 Met beleyt,
 Sal ik uyt goe genegentheid
 Mijn schuldige pligt bewijsen:
 Wie kan het landt volprijsen.

2.
 Voor eerst: uyt Texel, ‘t vlye en Maes
 Siet men veel schepen varen,
 Voorsien met menigh nobel Baas
 En veelerhande waren,
 Sonder beswaren
 Seer verblijt.
 Door de bekende werelt wyt
 Siet men de havens open
 Om Hollands waar te kopen.

3.
 Seylen Vrancrijk, Portugaal aan,
 Ook ‘t wijd beroemt Brittanjen,
 En by den swarten Moriaan,
 Italiaan en Spanien,
 Brengen Bedoeld is wel: ‘om (hier) te brengen.’ oranje
 App’le goet,
 Suyker, Rosijnen, Vygen soet:
 Geen Land en kan ik noemen
 Daar geen Hollanders komen.

4.

Siet, Amsterdam dat is een pronk
 Schier van de hele werelt.
 Hoewel 't is van een slegten tronk, 'Eenvoudige komaf.'
 Nu is het als beperelt:
 't Gesigt my dwerelt!
 Daer voor by
 Soo loopt de stroom genaamt het Y:
 Amsterdam hoog verheven,
 Wie heeft u Lof beschreven!

5.

Haarlem seer schoon en Leiden vry,
 Aan Meer De Haarlemmermeer en Rhijn gelegen:
 De stapel van de Wevery
 Hebt gy door Godes zegen
 Alhier verkregen.
 Dies ik dwingh
 Mijn tongh en segh: den Vreemdelingh
 Mag vredig by u woonen.
 O, Holland spant de kroonne!

6.

Delft, Schiedam, Rotterdam en Dort,
 Daar woonen veel Koopluyden;
 Van haar aldaar gehandelt wort
 In West, Noort, Oost en Zuyden;
 Brengen Het onderwerp is niet uitgedrukt. veel Kruyden,
 Goet van smaak,
 Ook Wijn en Bier tot ons vermaak:
 De schepen gaan en keren,
 Uyt in de maas braveren. 'Pralen.'

7.

Den Briel dient niet vergeten hier,
 Het is een schoon Landts-douwen. 'Landouw, streek.'
 Goeree, Heusden en Gorcom fier,
 Schoonhooven en Tergouwen:
 Daar ziet men bouwen
 Menigh Kaas,
 Oprecht en goet voor menschen aas; 'Voedsel.'
 Vlas, Hennep ziet men slepen,
 Op Wagens en in scheepen.

8.

Geertruydenbergh, Asperen siet,
 Heukelom en vianen,
 Yselsteynen, Leerdam, ‘t wert bediet; ‘Het dient te worden vermeld.’ De regel past niet in het metrum.
 t’ Ouwater, ‘k moet vermanen, ‘Zo moet ik melden.’
 Brouwt men van granen
 Lecker Bier;
 Wesop had ik vergeten schier,
 Woerde, Naarden en Muyden:
 Wie sou het al beduyden.

9.

Hoorn, Medenblik Bron: Medendlik. en Alkmaar,
 Munnikendam, Enkuyzen:
 Daar siet men staagh van jaar tot jaar
 Varen veel Haringh Buysen.
 Al door het bruysen
 Van de vloet
 Krijght menigh Zeeman kleyne moed,
 Als Thetis met veel homp’len ‘Stotend bewegen.’
 Haer in de gront komt domp’len.

10.

Edam voor ‘t lest en Purmerent.
 Hier kan yeder bemerken,
 Een-en-dertigh steden bekent
 In ‘t Graafschap. Te weten: het graafschap Holland. Wilt verstercken,
 O Heer, u Kerken
 Met u Woort,
 Laatse opwassen voort en voort,
 De Prins en Heere Staten,
 Als ook ons Magistraten. Bedoeld is waarschijnlijk dat zowel de kerken opwassen (‘floreren’) als de prins, etc.

11.

En wy, als onderdanen vroom,
 By haer in stilheyt leven,
 Gerust onder ons Vygeboom, ‘Wij leiden een gerust leven.’ Naar I Koningen 4:25.
 Door haat nog nyt Bron: uit. Ik houd de lezing aan van de versie Leeuwarden. gedreven,
 Elkaar aankleven
 Seer getrouw,
 Afstaan van ‘t quaat met groot berou,
 Yv’rig in den gebede,
 Wens ik met ernst: breng vrede. De dichter bedoelt waarschijnlijk dat hij god bidt om ons vrede te brengen.

[O Flora, ydel is uw roem]

1.

O Flora, ydel Bron: edel. Geëmendeerd naar de editie 1712. De bedoeling is waarschijnlijk: ‘U bent ten onrechte beroemd [om uw geleerdheid].’ is uw roem.

Met waerheyt kont gy niet getuygen

Dat de Bijtjes suygen

Honing uyt een Bloem: Bedoeld is: ‘Het is niet terecht dat je zei dat’, etc.

Gelooft, het Honingh Bijtje leeft

Niet uyt de soete Bloempjes die gy geeft,

Maar door de Nectar douw,

De Lipjes van Me-vrouw; Bedoeld is: ‘Van u zelf.’

2.

Waer op, als sy laat lag in rust

En ‘t honingh-Bytje quam aldaar gevlogen,

Heeft haer mont De mond van het honingbijtje. De constructie is grillig. gezogen

En met een gekust.

Doen quam ik even op het slag ‘Toen kwam ik juist op het goede moment.’

Daar ik het Bijtje aan haar Lipjes sagh

En dat ‘Dat het.’ op en neder vloogh,

Den Honingh douw uyt soogh.

3.

O, dacht ik, soeten Honingh-dief,

Nu zal u Flora heel verdoemen

Met gy soog de Bloemen

Lipjes van mijn lief Bedoeld is misschien: ‘Omdat gij aan de bloemenlipjes van mijn lief zoog.’

Die met meer soetheyd zijn vermengt

Als wel de Roosjes zijn met douw besprengt!

O, dacht ik op dat pas,

Die ‘Wat een geluksvogel zou je zijn, als je ook een bijtje was.’ ook een Bijtje was!

4.

Dat ik een honingh-Bijtje waer, Bron: was. Geëmendeerd naar de editie 1712.

Ik sou ‘t strooyen huys versaken

En mijn nesje maken

In ‘t gekrulde haar,

Swieren om haer gekloofde Kin Ze heeft een kuiltje in haar kin.

En storten daar de soeten Honingh in.

En hoe konder, Vriendin mijn,

Een liever nesje zyn!

[Och, Clarind mijn Uytverkoren]

1.

‘Och, Clarind mijn Uytverkoren,
 Wilt doch eens mijn klacht aanhooren,
 Schoone Meyt,
 Schoone Meyt,
 Uyt een rechte suyverheyt;
 Want de stralen van uw oogen
 Hebben mijn altijd bewogen
 Tot de min,
 Tot de min,
 Och, mijn overschoon Godin!’

2.

‘Jonghman, vertreckt met u lamenteeren ‘Loop heen met uw geklaag.’
 Want u persoon staat mijn niet aan;
 Gaat na een ander Maaght caresseeren, Letterlijk: ‘liefkozen. Hier eerder: ‘het hof maken.’
 Die u wil beter ten antwoord staan.
 Ik heb geen lust
 Om te trouwen,
 Laet mijn gerust; ‘Met rust.’
 ‘t Mocht mijn berouwen.
 Gaat Minnaar daar gy u vonken blust.’

3.

‘Lief, verhoort doch eens mijn smeeken,
 Of van rouw mijn hert moet breken:
 Engel soet,
 Engel soet,
 Gy bent die mijn treuren doet.
 Altijdt ben ik vol elenden,
 Moet ik soo mijn leven enden?
 Dagh en nagt,
 Dagh en nagt
 Stort ik voor u uyt mijn klacht.’

4.

‘Minnaar, u vleyen magh niet baten,
 ‘t Is al verloren wat gy begint.
 Gy zwiert by nagt altijdt over straten
 Met ‘t een oft ander Venus-kindt.
 Gy soud mijn mee ‘Ook mij.’
 Brengen in schande,
 In druk en wee,
 Ik sou mijn brande.
 Daarom gaat heen, laat mijn in vree.’

5.

‘O, Gy wreede Tygerinne,
 Laat gy my geen troost verwinne,
 Blijft gy straf, ‘hard, onbuigzaam’
 Blijft gy straf,
 So moet ik dalen in ‘t graf.
 Al de Goden sullen tuygen
 Hoe ik voor u neder buyge.
 Schone Vrou,
 Schone Vrou,
 Gy doet my sterven van rou.’

6.

‘Jongman, u Min doet myn hert ontfonken,
 Daarom wilt staken al u verdriet;
 Cupidoos pijlen en minnelik lonken,
 Die hy my staag in myn boesem schiet: De constructie is wat rommelig. Bedoeld is kennelijk dat de minnares is ontvonkt door de pijlen die Cupido gestaag in haar boezem schiet en door zijn ‘minnelijk lonken.’ De regels vallen ook metrisch uit de toon.
 Daar is myn Trou,
 Wilt laten varen
 Al uwen rou,
 Wy sullen paren,
 Wilt my ontfangen voor uwen Vrou.’

7.

‘Sang-Godinnen, wilt verciere
 Mijn Clarind met Lauwerieren,
 Want sy gaat,
 Want sy gaat
 Met my in den Egten staat! ‘De echtelijke staat.’
 Nu ben ik uyt het bezwaren!
 Speelt op Fluyten ende Snaren,
 Maakt geluyt,
 Maakt geluyt
 Tot lof van myn lieve Bruyt.’

[Het geschieden op een tijdt]

1.

Het geschieden op een tijdt,
 Een man in sijn oude jaren
 Is geworden Heremijt
 En liet alle weelde varen;
 Heeft de werelt met haer pracht
 Maar voor slaverny geacht.

2.

Twee Soons liet hy in de stadt,
 ‘t Derde heeft hy mee genomen
 En hy seid’, hy soude dat
 Noyt by Vrouwen laten komen:
 Hem dogt, ‘t geen men noyt en siet,
 Dat bekoort het herte niet.

3.

‘t Kindt dat bleef soo by sijn Vaar
 En quam nimmer by de luyden
 En at met hem menig Jaar
 Niet dan Wortels ende Kruyden,
 Vaste driemaal in de week
 En dronk water uyt de Beek.

4.

Maar alsoo ‘t eens quam te pas
 Dat daar in een van de Dorpen
 By de Boeren Kermis was
 En men na de gans soud’ worpen, Kermisvermaak.
 Soo dat al de soete Jeugt
 Dat quam sien met volle vreugt.

5.

En een Priester wel bekend,
 Een Man van seer goede zeden,
 Woonde aldaar ook ontrent, ‘Die daar ook in de buurt woonde.’
 Heeft dees Heremijt gebeden
 En door sijnen Bood’ belast ‘Met nadruk gevraagd.’
 Dat hy soude zijn sijn Gast.

6.
 Dese Gast, aldus gebe'en,
 Ging de sake overleggen
 En liet sigh (alsoo het scheen)
 Van den goeden borst geseggen Hij ging in op de uitnodiging.
 En naar een soo diep gepijs
 Trok hy met sijn Soon op rijs.

7.
 Hansken sag vast hier en daar 'H. keek flink om zich heen', of: 'voortdurend om zich heen.'
 Soo sy over wege gingen,
 En al wat hy wiert gewaar
 Achte hy voor wonder dingen,
 En sijn Vader leyd hem uyt
 Wat dat dit en dat beduyt.

8.
 Op 't lest sag hy by geval 'Kwam het zo uit dat hij zag.'
 Een hoop steedsche Vrijsters speelen,
 Die daer in het groene dal
 Geestigh gingen sitten queelen
 Ende maakte soet geluyt
 By de loovers, onder 't Kruyt.

9.
 Hanske zag haar schoon Cieraat, 'Tooi.'
 't Quantjen bleef 'er op staan merken
 En hy prees haar soet gelaet.
 Hy voelt sijn gewrichte werken, Een interessante uitdrukking; niet in WNT.
 Woud, soo 't scheen, niet verder gaan,
 Maer is stille blijven staan.

10.
 'Vader', seyd' den Jongen Helt,
 'Hoe mach 't soete schepsel hieten?
 Ik en heb u noyt in 't velt,
 Sulke Vogels kunnen schieten

En naer ik 't gediert besien,
 Soo behoort men 't gonst te bien.' 'Te oordelen naar wat ik zie, zou men dit gedierte vriendelijk moeten bejegenen.'

11.

De man seyde: ' 't Geen dat gy siet
 En soo in het veldt hoort schreeuwen,
 Dat sijn Gansen, anders niet,
 Erger dan de stoute spreeuwen,
 Een snoot en een oolyk 'Onaanzienlijk.' goet,
 Daar af gy u wagten moet.'

12.

'Vader', seyde den Jong gesel,
 'Laet my by die Gansen blijven,
 Ik wil met die dieren wel
 Mijnen Jongen tijt verdrijven;
 Ik en vreesse geen verdriet,
 Zy en zijn zoo grouwsaam niet.'

13.

De man voelde sijnen grondt, 'Snapte wel wat er aan de hand was.'
 Dochte: wat sal dit beduyden?
 ' 'k Meende', seyde hy binnes-monts,
 ' 't Kint kon niet dan groene Kruyden,
 Maer die lekker 'Deugniet.' als hy is,
 Kent meer als het groene lis.' Dichterlijk voor 'kruid.'

14.

Doch sijn Vader stiet hem voort
 En ging van de wege treden; Bedoeld is waarschijnlijk: 'weggaan.' Niet in WNT.
 't Kindt, in sijn gemoet gestoort,
 Volgt hem na met trage schreden
 En seyde: 'Vader, mag het zijn,
 Koopt doch eens een Gans voor mijn.'

15.

Mijn dunkt, 't waar mijn een Pleysier

Dat ik mogt een gans genieten;
 Al waar 't al mijn leven schier,
 Het en soud' mijn niet verdrieten.
 Vader', seyd d'onnosel Hans,
 'Lieve, koopt my doch een Gans.'

16.

De Man stont geheel verstomt,
 En seyd': 'Wat laat narre Kluijsen! Misschien is bedoeld: 'wat maakt het kluizenaarsbestaan
 mensen tot dwazen.'
 Al dat doch van katten komt,
 Is soo 't schijnt geneyght tot Muysen
 En hoe nau men 't Jeugt besluyt, 'Hoe streng men de jeugd ook in zijn bewegingen beperkt',
 etc.
 't Schijnt sy wilder echter 'Toch.' uyt.'

17.

Na dat Hansken met sijn Vaar
 Van de Feeste was gekomen
 En een yeder van malkaar
 Sijnen afscheyt had genomen,
 Was de guyt het kluytsjen moe
 En liep na de Gansen toe.

18.

Achtien Jaer was Hansken oudt
 Als hy van sijn Vaar gink loopen.
 Hansken had den bras 'Had genoeg.' van 't Wout,
 Hansken woud' een Gansken kopen,
 Hansken hadde geen deegh, 'Was niet tevreden; cf. Koek noch deeg van iets hebben, 'er geen
 voordeel van hebben.'
 Voor dat hy een Gansken kreeg.

[Hoort Kees, mijn Vryer]

1.

‘Hoort Kees, myn Vryer,
 Wat hebt gy daar te koop:
 Boter of Eyer?
 Laet mijn eens sien den hoop.
 Wat geeft gy het dosijn? ‘Voor hoeveel...’
 Of hebt gy sin in mijn?
 Kom geeftse mijn op Trouwe ‘Op de pof.’
 En slaapt een nagt by mijn,
 ‘t Sal u niet rouwe.’

2.

‘Juffrou, u bruyn oogen
 Locken mijn tot de min:
 Gij Het tegenstellend verband is niet tot uitdrukking gebracht: ‘Maar gij’, etc. zijt bedrogen,
 ‘k Hou meer van een Boerin.
 Ik soek geen Juffrouws belt, ‘Juffrouws beeld’ voor: ‘Jufvrouw.’
 Sij syn te ligt voor ‘t gelt, ‘Ze zijn het geld niet waard’, of: ‘ze kunnen niet met geld omgaan.’
 Ik trou met mijn boerinne:
 Die werke dag en nagt,
 Naayen en spinne.’

3.

‘Waar zijn u zinne!
 Acht gy geen Juffrouw meer ‘Heb je niet meer achting voor’, etc.
 Als een boerinne?
 Dan zoud gy zijn een Heer!
 Gy Ook hier is het tegenstellend verband niet uitgedrukt: ‘Maar gij’, etc. zijt een botten boer,
 Een Kinkel of een Loer.
 Uw Fortuyn is gebooren:
 Grijpt het geluk by ‘t hayr,
 ‘k Segt u te voeren.’

4.

‘Ben niet hoovaardig,
 Ik acht geen Hoofse zwier.
 Een Meysje, aardig,
 Met gelt, dat is pleyzier.
 Al waart een Boeren meyt,
 Met duysent gulden ryk
 Ik souse respeeteren ‘Als ze duizend gulden rijk was, zou ik haar’, etc.
 Meer als een kaal Juffrou
 In Zyde kleeren.’

5.

‘Mijn blanke leden
 Die yeder een behaagt: Ongrammaticaal: ‘behagen.’
 ‘t Is tegen reden ‘Absurd.’
 Dat daar een Boer van klaagt.
 Mijn kleeren, schoon in ‘t oog,
 ‘k Draag een Fontangie hoog, Kapsel bestaande uit opeengestapelde en door koperdraad
 vastgehouden vlechten, waaruit krullen haar te voorschijn komen.
 Daar een boerin gaet slonse ‘Slonzig’, ‘als een slons.’
 Met de Kap in de nek,

Op houte klonse.' 'Klompen.'

6.

‘Wilt my excuseren,
 Juffrou, ik ben te grof.
 Blyft by de Heeren,
 Ik hou van geen gestof. ‘Opschepperij.’
 Ik agt geen Zeyd of Zits ‘Zijde of sits.’
 Van een stuyver, vyf, ses:
 Die vodden koft gy heden
 Op d’ Oude Luyse merkt,
 Daar pronkt gy mede.’ ‘Waarmee’ etc.: afhankelijk van vodden.

7.

‘Het sal u rouwe
 Dat gy my soo versmaat.
 Trouwt een Juffrouwe,
 Gy eet niet als Gebraat
 En Gy drinkt Wijn en Mee ‘Mede.’
 En Soccolaat of Thee.
 Verlaat die vuyle sloore
 Die na de Koe-stront stinkt,
 Wilt na mijn hoore.’

8.

‘U presentatie ‘Aanbieding.’
 En acht ik niet een spelt: ‘Geen speld.’
 ‘t Is maar flattatie, ‘Opschepperij.’
 Ik hou al meer van ‘t gelt.
 Wy koken Worst en Ham,
 En somtyds een vet Lam.
 Ik hou ‘t met myn Boerinnen,
 Die maaken Botter en Kaas
 Om gelt te winnen.’

9.

‘Gaet, Boere lomper,
 Ik blijf in mijn Salet. ‘Mooie kamer’, ‘salon.’
 Gy zijt een plompert,
 Gy acht geen schoon of net.
 Ik seg het in ‘t gemeyn: ‘Ronduit.’
 Stroyt Roosen voor een Swijn,
 Geen Kraaye paart met Uylen.
 Blijft dan by u boerin,
 Morsig en vuyle.’

10.

‘Weg, Juffrou sober! ‘Schrale juffrouw.’
 Trout gy een ligte vink ‘Een lichtmis.’
 Of Ionker pover:
 ‘t Is al geen Goud dat blinkt.
 ‘t Is ‘Juffrou’ op de straat,
 Wie weet hoe ‘t in huys gaat.
 Ik trou met myns gelyke,
 Met Truytje myn Boerin
 Die ‘s schoon en ryke.’

[Het wintje dat uyt den ooste waayt]

1.

‘Het wintje dat uyt den ooste waayt, Zwerfregel. Cf. AL 69: Het wayt een windeken coel uuten oosten.

Dat waayt tot allen tijden;

Al die daar in zijn liefs arme leydt,

Die mag hem wel verblyde:

Lief mondelijn rood,

Die hoefter niet meer te vrijde.’ Hypercorrect voor ‘vrijen.’

2.

Hy gingher voor sijn liefs venstertje staan

Met een soo droeve zinne:

‘Slaapt gyder of waak gy, mijn soete lief,

Staat op en laat mijn inne,

Lief mondelijn rood,

En my dunkt ik hoor jou stemme.’

3.

‘t Meysjen uyt haar slaap ontsprongh:

‘Wie klopt hier also laate?

Gy meugt wel weder naer huysse toe gaan,

Gaat tuys wat legge slapen,

Lief mondelijn root,

Ik zalder u niet in laten.’

4.

‘Staat daar een ander in u herte geprent?

Van de min word ik gesmeeten.

Moght ik het eens weten Wie dat ‘t mijn doet. De derde en vierde regel passen in het strofeschema als één regel met binnenrijm; in de druk zijn ze evenwel als twee regels weergegeven.

‘t Wort mijn dikmaals verweten,

Lief mondelijn root:

Wat hebbe wy een schone tijt versleten.’ Lees waarschijnlijk: ‘Maar wat hebben wij’, etc.

5.

Sy zy: ‘Ze zei.’ ‘Jonkman, hout goede moet:

Kiest een ander Jonk van jaren.

Als de liefde van een kant komen moet,

So valt het swaar te dragen.’

‘Lief mondelijn root.

Mogt ik vange dat ik jaage.’

6.

‘Dat gy jaagt en dat gy vangt wel, Bron: Dat gy jaagt en dat gy wel. Geëmendeerd naar de editie 1712.

Lief, en wilt daarom niet treuren.’ ‘Wat je jaagt en wat je wel vangt.’ Misschien ironisch bedoeld: ‘een kat in de zak.’

‘Al waren wy duysent mylen van een,
Dat God voegt, sal gebeuren, ‘Wat God beschikt, zal gebeuren.’
Lief mondelyn rood,
Laten wy daarom niet treuren.’

Bruylofs-gesangh

Stem: De nachtegaal met zoeten toon

1.

Wanneer ick pijnse aan dees eght
Die heden heden Het tweede heden metri causa? is vast geheght,
So dunkt my dat ik hoor dat ider een hier segt:

2.

‘Godt geeft sijn zeege aen dit paar,
Voor al een paauxtje Kennelijk is bedoeld ‘een zoontje’ cf. ook 6:3, 8:2 (niet in WNT). binnen
‘t jaar.’
En voorts soo beginnese alle te gaar

3.

Te zinge vroolick uyt ‘s herten gront.
Nu zet dat glaasje aan u mont,
Dan speelt men ‘Plezier maken.’ Gezien de context is hier misschien meer in het bijzonder
bedoeld: ‘drank naar binnen spelen’, of zelfs ‘spoelen’. nog wel eens goet seeuws en goet rond.
‘Recht toe, recht aan.’

4.

Sijt vroolick, vrinde, met fatsoen,
En geeft de meysjes eens een soen.
En sijt niet onwillig en laat het u doen. Tegen de meisjes.

5.

Ay sie, ay sie, hoe prijkt de bruyt!
Ay sie, hoe traagjes kleet sy haer uyt,
Sy weet nog zoo weynig wat dat het beduyt:

6.

Ik wed u om een roemer wijn,
 't Sal morgen avond wel beter zijn,
 Indien haer de Pauw 'De bruidegom', cf. 2:2, 8:2 krijgt agter 't gordijn. Het bedgordijn.

7.

Daar laaft hy haar ligt met een veer,
 Door dien de Bruyt light valt wat teer. Misschien kietelt hij haar daar alleen met een
 (pauwen)veer, omdat ze wat erg gevoelig is (?).
 Dees Dogter is al een wonder, Compeer. 'Vriend'

8.

Ruym Baan, Ruym Baan, weg dit gestoet. 'Gezelschap.' De bruiloftsgasten moeten het vertrek
 verlaten.
 Wat weetje wat de Pauw niet broet? 'Van plan is.'
 Dat laat ick aan hem, wat dat hy haar doet.

9.

Avoes gebuer! Na dat het bruidspaar naar bed is gebracht, gaat het feest verder. 'Gezondheid,
 buur!' Dats op een som: 'Op voorwaarde van een kusje.' Zie WNT, som II.
 En breng het soo by u buertjes om, 'En doe net zo bij uw buurtjes.'
 Dat is op een kusje, hoe staa je dus dom. 'Wat sta je daar dom te kijken, dat gaat maar om een
 kusje!'

10.

Sijt vrolick, vrienden, met vermaak.
 Mijn dunkt mijn oogen krijgen vaak,
 Mijn singen dat heeft nu gants geen meer smaak.

11.

Indien daar weer wat Bruyts tranen sijn,
 Soo krijgje weer wat nieuws van mijn:
 Soo wagt tot den morgen, indien wy daer sijn.

Bruylofts-gesangh

Stemme: *Cicilia*

1.

Hoe wonder zijn de wercken
Hier in des werelts gront; 'Hier op aarde.'
't Is waart om aan te mercken
Hoe dat het draayt in 't ront:
Hoe dat de jonge luyde
Haar voege by malkaar.
Men weet wat sal 't beduyde:
De twee dat maakt een paar.
Het mag met recht geschieden,
Men kan 't haar niet verbieden,
Als sy te samen treden
In 't wettigh trouw verbont.
Ick gun haar liefd' en vrede,
Dat Godt haar spaart gesont.

2.

Nu wijl ons met gezellen 'Metgezellen.'
Oock treden in die staat,
Ick moet het uw vertellen
Hoe 't onse vrindt al gaat:
Hy sal terstont gaan trouwen,
Men maakt daar groote Feest;
Stracks sal men Bruyloft houwen,
En vrolijck zijn van geest.
Siet daar, daar gaat hij heene:
Hoe magh dat Meysje weene,
Dat sy met soo een quantje,

Sal trouwe voor de Stoel. Bedoeld is waarschijnlijk de preekstoel, de kansel.
 O Neen, mijn lieve mantje: ‘Mannetje.’
 Sy is niet eens soo koel. Bedoeld is misschien: ‘niet echt zo koel.’

3.

Kunt gy sijn huys niet vinde,
 Hy heeft mijn stracks genoot
 Dat ik, met al de Vrinde,
 Sou nuttige van sijn broot De zanger nodigt iedereen uit mee te gaan.
 En oock een roemer drincke
 Van de alderbeste wijn.
 Ick weet daar sullen Vincke
 En andere Vogels zijn,
 Met wel gezette kappe,
 Die aardig kunne klappe:
 Mijn dunckt, ik hoorse singe,
 Met een soo soet geluyt.
 ‘t Zijn eeve sulke dinge,
 Gelijk als onze Bruyt. Met ‘vinken en andere vogels’ zijn meisjes bedoeld.

4.

Die daer met ons Couzijntje ‘Nichtje’, ‘vriendinnetje’, als aanduiding voor de bruid.
 Komt treden op den zaal,
 Zijt welkom, mijn Nigt Trijntje,
 Zijt welkom allemaal. ‘Heel welkom.’
 Komt, schenckt mijn nu een roemer
 Van d’alderbeste Wijn.
 Hoe staat hier dese droomer?
 Men moet hier vrolijck zijn.
 Siet daer, dat smeert het keeltje,
 Dan sing ick als een veeltje. Een vedel.
 Avoes! ‘Gezondheid!’ Ick brengt uw reysje: ‘Uw rondje.’
 Men moet hier vrolijck zijn.
 Kom, Bron: Hom. drinck eens met uw meysje
 En singt dan eens met mijn.

5.

Komt hier nu, Speelnootjes,
 Speelt hier een vrolijck spel.
 De Meysjes op uw schootjes!
 Dat gaat te wonder wel.
 Dan nog een glas gedroncken
 Ter eere van de Bruyt.
 Daar wort het vol geschoncken,
 Kom, drinckt het nog eens uyt.
 Hoe staat gy dus te gaapen?
 De Jongeluy die slaapen.
 Wy wille nog niet scheyde,
 Het is nog tijts genoeg;
 Wy wille nog wat beyde
 Tot aan den morge vroegh. Cf. de openingsregels van TM I 29.

6.

Mijn dunkt, het is nog 't beste Bron: best. Wij volgen metri causa de lezing van Leeuwarden.
 Dat ieder gaat na huys:
 Ik seg adieu voor 't leste, Bron: lest.
 Elck brengt sijn liefje thuys.
 Ik danck u altesamen
 Voor de eer die mijn geschiet. Nl. dat de 'ik' mag optreden als bruiloftszanger.
 Het is myn aengenaame,
 De vreught die ik geniet.
 Wy wille hier wat borge, 'Lenen.'
 Tot aan den dagh van morge,
 En daar mee hebjet leste:
 Vergeeft myn stoutigheydt,
 En houdt het mijn ten beste, 'Neem het me niet kwalijk.' De rijmwoorden zijn dezelfde als die
 in 6:1,3.
 Al wat ick heb geseydt.

Twee Versse, Twee Wyze

1.

Een Uyl van hooge jaren,
 Geprickelt door de Min,
 Kreeg in sijn sin
 Met een piep jong schoon swaluwtje te paren.
 Het pluym gediert, 'De vogels.' genoot
 Te singen op sijn Feest,
 Sloegh naaulijcks sijn oogh
 Op dit soo leelijck beest
 Of 't is weg gevloogen.
 Daer bleef alleen op dit besoeck
 Een vogeltje dat riep: 'Koek koek koek.' Met andere woorden: het loopt niet goed af; je zult in de liefde bedrogen worden. De regel heeft één lettergreep teveel.

2.

Oude gryzen, waer sijn u zinne,
 Dat gy gaet een jonge swaluw minne
 In uw gryze Ouderdom?
 Arme pluymgraaf, De pluimgraaf is de opzichter van het gevogelte: hier de uil. denckt hier om:
 Wilt gy dit soo gaan besoecken, 'Proberen.'
 Volgen u een rey Koekoecke.

Drinck-liet

1.

Hier sitte wy in Gloria
 En drincke daar Vinaria, 'Kroezen wijn.'
 Soo laat ons drincke,
 Soo laat ons klinke,
 Rondi Ronda in Cellula. 'In het keldertje.'

2.

'Ik breng het uw, Gregorius.'
 'Ik danck het u Confloribus.' 'Met bloemen.'
 Nu set het mondelingh,

En drinckt het grondelingh, 'Tot de bodem.'
Rondi Ronda in Cellula.

3.

Is 't niet Claarouws, Kennelijk een wijnsoort. Niet in WNT. inspicite. 'Bekijk het.'
O socii, advertite, 'Vrienden, let goed op.'
Wilt indicere, 'Aanwijzen.'
Niet favoriseere, 'Niet voortrekken.' De leden van het gezelschap mogen om de beurt drinken.
Rondi Ronda in Cellula.

4.

Ja, 't is Claarouws, gratulamini, 'Wij wensen ons geluk.' De regel heeft één lettergreep teveel.
O Socii, letamini, Vrienden, laten wij vrolijk zijn.'
Sic nos oportet 'Zo past het ons.'
Sic nos convortet, 'Zo komt het ons toe.'
Rondi Ronda in Cellula.

5.

'O Neen, mijn Heer, 't mag soo niet zyn,
Aanbiet myn eerst u handelyn, 'Geef me eerst een hand.'
Amoris signum, 'Als teken van liefde.'
Favore dignum', '(Mijn) gunst waard.'
Rondi Ronda in Cellula.

[Vrijers, wel, wat hebje klugjes]

1.

Vrijers, wel, wat hebje klugjes 'Wat heb je een pret.'
Met de meysjes in den Haag, De meisjes uit Den Haag, de 'Haagse juffertjes' zijn
spreekwoordelijk voor 'tutjes', 'nuffige meisjes.'
Alle daag,
Want sy betoone met haer sugjes
Dat sy zijn tot trouwen graag.

2.

De bloote Borsjes siet men speelen
Onder 't dunne Floers 'Fluweel.' of Cantyn, 'Katoen.'
Suyver fijn.
Dat is te seggen: komt myn streelen,
Want ik soeck gestreelt te zijn.

3.

Dese Haagze Herderinne
Hebbe met haar soete reen 'Praatjes.'
Aangebene 'Gesmeekt.'
Venus, d' Moeder van het minne,
Om haar jongste Zoontje kleen. 'Klein.'

4.

Venus nam het Cupidoetje,
 Liet hem uyt den Hemel hoog,
 Maar het vloog,
 Naar dese rey, maar 't kleyne Gootje 'Godje.' Bron: goontje.
 Kreeg sijn boel haast in het oog. Haast: 'spoedig'; boel hier waarschijnlijk in de betekenis
 'boedel': 'onordelijk groepje.'

5.

Sy maakte 'Zij maakten.' daar de vreugt met dansse
 En spronge lustig in d' wind
 Met het kint;
 Sy kroonde hem met Minne kransse: Stribee: Myrrhe-kranssen.
 't Boefje was daar seer bemint.

6.

Men ging het op de schoot doudynen 'Wiegen.'
 Met kussen, met een soet gestreel
 En gequeel.
 Men songer daar: 'O Jonge Borsje 'Knaapje.' kleyne,
 Heer, wat is uw vleesje eel.' 'Edel.'

7.

Sy eerden hem gelijk een Engeltje,
 En tegen 'Togen.' met hem op d' Jagt,
 Maar 't lagt,
 Want dit verbruyd' 'Verdraaid.' olicke bengeltje
 Toont haar sijn boefjes kragt:

8.

Tien vergulde schoone schigtjes
 Trok hy uyt sijn koker root
 En hy schoot
 Onder d'hoop van dese soete Nigjes 'Meisjes.'
 Dat een ider laggend' vloot. Bron: vloog.

9.

d' Een die lonckte met sijn minnetje, Onduidelijk. Misschien stelde men zich voor dat Cupido
 kleine minnegodjes bij zich had.
 Door der Bron: d' liefde. liefde zoete brant
 Diese vant, 'Die ze ondervond.'
 Pronkte haar op als een Godinnetje,
 Geestig met een Haags verstant.

10.

d' Ander ging haar ouders vlieden,
 Na d' een of ander plaats vry
 En seer bly

Ging daar haar alderliefste Lief ontbieden
Om d' soete snakery. Als omschrijving van het liefdesspel.

11.

Een die doolde langes de stranden,
Schreef daar met haer Bron: sijn. Wij volgen de lezing van de editie Leeuwarden. eigen bloet
- Ag, so soet -
Dat haar de min het herte souw of branden,
Soo hy Te weten: haar minnaar. niet haar lusjes boet.

12.

Veel die kreege schoone bloosjes
Op haar kaakjes, net
Geblancket: 'Gepoederd.'
Maar dese kleur als roode roosjes,
Vloogen haar wel haast op 't bed. 'Deden haar weldra op het bed belanden'(?).

13.

Dus soo komt dat meenig meysjen
Door het speelen met het kint
Wert verblint,
Bieden haar blank en poesel vleysje
Aan die geen die haar niet mind. De constructie is onduidelijk. Bedoeld is waarschijnlijk: Zo
komt het dat menig meisje door het spelen met Cupido verblind werd, en dat zij haar blank en
poezel vleesje bieden', etc.

14.

Jongmans, wilje gaan uyt vryen,
Houd uw uyt de kap van de Sot
Van Marot, Een marot is een kolf of staf, die de narren, als een teken van hun waardigheid, als
een schepter voerden, doorgaans met een narrenkop en met bellen. De bedoeling is natuurlijk:
'gedraag je niet als een dwaas.'
Want gy en souter niet bedyen 'Het zou u er niet goed in gaan.'
En dan waarje iders spot.

[Clarindes hert is altyt kout]

1.

Clarindes hert is altyt kout,
Gelijck de Winter dagen
Wanneer die zijn met sneeuw of Vorst belaan;
Het myn brant als een Etnas vuur,
Geheel vol minne vlagen.
Al wat ick doe, Helaas, 't is niet gedaan,
Hoe menigmaal dat ick met vuur

Haer Ys ga attaqueren,
 O Goon, ick sweer u dat door myn geweld,
 Haar Ys niet eens 'Eén keer.' en smelt.

2.

Clarinde Bron: Clarind. de -e is toegevoegd metri causa. hoort, ey lieve, hoort,
 Ey, hoort dog eens, Clarinde,
 Ten past uw schoonheyt niet soo wreet te zijn,
 Want ick bemin u alsoo seer
 Als imandt sijn beminde.
 Daarom, siet op en verligt mijn pijn.
 Maar neen, sy spot alleen met mijn,
 Vol van haar trotsigheden,
 En is te vrede als zy haer Minnaar
 Mag stellen in gevaar.

3.

Al wie myn hoort behalven haar
 Hebben met myn meedogen.
 Als ick in eensaamheyt sit of schrey,
 Den Echo met sijn droef geluyt
 Die antwoord heel bewoogen;
 De Nymphjes van het wout beklagen my,
 Het pluymgediert Bron: pluymgedierte. dat om mijn swiert,
 Dat schijnt met myn te treuren,
 De wreede diere staan 'Blijven staan.' op myn geweën,
 Veel herder als een steen. Blijkbaar bedoeld als bijstelling bij 'wrede dieren.'

[Liefhebbers blijf een weynig staan]

Stemme: *O Hollant schoon*

1.

Liefhebbers blijf een weynig staan,
 Ick moet uw wat vereeren:
 Van d' Sardammers Maagts 'Zaanse.' Sardammer< *Saanderdammer. hoort aan
 En van haar dragt en kleeren;
 Hoe dat sy dag'lijks proncke gaan
 Over de straat fraay opgedaan,
 In 't ciere van haar leeden
 Haar meeste tyt besteeden.

2.

Een onder muts hebben s' op 't hoofd,
 Met alderhande dieren, Geborduurd.
 Een strooyen hoet, heel fyn geklooft, Het stro is heel fijn gekloofd.
 Al na de nieuwste swieren, 'Mode.'
 Een Kamerdoeckse muts Een muts van Kamerijks doek gemaakt. Bron: mus; geëmendeerd
 naar de editie 1712. met kant,
 Die wel geblaauid Behandeld met blauwsel, zodat het niet vergeelt. na haar verstant, 'Kunde.'
 Een ooryser met spelde,
 Wie souw daar niet van melde.

3.

Een doeck heel fyn al om haar hals,
 Bepeerelt en besteecken, 'Bezert met parels en geborduurd'; of 'geborduurd met parels.'
 Oock wel net gevouwen als
 Gesteeven en gestreecken, 'Zowel...als.'
 Twee swarte plysters, Het woord werd gebruikt voor 'mouches', 'moesjes.' hups en fijn,
 Die moete ook aan 't voorhoofd zyn:
 Daar aan kan men beschouwen 'Zien.'
 Die garen wille trouwen.

4.

De Kroplap Borstlap van fijn linnen of katoen, die een deel van de boezem en van de rug bedekt,
 en meestal onder het jak wordt gedragen. had ick vergete schier,
 En die met silvere haken,
 Met roode koorden na de swier

En passament Boordsel, gebruikt tot versiering of omzoming van o.a. kledingstukken. Syze maken. De constructie is: 'En die maken ze', etc.

Roo bloed kraalen met een slot
Schicken sy haar cierlyk op,
Met geblanckette wange
Om d' Jongmans te vange.

5.

De borstrok fyn en die van brat, Een fijne geweven stof.
En nog meer mooye kleere;
Met een schorteldeck 'Schort.' aen 't gat,
Dat veele niet mag gebeure. Het zijn er niet veel die zich dat kunnen permitteren.
Van boove lyf sijn zy heel fijn:
Moet met een veter geregen zijn.
Ook onder de borstrok, wil wete,
't Hemt dient niet vergete.

6.

Dan zynze van bove lyf heel fyn: De regel herhaalt 5:5.
Een Syde schort met plooyen
En een roode rock moet daar zyn
Om de Jonckmans te nooyen. 'Noden', 'aan te lokken.'
Twee swarte kouse, fijn en net,
Daar me syn zy braaf opgezet.
Kleurt 'Gekleurde.' of swarte hantschoene
Sy aan haar hande doene.

7.

Al in haar roode rock, hoort aan,
Hebbe zy een zak, wilt weete,
Als gy u hand daar in laat gaan Bron: maar in steekt.' Wij volgen de lezing van de editie
Leeuwarden.
Daar vint gy wat te eete:
Haveren Gord, daar zuyker door,
Sy houde dat als haar trizoor 'Schat.'
- O, die verdwaalde 'Ontspoorde.' todde 'Slonzen.' -
Om daar blank van te worden.

8.

Des Sondags dan zijn sy heel net,
 Als Vrouwe van den Lande: ‘Adellijke dames.’
 Een boek met zilverwerk beset,
 Gouwe ringen aan de hande,
 Daar mede gaanze na de Kerck, De associatie met het liedje van Kortjakje zal wel niet toevallig
 zijn. Maar hoe de relatie ligt is niet uit te maken.
 Daar sy af maken weynig werck;
 Maar met een Jongman spansseere, ‘Wandelen.’
 Dat is na haar begeere.

9.

Elck hebbe sy een tuyg heel kant, ‘Een heel degelijk stuk gereedschap.’
 Van silverwerck swaare.
 Het is de moode van dat lant,
 ‘t Staat wel ter deege raare: ‘Opmerkelijk.’
 Een speldekusse met een schee, Een houder, kennelijk voor een schaar.
 Aan de schaar een silvere ketting mee.
 Muyle en ook dunne schoene,
 Sy aan haar voete doene.

10.

Als sy dan weder koome thuys,
 En dan tot haarder bate, ‘En dan tot hun voordeel.’ Bedoeld is: ‘om iets te doen aan hun vorming.’
 Soo leest men wat in ‘t boeck quansuys. ‘Zogenaamd.’
 Maar straks weer op de strate,
 Soo na de Molenbuert of den Dam,
 Met Joris, Piet of Abraham,
 Symen, Gerret of Douwe,
 Daer sy me Kermis Houwe.

11.

Daar gaanse dan seer net en fijn
 Met een Jonkman spansseere,
 De Speelman moet daar ook by zijn,
 Om dat sy dansse leere.
 Men singt en speelt daar lustig op, ‘Opzingen’ en ‘opspele’ voor ‘luidruchtig zingen en spelen.’

De Wyn loopt haar als 'Totaal.' in de kop:
 Als het gaat op een scheidyden,
 Moet mense thuyt geleyden.

De getrouwde beklagt sig

Stemme: *Koop soete Koeck*

1.
 Wel, wat let de Jeught 'Wat is er mis met de jeugd.'
 - 't Zyn maer slechte dinge Bedoeld is waarschijnlijk: 'Het komt overal voor', 'het is strijk en zet.' -
 Die om korte vreugt
 Sus, sus, sus moet zinge
 Aan de Wiegband,
 Of met het kintjen op d'arm.
 Aan de Wiegband,
 Wie of daar vermaack in vant.
2.
 Ik heb een gebuer
 Digjes by mijn huysen,
 Die schier alle uur
 Door het huys gaat druyse, 'Hollen.'
 Dan om pypkan, 'Zuigflesje.'
 Pappot of drooge luere. 'Luiers.'
 Dan om pypkan:
 Soete Jeugt houd u daar van.
3.
 'Is dat schreeuwen wel: 'Wat een geschreeuw is dat!'
 Ick kan soo niet meer leve,
 Kleyne fielt, ik sel,
 Jou wat rug op geve.' 'Op de rug geven', 'slaan.'
 Voort swygt men stil,
 'Wat die stoute bengel!'
 Voort swijgt men stil.
 Daar komt weer een andere gril.

4.

Dats een Hane veer. Eigenlijk: 'Vechtersbaas.' Hier waarschijnlijk voor een lastige baby.

Sy moet in de kleere,

Tabbert Een tabberd is een wijd bovenkleed - hier voor de baby. en nog meer;

'Ick wilt oock doen met eere': 'Netjes.'

Kousen en Schoen,

Ook Borstrok en Mouwe.

Kousen en Schoen,

Daar is nog al meer van doen. 'Het heeft een boel om het lijf.'

5.

'Zoo dat niet ophoudt,

Hoe sal ik 't nog make! Waarschijnlijk: 'Hoe hou ik het vol!'

Waer ick ongetroudt!

Moer sit weer te krake. Misschien van 'krakelen': 'ruzie maken.'

O, tyt verdryf! 'Tijdverspilling.'

Dat verbruyde Trouwe! 'Dat verdraaide trouwen!'

O, tyt verdryf!

Dat heeft niemendal om 't lyf.'

6.

Een ieder roept met last 'Dringend.'

Drincken en om eten.

Zuykerpot sta vast,

Eyere, Boterspeete! 'Boterspaan.'

Nu al weer geluck

Met een Soon of Doghter!

Nu al weer geluck:

Hy, wat heeft de Baker 't druck!

7.

Vriendje ofje dogt Als je zou denken', etc.

Dat ickje wou bedriege,

Vraag die 't heeft besoght, 'Wie deze plaag heeft ondervonden.'

Ofse niet moete wiege:

Soek, soete Jeugt,

In de vryheid onbeladen. 'Zoek je heil in de vrijheid.'

Soek, soete Jeugt:

Vryheit is 't dien 't hert verheugt.

8.

Jonckmans, wel onthoudt,

Meysjes, jonck en teere:

Zijt gy half getroudt, 'Ook al ben je al half getrouwd.'

Wilt dog wederkeere.

Keert, soete Jeught,

In de vryheyt onbeladen.

Keert, soete Jeught:

Vryheyt is 't dat het hert verheugt.

[Schoon Catrijn, o Beelt der Beelden]

1.

‘Schoon Catrijn, o Beelt der Beelden,
 Gy hebt myn jong Hert doorwont.
 Uw’s gelijk die vind men selden
 In de heele Werelt ront.
 Gy zijt vol bevalligheden
 En uw Oogjens als Kristal
 En uw frissche jonge Leden
 Die verciereren ‘t allemaal.’

2.

‘Jongman, ‘t zijn maar bagatellen
 Die gy altyd aan my doet.
 Ick ben een Dochter, kleyn van gelden,
 Groot van Staat, maar weynig goet: Bedoeld lijkt: ‘ik ben van goede familie, maar niet rijk.’
 Ick en hebbe niet te noemen l.v.m. het rijm geëmenteerd naar de editie 1712.
 Als op myn Roosjen, soet van geur,
 Jonghman, daar op kan ick roemen,
 Want dat staat in zijne fleur.’ Ze doelt op haar maagdelijkheid.

3.

‘Hy mag wel spreekken van gelucken,
 Schoon Catrina onbesmet,
 Die uw eertje eens sal plucken
 En dat op het Echte ‘Echtelijke.’ Bedt.
 Mogt ick eens tot mijn vermaken
 Geven u een Kusjen soet
 Op het bloos van uwe Kaken,
 Heel gerust waar myn gemoet.’

4.

‘Jonghman, ick ben bereyd te Trouwen,
 Maar van myn eer versekert weest:
 Te buyten gaan sal ick wel schouwen
 Al die wellusten van het Vleesch. Ze zal zich er van onthouden zich te buiten te gaan aan, etc.
 Als myn eertje is gestolen,

Moet ick u vallen te voet:
 Het is veer genoegh Voor: 'Te ver.' gekoomen
 Als men de Jongmans bidden moet.'

5.

'Lief, gy staat in myn behagen,
 Ick sal u kiezen voor myn Vrouw.
 Ick heb u nog een vraag te vragen,
 Om niet te quetsen onse Trouw:
 Ik zeg u, Lief, zonder malicie, 'Kwaadwilligheid.'
 - Maakt daar in geen ongenucht- Schep daarin geen ongenoegen.'
 Het is een Maagt van kleyne Conditie
 Die is van my met Kindt bevrucht.'

6.

'Wel, ick sou dan niet begeeren
 - Jongman het is u mislukt! -
 Die met een ander gaat spanceren
 En die een eerbaar Maagt verdrukt.
 Gaat by u een Dochter swanger
 - O vervloecten lichten aart! - ,
 Gaat daar heen en wacht niet langer
 Eer dat sy het Kindtje Baart.'

7.

'Lief, 'k en wil u doch niet stooren, 'Boos maken.'
 Weest goedertierigh en verdult, 'Geduldig.'
 Wilt eens na myn reden hooren,
 Want het was haar eygen schult.
 Sy was seer lichtelick te vreden
 En het was oock met haren sin 'Met haar instemming.'
 Hare frissche Jonge Leden,
 Te besteden tot de Min.'

8.

'Jongman, 't zyn maar valsche streken,

‘t En sal u niet verschoonen, Vriend.
 Gy weet soo minnelyck te spreken
 Dat gy een Dochters gracy wint.
 Door beloften van te Trouwen
 Bracht gy haar in het geweene.
 Maar ‘t sal u hier namaals rouwen:
 Wee, die leyt den eersten steen.’ Cf. Joh. 8:7.

9.
 ‘Lief, ik zal haar consenteren, ‘Tot instemming brengen.’
 Vragen aan de Maget teer
 Wat sy wel sou pretenderen
 Voor ‘t verliesen van haar Eer.’ ‘Welke compensatie ze verlangt’, etc.
 ‘Jonkman, swygt dan zonder falen,
 Gy en Bron: een. kunt doch, on Getrouwt, ‘Als je niet met haar trouwt.’
 Een Maaght haar Eer niet betalen
 Met geen Hondert Tonnen Gout.’

[Marregrietje, mijn Voogdesje]

1.
 Marregrietje, mijn Voogdesje, Voogdes: ‘meesteres [van zijn ziel].’
 Hoe verslijt gy dus uw jeugt
 Dat gy altyt by u Besje ‘Uw oudje.’
 Soo blyft woonen sonder vreugt?
 Marregriet,
 Ey, niet!
 Laat dit Oude wijf
 Dus niet zijn uw tyt verdryf.

2.
 Ik sou soo garen om een roompje Als lekkernij.
 Met jou eens na buyten gaen,
 Rusten onder het Linde Boompje:

Datje maar eens dorst bestaan, 'Dat je het maar eens aandurft.'

Marregriet.

Maar ziet,

Besje is te quaat 'Helemaal boos.'

Als men eensjes met u praat.

3.

Het is nou Besje al vergeten

Hoe zy in haar jonge tijd

Heele nagjes heeft versleten;

Want sy wiert zo sterk gevrijdt,

Marregriet:

Jan, Piet

En Kees Louweszeun,

Hadde met haar zulke deun. 'Plezier.'

4.

Ik weet, gy waart ook gare vrotje,

Maar wie durft 'er doen versoen,

Ik sie wel dat gy draagt een trouwtje, Een of ander voorwerp, bijvoorbeeld een penning, juweel of ring, als onderpand van liefde en trouw. De aanbieder vraagt M. indirect hem haar trouwtje te schenken.

Onder u Satyne doeck,

Marregriet,

Is het niet

Of gy sijde: loop,

Ey, komt, bindme dese knoop. 'Ga het huwelijk met me aan.'

5.

Is 't niet jammer, soete meysje,

Dat jou groente so verdort, Bedoeld is natuurlijk 'groenheid', 'jeugd.'

Geeft my 't ja woort dog een reysje, 'Geef toch eens.'

Agt het niet of Besje knort.

Marregriet,

't Verdriet,

Dat ik om u ley

Is de meeste slaverny.

6.

Na ik denck, wy sulle wagte:

Besje word dog over oud,

En misschien eer weynig nagte

Is sy dood, ja styf en kout:

Marregriet,

't Gebied

Van haar huys en Hof:

Dan bent gy daar Vrouwtje of.

[Wel, ben ick dan soo mismaakt]

Stem: *Lieve moeder ik weet, etc.*

1.

Wel, ben ick dan soo mismaakt
 Dat daar niemand na myn haakt
 Die myn komt zyn trouwtje bien?
 Ag, myn hartjen barst aen twien 'In twee.'
 Door de pyn,, De dubbele komma - overgenomen uit de editie 1712 - geeft aan dat de regel
 herhaald moet worden.
 Want niemand ziet na myn,
 En myne brant wort niet geblust,
 Niemand heeft lust
 In myn soet wesen. Moet ik dan,
 Zonder man,
 So myn jeugt
 Gaan volenden
 En gaan wenden Misschien: 'en een andere levensfase ingaan.'
 Zonder blydtschap ofte vreugt?

2.

Ik weet voorwaar niet waar 't aan schort,
 Dat ick niet gevryt en wordt!
 Ben ik niet volmaakt van leen 'Leden.'
 En seer minnelyk van reen, 'In het gesprek.'
 Zoet van praat,,
 En seer lieffelyk van gelaat?
 Zeer aangenaam ben ik van gank,
 Van Lichaam blanck,
 Gelyck een Lely hups en schoon
 Staan ik ten toon
 In myn deur,
 Hele dage,
 Met veel klage,
 En verwagt een Serviteur.

3.

Ik heb twee oogen als een get, 'Gitzwart', hier misschien: 'glinsterend' (zie WNT).
 Wel, wat mag 't zyn dat myn let?
 Datter niemant komt by myn,
 Daar ik leef in zulken pyn
 Dat ik schier,,
 Geheel verbrand door 't minnevier.
 Ik heb goud geel gekrult haar,

Een stemme klaar,
 Gelyck 't Nachtegaeltje zoet,
 Lipjes root
 Als koraal, Hier vergt het rijmschema 2E 2F.
 Witte Tande,
 Blanke handen
 Die vercierien 't altemaal,

4.
 En een hals gelyck een Swaan.
 Ziet myn hoofd eens swierig staan,
 Met veel stricke gepalleert, 'Opgesierd.'
 Twee pandanten draag ik weert, 'Twee kostbare oorbellen.'
 Fyn van gout,,
 Ag, ag, waar ik maar getrout!
 Want myn jaren gaan vast heen,
 Ik word niet gevreen,
 Waar door ik word schier desperaat:
 Myn gelaat
 Wyst 't uyt
 - Jonge gasten,
 Wilt toe tasten -
 Dat ick graag sou zyn de Bruyd.

5.
 Wat ik vry of wat ik streef,
 Mynen maagdom die blyft heel
 En ik blyf in swaar getreur.
 Ick breng heele nagten deur
 In veel klagt,,
 Want myn pyn word niet versagt.
 Daarom kleyn Cupidoetje zoet,
 Komt metter spoed,
 En wilt myn helpe aan een man,
 Want ik kan
 Langer niet
 Meer verdrage
 Dese Plage,
 Daarom help myn uyt verdriet.

6.
 Wat ik zugt, of wat ick klaagh,
 't Is voor myn gelyk een plaagh,

Niemand ziet na myn eens om;
 Want myn fiere Magedom
 Valt myn swaar,,
 Want ik ben al agtien jaar.
 Daarom soo komt - 't is meer dan tyd -
 Jonckman, met vlijd,
 Of anders moet ick door de min,
 Schoon Vrindin,
 Sterven de dood,
 Sonder ontfange
 Met verlange
 Eenen Jonkman in myn schoot.

Van Naboths Wyn-berg

Eenen vreemden Droom der Droomen

1.
 Naboths Wynberg was gelegen
 Te Israël
 In Achabs Paleys ter degen,
 Seer bequaam en wel 'Zeer geschikt.'
 Om eenen Kool hof 'Moestuin.' te maken
 Voor Achab onvroed.
 Dus Achab, met vuurig haken,
 Sprack tot Naboth soet.

2.
 'Geeft my u Wynberg gepresen',
 Heeft Achab vertelt,
 'Voor een beter uytgelesen,
 Of, wilt gy, 'Als je wilt.' voor Geldt.'
 Maar Naboth, ten selven keeren,
 Sprack tot Achab syn:
 'Dat laat dan Heer der Heeren
 Verre van myn zyn.

3.

Soud' ik u myn Vaders Erven
 Geven', sprack Naboth,
 'Ende mynen Wynberg derven,
 Dat en late Godt
 My doch niet toe.' Dees antwoorde
 Soo van Naboth quam.
 Hierom hem Achab verstoorde,
 Toornig ende gram.

4.

En hy ging na Huys al treuren, 'Helemaal treurig.'
 In syn Geest bedroeft,
 Ende heeft t' eeniger uren
 Oock geen Brood geproeft,
 Want droefheyd had hem bevangen
 En benouwt seer fel.
 Siet, toe quam tot hem gegangen
 Syn Wyf Jesabel

5.

En sy sprack: 'Wat ik heden
 Voor een droefheyd siet?' Diverse edities: Wat is heden... siet. In de editie Cornelis: Wat is
 heden... geschied.
 Achab sprack: 'Ick heb gebeden,
 Aan Naboth met vlied 'Vlijt.'
 Om sijnen Wyngaard verheven:
 Ick sprack met bescheyt, 'Verstandig.'
 Maar hy wiltse myn niet geven,
 Hy is my ontseyd.'

6.

Isabel ten selven stonden
 Sprack: 't En is geen noot,
 Daarom weest goets moets bevonden.
 Komt, wilt eten broodt;
 Ik sal u den Wijn-berg schoone

Hebben doen seer snel.
 Wat waar u Koninglycke Kroone
 Dog in Israë! ‘ Elliptisch: ‘Als u niet kon beschikken over’, etc.

7.
 Dus heeft zy Brieven geschreven,
 Aan d’Oudsten der stad:
 ‘Gy sult Naboth nemen ‘t leven,
 Ick beveel u dat.
 Dus stellet ‘Stelt dus aan.’ twee loose Boeven,
 Boos en obstinaat,
 Die tuygen na het behoeven,
 Van Naboths misdaad.’

8.
 Die Oudsten hebben gemeenen, ‘Gezamenlijk’, ‘bij algemeen besluit.’
 Met Commissie groot, ‘In opdracht.’ Groot kan iets betekenen als ‘belangrijk’, hetzij afhankelijk
 van Commissie, hetzij van Oudsten.
 Naboth aldaar doen steenen ‘Stenigen.’
 En brengen ter doot,
 En sy zeiden onverholen
 Aan Isabel saan: ‘Dadelijk.’
 ‘Alsoo gy ons hebt bevoolen,
 Hebben wy gedaan.’

9.
 Als nu Isabel dat hoorde,
 Dat Naboth dood was,
 Na Achab was ‘t dat zy spoorde ‘IJlde.’
 En zyde hem ras:
 ‘Staat nu op, wilt droefheyd slyten.
 Neemt den Wyn-berg, Heer,
 Naboths des Israelyten, ‘Van Naboth’, etc.
 Hy en leeft niet meer.’

10.
 Achab stond op met verblyden,

En ging met 'er spoet
 In den Wijn-berg, sonder mijden,
 Van Naboth seer soet.
 Daar ging hy sonder cessereren, 'Zonder uitstel.'
 Maar op 't selve pas 'Op hetzelfde moment.'
 Doen quam daar het woort des Heeren,
 En riep: 'Elias,

11.
 Maakt u op zonder vertsagen,
 Seght Achab dien sin:
 'Gy hebt Naboth doot geslagen
 En genomen in
 Die plaats zonder vertrecken. 'Zonder uitstel.' Bron: Gy die plaats. Ik emendeer naar de editie
 1712.
 Daar naboths bloet swaar
 Lagh, sullen de Honden lecken
 Achabs bloedt voorwaer.

12.
 Te Israel aan de Muuren,
 Spreekt de Heere vry,
 Sullen de Honden verscheuren,
 Iezabel, dog sy
 Werd van de honden gegeten
 Tot een eeuwige schandt,
 Want sy dooden de Propheten
 En Naboth valjant.' 'De edele Naboth.'

[O soetste Vrindin, o Sijlsteen der min]

Stem: *Amable Vainceur*

1.
 O soetste Bron: soeste. Vrindin,
 O Sijlsteen der min 'Kompasnaald der liefde.'
 En trooster der herten,
 Verjaagt mijne smerten
 En pijn uit mijn sin;
 Keert uwe zinnen
 Tot het wederminne, 'Tot wederliefde.'
 Dan doen ik gewin. 'Dan heb ik daar voordeel bij', 'dat is wat ik wil.'

Stilt mijn droeve pijn,
 Wilt niet stuer 'Stuurs.' meer wesen
 Maar mijn wont genesen
 Eer dat ik verdwijn.
 Gy zijt mijn vreugt,
 Den Troost van mijn Jeugt.
 U schoonheyt bekoort my,
 U Liefde Doorboort my,
 Maakt my eens verheugt.
 Zijt niet meer soo straf
 Anders gy vermoort my
 En stoot my in 't graf.

2.

Ik heb nu soo lank
 Gevoelt de Liefdes dwank,
 Bekoort door uw seeden
 En u nette Leden
 En uw soete sank.
 Ik heb u gebeden,
 Altijdt naar getreeden
 Uwen lugten gank: 'Doorluchtige'
 En wat dat ik vraag,
 Ten heeft geen vermooge,
 Gy wort niet bewoogen.
 Wat ik sugt of klaag,
 Gy zijt van staal
 Dat 'Zodat.' geen soete taal,
 Geen sugten of tranen
 Een weg konnen Baanen
 Tot hulp van mijn quaal;
 Dat Opnieuw: 'zodat.' al mijn gekrijt
 U niet kan opmaanen
 Tot medoogenthey.

3.

Lank duerige tijdt -
 Die alles verslijdt,
 Die Bittere saaken
 Kan soet doen smaaken,
 Die 't yser door byt,
 Wien niet staat tegen - 'Waar niets tegen is bestand.'

Kan nog niet bewegen
 U hertneckigheid.
 Het nat, door den val,
 Doorboort harde steenen Het Ovidiaanse gutta rupem cavat, 'de druppel holt de steen uit..'
 En mijn stadigh weenen
 Helpt my niet mendal. Editie 1712: niet met al.
 Leeuwin, hoe kant sijn
 Dat gy al mijn pijn
 Gerust kont beoogen
 En sonder meedoogen
 Siet dat ik verdwijn!
 Ach, hoe kan u hert
 Nog niet zijn bewogen
 Door soo groote smert.

4.
 Cupido, wreed wicht,
 Waar blijft uwe schicht?
 't Schijnt gy op my Boos seyt.
 Waar is uwe Loosheydt
 Die my heeft verplicht, 'Die mij in haar ban heeft gebracht.'
 Die my doorgriefde?
 G'hebt den brand der liefde
 In mijn hert gestigt,
 Maar het is om niet
 En ik gaan verlooren
 Wilt gy niet bekooren
 Daar mijn min op siet.
 Kont gy geene maagt
 Die Jeder behaagt
 Tot liefde verwinne,
 Soo blijf ik van binne
 En altijdt geplaagt.
 Hoort mijn droeve klacht
 En bekoort haar sinne
 Die mijn min veracht.

5.
 Vrindin, is 't dan gek,
 Dat gy my den nek

Tot nog toe blyft keere:
 Wilt gy iets Leere,
 Door soo vals en trek? ‘Als het dan gek is (...), wil je me dan soms iets leren (...)?’
 Sijn u gedachten
 Dat ik mijn klagten
 Met valsheit bedeck? ‘Denk je dat onder mijn klachten valsheid schuil gaat.’
 Het is nu Lank tijdt
 Van die af te weere. Bedoeld is misschien: ‘U hebt mijn klachten nu lang genoeg afgeweerd.’
 Ik kan niet meer sweere,
 Ik ben al uyt geseyt.
 Gy kent mijn hert,
 Gy weet mijne smert,
 Gy sent mijn de plagen
 Die ik moet verdraagen,
 In u min verwert. ‘Verward.’
 Keert dan uwe zin,
 Laat my niet meer Klaage,
 Die u trouw Bemin.

[Hoe Kan de Liefde Iemants hert ontrusten]

Stem: *Folie d’Espagne*

Hoe Kan ‘Hoezeer kan.’ de Liefde Iemants hert ontrusten;
 Hoe woelt een minnaer die getrouw Bemint!
 Eer hy bekomt sijn Lank gewenste Luste,
 Heeft hy dezelve Duysent-maal verdient.
 Daer zijn geen pijnen
 Die pijnelyk schijnen
 Vermits de Liefde alles overwint;
 Want al ons Leiden
 Verkeert in Verblijden
 Wanneer de Liefde weder Liefde vindt.

[In de eeuw van Adams Tijden]

1.

In de eeuw van Adams Tijden
Was den Wijngaart onbekent;
Niemant kon de Ranke snijden,
Wijngaarts werk was niet bekend.
Nu weet men de kunst te vinden
Van het snijden en het binden:
Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wyn doet ons nu vrolyk sijn.

2.

Men zag haast aan alle kanten
Van des werelds Bedoeld is waarschijnlijk: ‘van de wereld.’ druymen soet;
Jeder een die gink hem planten
Aan de soete waatervloet,
Om te meugen hun verheugen,
Om te drinken groote teugen:
Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wyn doet ons nu vrolyk zijn.

3.

Wyn is goed voor viese griekse ‘Onbetrouwbare Grieken’: getuige voorbeelden in het WNT een
niet ongewone combinatie.
Die in ‘t voorhoofd zijn gewont; ‘Die niet helemaal goed snik zijn’(?).
Wyn is Dienstig voor veel Sieken,
En ook voor die zijn gesont;
Wyn doet zingen, wyn doet springen,
Wyn doet al te Bedde bringe: Uiteraard in erotische zin.
Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wyn doet ons nu vrolyk zijn.

4.

Wyn is goet voor veel gebreeken,
‘t Is den stok van d’ ouderdom; ‘Steun.’
Wyn die doet de stomme spreken,
Groote klappers maakt hy stom;
De wyn doet veelerhande dingen,
Wyn doet danse, Wyn doet springen:

Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wyn doet ons nu vrolyk zijn.

5.

Wyn stelt zeer veel Instrumente,
Wyn doet pijpen, snaare slaan;
Speelmans, messieurtjes, studenten,
Sangers, Kusters, Kappelaen
Laaten hooren hunne stemme
Als hun tong in de wyn kan swemmen:
Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wyn doet ons nu vrolyk Zijn.

6.

Wyn is goet voor de Soldaten In de bron ontbreekt de: aangevuld (metri causa) uit de editie 1712.

Om te scheppen verse moet;
Wyn is goed voor Advokaaten
Want sy de hersens open doet; Bron: daet.
Wyn doet al de werelt dansen,
Duitse, Waale, Geuse, Franse,
Paap, Non, Quesel, en Begijn:
Wyn die doet ons vrolyk zijn.

7.

Wilt gy eenen vriendt tracteeren
Aan de Tafel of den dis,
Gy zult voor een vreck passeeren
Zo daar geenen wyn en is;
Wilt gy een gesontheyt drinken,
Sonder wyn en sal 't niet klinken:
Wyn, wyn, wyn is medicijn,
Wijn die doet ons vrolyk zijn.

8.

Oorlof, wagt u wel van 't Drinken,
Schenkt de Roemer niet te vol,

‘t Sop mogt in uw voeten zinken,
 En dan maakt het hersens Bron: hertens. dol
 En doet roepen als de knoeten: Verachtelijke benaming voor mensen uit Noord-Duitsland;
 vandaar: ‘schavuiten.’
 ‘Ach mijn handen, ach mijn voeten!’
 Maatig wyn is medicijn,
 Maar te veel dat is venijn.

[Wy willen nog niet scheijden]

1.
 ‘Wy willen nog niet scheijden,
 Het is nog een paar uurtjes te vroeg:
 Den tijt willen wy verbijden
 Van nu tot morgen vroeg.
 Waer heeft ‘er mijn liefje soo lange geweest?
 Ik heb om harent wille
 Soo seer verslagen geweest.’

2.
 ‘Hebt gy om harent wille
 Soo seere verslagen geweest? De stijlfiguur van de uitbreidende herhaling.
 Gaat maar na huys toe stille
 En toont u onbevreesd;
 Want het rouwt mijn En ‘t is mijn leet,
 Dat u dat moye meijsje
 Soo seer bedrogen heeft.’

3.
 ‘Ik ging nog gister avont
 Soo heymelijk aan den dans
 Al voor mijn soete Liefs deurtje
 Die ik ‘er geslooten vont.
 Ik roerde en klopte aan den ring:
 ‘Staat op mijn alderliefste
 Staet op en laet mijn in.’

4.

'Ik doe voor u niet open
 En ik laat u ook niet in,
 Mijn deurtje is gesloten
 En daar mag niemand in.
 Daar leyt 'er een ander, veel liever als gy.
 Gaat t'huyswaart leggen slapen,
 En pijnst 'er niet meer om mijn.'

5.

'Is daar een ander Lief inne
 Die ik niet spreken mag,
 Blyft by Bron: ky. malkaar in minne
 En slaapt te saam tot den dag.
 Ik sal ras weder na huys toe gaan,
 Mijn koeyen zyn on gemolken
 En mijn werk leit on-gedaan.' '

[O Doelwit van de min]

Stem: *Wat baat 't ons Juffrou Griet*

1.

O doelwit van de min,
 O oorzaak van mijn klage,
 Schoon ik met hert en zin
 U Ziel graag sou behaage,
 'k Verslyt vergeefs myn dage
 En ik sie niet dat ik win,
 Schoon ik u mijn hert wou schenken.
 Engelin, 'k en durft niet denken
 Dat ik oyt, dat ik oyt Eenig troost verwerf
 In u voor dat ik sterf.

2.

Maar als ik dan verquyn,
 Ligt sullen u gedagte

Steets speelen op myn pyn
 Die gy niet wilt versagte;
 Ligt stortie ook eens klagte
 Dat ik weer mogt levend' zyn.
 Want niet een van die u minne
 Toont u soo getrouwe zinne!
 Maar dan zal, maar dan zal de minne-smert
 U gaan te laat aan 't hert.

3.

Waar heb ik dog verdient,
 Myn Lief, om u te sterven? Bedoeld is: 'Waaraan heb ik het verdiend (...) om om u te sterven.'
 Wilt gy my tot geen vriend,
 Soo laat ik dit verwerven. Bedoeld is waarschijnlijk de dood.
 Wat baat u myn verderven?
 Dat 'Als.' ik maar mag met u zyn
 En u dienen al myn leven,
 'k Sal my willig daar toe geven,
 Tot der dood, tot der dood, ja tot 't graf.
 Neemt maar myn droefhey af. 'Als je mijn droefheid maar afneemt.'

4.

Vergun dog dit aan my
 Dat ik de naam mag dragen
 Dat ik u Dienaar zy
 By nagten en by dagen.
 Ik sal nimmermeer vertragen
 Maar u toonen dat ik blyf
 Die gestaag met hert en zinnen
 Is genegen u te minnen,
 En gevoed, en gevoed wort door het ligt
 Van uw schoon Aangesigt.

5.

Kom dan mijn schoone, kom,
 Waer toe dit wederstreve!

Geeft my u lente blom,
 'k Sal u de myne geve.
 Gebruyke wy dit leve,
 En bemint my wederom.
 Laat de tyt dog niet verlopen,
 Of met wenschen of met hopen:
 Keert de tyt, keert de tyt dog nimmermeer,
 Keert noyt mijn Jonkheyt meer.

6.
 Myn oog sal als een Ster
 Op 't ligt der sonne wagten
 Wanneer, door hoop, van ver
 Gy sult mijn pijn versagten.
 Ik staak dan al mijn klagten
 En ik geef my u geheel,
 't Zy tot leven, of te sterven,
 't Zy tot vreugde of bederven.
 In u hant, in u hant stel ik het al,
 Mijn rust, of ongeval.

[Ontsluyt, ontsluyt u Venstertje]

Stemme: *Van doen, doen, doen*

1.
 'Ontsluyt, ontsluyt u Venstertje,
 Och, over schoone Godin,
 Of opent my u deurtje
 Soo ik 'er mag komen in:
 Aanhoorter myn soet geklag, klag, klag,
 Aanhoort myn soet geklag,
 Laat mijn minne De regel heeft een lettergreep teveel.
 Verwinne
 Uw herte, Godinne,
 Indien het wesen mag.'

2.

‘Mijn aller-liefste Jonkertje,
 Hoe komde gy hier soo laat,
 En staat hier in het donkertje,
 En voerter soo soeten praat:
 Ik hebber tot trouwen geen lust, lust, lust
 Ik hebber tot trouwen geen lust;
 Gaat zoeken
 In hoeken,
 Na andere doeken; ‘Anderen misleiden.’
 Voor my ik minder de rust.’ ‘Ik hou van rust.’

3.

‘Myn uyt-verkoren Engeltje,
 Ik salder u nagt en dag
 Met lieffelicke woordkens
 Begroeten soo veel ik mag,
 En wat gy maar commandeert, deert, deert,
 En wat gy maar commandeert,
 Sal wesen
 Gepresen,
 Geschieden na desen,
 Dus bidd’ ik u: resolveert.’ ‘Neem een beslissing.’

4.

‘Ja, ja, dat zijn de pratertjes,
 Wy bennen dat wel gewent. Fraai!
 Gaat heen by al de Satertjes
 En klaagter u groot torment.
 De Meysjes die worden geleert, leert, leert,
 De meysjes die worden geleert, D.w.z. door ervaring wijzer.
 En smeken
 En spreken
 Kan ‘t herte niet breken,
 Dus bidd’ ik: retireert.’ Editie 1712: Bidd' ik u.

5.

‘Ach, ach, indien myn hertje lag
 Geopent al nu terstont,
 Ik weet gy ‘t accordeeren zag
 Opregtelick met myn mont. ‘Overeenstemmen.’ Een traditioneel beeld.
 Maar lacy, ‘t en kan niet zyn, zyn, zyn.

Maer lacy Bron: laay. 't en kan niet zyn:
 Ik brande
 En ik blake,
 Hoe sal ik het make,
 Ach liefje, geneest myn pyn.'

6.

'Soud' ik beneden komen dan,
 Daar gy 'er bent soo vol van vlam?
 Neen, neen, gy mogt my steeken an,
 Dat het my qualyk bequam.
 Gaat koelen u in de kroeg, kroeg, kroeg,
 Gaat koelen u in de kroeg,
 En slempter
 En hempter, Van 'hemmen' voor 'kuchen.' Maagdenkruid: slemter / en demter, volgens WNT
 een uitdrukking waarbij 'slempen' staat voor drinken en 'dempen' voor eten.
 Of rookter
 En smookter,
 Het is voor my vroeg.'

7.

'Ach, ach, geen Bacchus kan mijn pyn
 Genesen al zonder jou,
 Nog geen Vulcanus medecyn, Waarschijnlijk wordt de kachel bedoeld.
 Maar Venus de schoone Vrouw: 'Alleen Venus', etc.
 Dat bent gy, mijn Engelin soet, soet, soet,
 Dat bent gy, myn Engeltje soet.
 Laat raken,
 Genaken,
 My u rooder kaken,
 Tot demping van mijn gloet.'

8.

't Is best dat ik mijn Venstertje sluyt
 En segger u goeden nagt:
 Gy sult 'er hier dog niet regten uyt, 'Je zult hier toch niets kunnen uitrichten.'
 Daarom zo staak 'er u klagt.
 Ik lagger om jongmans praat, praat, praat,
 Ik lagger om jongmans praat:
 Haar reden
 En Eden
 Die dueren op heden
 Soo lang als men by haar staat.'

9.

'Mijn Engeltje, ey, nog een woort,

Ik sweerder by Son en Maen,
 Ach, Ach, mijn Liefsten, myn Verhoort,
 Ik sal 'er u noyt af-gaan,
 Maar toonen te zijn u slaaf, slaaf, slaaf,
 Maar toonen te zijn u slaaf,
 In saken
 Die raken
 Tot uwen vermaken,
 By nagten en ook by daag.'

10.

'Hoe soetjes fluyt den Vogelaar,
 Ey, had hy den vogel vast!
 Exempels zijn van duysent jaar,
 Ik houder my uyt den last:
 Als 't meysken is in de schuyt, schuyt, schuyt,
 Als 't Meysken is in de schuyt,
 O Maatje,
 Dan praatje
 Wel anders, Cammeraatje!
 Vaar wel 'k mijn Venstertje sluyt.'

11.

'Wat dunkt u van dit aardig dier,
 Hier staan ik gelyk een Kay! Editie 1712: Kraay.
 Ach Lief, mijn levens vreugd-playsier,
 Mijn Sonnetje Bron: Sonnette. We volgen de lezing van de editie Leeuwarden. daar ik na dray,
 Ik seg u goede nagt, nagt, nagt,
 Ik segger u goeden nagt;
 Patency,
 Silency
 Dat is paenitency: 'Geduld, stilte, dat is de boete': voorlopig moet ik geduldig zijn en zwijgen.
 Verloren is hier mijn klagt.

12.

Ach, Deurtje sluyt mijn Liefjens lust,
 Ach, Venstertje toe gemaakt,
 Ach, beddetje daar de Schoonste rust,
 Ach, Kamertje heel volmaakt:
 Gelukter mijn trouwe min, min, min,

Gelukter mijn trouwe min! 'Moge', etc. Bron: gerukter (drie maal, ook in de custode). Editie 1712, editie Leeuwarden: idem. Wij volgen de lezing van de editie Cornelis.

Rust schoone

Persoone,

Mijn Liefjen ydone, 'Lieflijke.'

Den Hemel verkeert u sin.' 'Moge de hemel', etc.

[Een Jongman die 't minnen]

Stemme: *Ick hoorde dees dagen*

1.

Een Jongman die 't minnen

Eerst komt te beginnen,

Hoe quelt hy, hoe quelt hy sijn sinnen!

By dagen en nagten

Soeckt hy maar te tragten

Na minne, na minne gedagten.

2.

Wat doet hy al sugten

Zijn hertjen ontvlugten:

Men acht het, men acht het maer klugten. Men als onpersoonlijke aanduiding voor de aanbedenen.

Of: 'Je moet het maar beschouwen als onzin.'

Hy doet heele dagen

Niet anders als klagen:

Hy moet het, Hy moet het verdragen.

3.

Hy zoekt door gedigten

Van 't minnen te stigten, 'Lering te bieden over de liefde.'

Zijn hertje, zijn hertje te ligten;

Indien hy een briefjen

Beschickt aan sijn liefjen,

Het schijnt een, het schijnt een geriefjen. Dan geniet hij daar van.

4.

En heeft sy 't ontvangen,

Hy sterft van verlangen

Hoe 'Om te weten hoe.' 't al is, hoe 't al is vergangen.

En schrijft sy dan weder,
 Dat set hem ter neder, 'Kalmeert hem.'
 Dus word hy, dus word hy hy ontbreekt in bron. gereeder. Hier iets als 'redelijker.'

5.
 Hy wil ondertussen
 De letteren kussen.
 Dat kan hem, dat kan hem niet blussen:
 Hy dunkt of zijn woorden D.w.z. mondeling.
 Haar beter bekoorden,
 Hy wenst dat, hy wenst dat s' hem hoorden.

6.
 En komt dan den strijer 'Strijder.'
 Na wenschen eens bij 'er:
 Hy noemt sig, hy noemt sig haar vrijer;
 Hy wenst haar sijn leven
 Uyt liefde te geven,
 Zijn hertje, sijn hertje daar neven.

7.
 Na jaren te loopen,
 Begint hy te hoopen
 Om 't bantjen, om 't bantjen te knoopen; Er wordt uiteraard gedoeld op de huwelijksband.
 Dan wil hy van paren
 Zijn hert openbaren,
 Hy sal 't haar, hy sal 't haar verklaren.

8.
 Hy seek onder deken
 Nog meerder te spreken:
 Ligt word het, Ligt word het bekeken. 'Onder de deken spreken' uiteraard in de zin van
 liefkozingen: 'allicht wordt er aandacht aan besteed.'
 Hy doet daar het diertjen
 Een vrolick plaijsiertjen,
 En blust zo, en blust zo sijn viertjen.

9.
 Men geeft zig tot trouwen
 En moet malkaar houwen,
 Al soud het, al soud' het ook rouwen.
 Dan soekt sy na 't Trouwtjen

Soo meenigen doutjen: ‘Stoot’, ‘stomp.’
 Sy is nu, sy is nu het vrouwtjen.

10.

Dan wil sy regeeren,
 Den Bloedt ‘De sukkel.’ commandeeren:
 Wie kan haar, wie kan haar dat keeren.
 Hy is wel te vreden
 Mag hy aan haar leden
 Sijn deuvick, sijn deuvick besteden. Een deuvik is oorspronkelijk een houten pin om een opening in een vat te sluiten.

11.

Wil hy dan niet naajen
 Om ‘t Diertje te paajen,
 Sy sal hem, sy sal hem ondraajen: ‘Ontglippen.’
 Zy zoekt tot haar lusten
 Een ander, die ‘t blusten:
 Eer sal zy, eer sal zy niet rusten.

12.

Dus, word hy wat trager,
 Soo krijgt hy een swager
 Die toont sig, die toont sig wat grager:
 Die leent zy haar Buijkjen,
 En hy haar sijn struikjen,
 Dus zijn sy, dus zijn sy in ‘t suyken. Misschien van ‘te zuik zijn’, ‘te zoek zijn’: ‘verborgen zijn.’ Of misschien eerder een afleiding van ‘suiker’? (Echter niet in WNT).

13.

Dit lustigh Editie 1712: lustige. paartjen,
 Maakt levende waartjen, ‘Levende waar’, d.w.z. natuurlijk een kindje.
 Haar man die, haar man die heet vaartje! Bron: Haar man die heet, haar man die heet vaartje.
 Geëmendeerd (metri causa) naar de editie 1712.
 Hy isser het boertjen.
 Dat leert haar haar moertjen:
 Sy speelen, sy speelen het Hoertjen.

14.

Siet, dat komt van ‘t minnen!
 Wat sal hy beginnen?

Al mist hy, al mist hy sijn sinnen, ‘Al is hij gek van woede.’
 Hy moet het verdragen,
 Want geeft hyse slagen,
 Men salder, men salder van wagen. Het zal bekend worden.

15.
 Dus die voor leet-wezen
 Van zin is te vreezen,
 Die laet hem, die laat hem belesen: ‘Advies geven.’
 O arme sotten,
 Ik laatje bedotten,
 Men salje, men salje bespotten.

16.
 Ik raadge voor ‘t leste
 Nog eenmaal ten beste:
 De Vrouwen, de Vrouwen zijn pesten!
 Zy kan door haar liegen,
 U deftig bedriegen,
 Dus laat u, dus laat u niet wiegen. ‘Paaien, bedriegen.’

[Truijtje, mijn soete Engelin]

1.
 ‘Truijtje, mijn soete Engelin,
 Gy zijt de geen die ik bemin.
 Og, laat mijn maar een kus van u genieten,
 En dat, door al de Minne smert, ‘Als gevolg van alle minnesmart die ik heb doorstaan.’
 Laat Cupidoetje in uw hert
 Sijn Minne pijltjes schieten,
 Truitje mijn Lief.’

2.
 ‘Wie hoor ik klagen voor mijn deur?
 Myn dunkt, het is myn Serviteur,
 Hy zoekt een lonkje van myn te ontfangen.
 Jonkman, ey, segt myn voor het minst

Al watter is tot uwen dienst,
 Waar na is u verlangen,
 Frisse gezel.'

3.
 'Princesse van het aarts Tooneel,
 Ag, had ik u maar tot myn deel.
 Voor u is al myn klagen, sugte, kermen.
 Helpt uw minnaar uit den nood, Editie 1712: Helpt dog.
 Hy sal u trouw zijn tot der dood.
 Ey, wilt u dog ontfermen,
 Truytje mijn Lief.'

4.
 'Al de Jonkmans getrouwigheyd
 En duert niet langer als men vreyt,
 Maar als getrouwt is en komt uyt de Kerken,
 Dan is 't: jou Helsche duyvelin,
 Jou magre Teef en: jou Vuylin,
 Jou Pekel-Hoer, jou Varken,
 Stinkende hont.'

5.
 'Eer sal verduijsteren de Maan
 En ook de woeste Zee droog staan,
 Eer ik, op trouw, Tussenwerpsel: 'Eerlijk!' mijn Lief, u sal veragten.
 O neen, mijn alderliefste mijn,
 Helpt u minnaar uit de pyn, Editie 1712: Helpt uwe.
 Stelt dat uyt u gedagten,
 Truijtje mijn Lief.'

6.
 'Jonkman, het is nu al gedaan,
 Komt laat ons samen heenen gaan:
 Daar is op trouw, myn Lief en welbeminden. Ze belooft hem haar trouw.
 Voor myn Minnaars getrouwigheyt
 Heb ik myn selve nu bereyt
 Om myn te gaan verbinden.
 Wellekom vrient.'

7.
 'Ag Liefste Lief, tot onderpant,

Kom, geef mijn maar u Regter hant,
 Op dat ik u een kus daar op mag geven.’
 ‘Jonkman, als het is in fatsoen,
 Als bruyt en Bruigom samen doen.
 Laat ons in vreugde leven.
 Wellekom vrient.’

[Ik gink lestmaal de willige boomtjes telle]

Stemme: *Ik ging laast Wandelen*

1.
 Ik gink lestmaal de willige boomtjes telle, ‘Wilgenboompjes tellen’ voor ‘een eind slenteren.’
 De opening met ‘ik ging laatst’ is tradisioneel.
 Al waar ontmoeten mijn een brave Tas. ‘Meid.’
 Ik speculeerde op dees Jong Geselle Ik keek haar aandachtig aan.
 Dieder soo fraijtjes in de noppe was. Hier waarschiynlik: ‘in de kleren.’
2.
 ‘t Was een Dienst-meijsje, soo ik kon bespeure,
 Maar als een Juffrouw was sy opgedaan.
 Sy droeg veel sleutels van haer Meesters deure,
 Alleenig bleef sy voor het Tuijnhuys staan.
3.
 Ik heb mijn Hoetje soo fray afgenomen,
 Ik bood dat soete kind daar goedendag.
 Ik sy: ‘Schoon kint, wie wagt u hier te komen?’ ‘Wie verwacht je?’ ‘Op wie sta je te wachten?’
 Waar op sy my gaf so een blyde lag.
4.
 Sy sy: ‘Jonkman, ‘k heb hier niemant te wagten,
 ‘k Heb gasten genoot, maar zy zijn al gegaan.
 Dat heeft geduurt drie dagen en drie nagten.
 Lust u een glaesje, blijft niet buijten staan.’
5.
 Doen ik dat hoorde, trad ik daatlick binne.
 Ik sy: ‘Schoon kind een glaesje lust my wel.

‘k Heb een Juweel dat gy ook wel sout minne,
Maar ik beding dat gy’t niet houwen sel.’

6.

‘Hebt gy een Juweeltje, Vrient, laat het my kijke,
Ik heb ‘r mogelick een Doosje toe.
Dat zou mijn seekerlick seer wel gelijke,
En heel wel passen, soo ik kan vermoen.’

7.

Soo ras sy dit Juweeltje kreeg in hande,
Soo wiert sy heel verandert van kouleur.
Haar hertje scheen van binne als te brande,
En noemde strak mijn ‘En ze noemde me dadelijk.’ haren Serviteur.

8.

Ik sy: ‘Schoon kint, ik wil u dienaar wesen,
En helpen u waar dat ik kan of mag.’
‘O ja’, seijde sy, ‘Jonkman hoog gepresen,
Geen liever ding ik van mijn leven sag.’

9.

Als Cupido zijn minnepyl had geschoten, Voor de coïtus.
Doen ben ik weder van haar opgestaan.
Doen sprak het soete kind seer onverdroten:
‘Of liefste lief, wilt dog noyt van my gaan.’

10.

Ik sy: ‘Schoon Kind, het is nu tijt van scheyde,
Want ziet de Klok die het al over drien. ‘De klok heit al over drieën.’
Morgen sullen wy weder gaan vermeyde.’
Maar sint die tijt heb ik haar niet gesien.

[Aurora brengt den klaren dag]

Stemme: *Adieu nu Vriende, etc.*

1.

‘Aurora brengt den klaren dag:

Rijst op, mijn Lief, wilt wekken, ‘Wakker worden.’

Want ik moet vertrekken, Bron: vertreken.

Hier baat geen geklag.

De Ligter Een lichter is een schip met geringe diepgang, gebruikt voor het laden en lossen. leyt, wilt hooren,

Aan den boom De havenboom: de slagboom waarmee men de haven afsluit. ‘In de haven.’ met vlijt.

Komt, brengt mijn aan den Toorn,

‘t Is nu mooytjes tijt.

Weent niet, maar weest verblijt.’

2.

‘Hoe sou ik konnen zijn verblijt,

Daar gy gaat henen zwerven!

Godt weet hoe menig werven

Naast de dood gy sijt.

Men sal u moeten missen.

Mogelick komt de dood

En smijt u voor de vissen.

Dan leef ik in noot,

In angst en droefheit groot.’

3.

‘De dood die volgt ons over al,

Niemant is hier geseten

Die van te vooren kan weten

Waar hy sterven zal.’

‘t Is altyd droevig scheiden.

Lief, gunt myn maar een bee,

Dat ik u mag gelyden,

Door de Woeste Zee.

Lief, laat ik varen mee.’

4.

‘Schoon kint, dat voor u niet en past,

Dat gy door de woeste baren
 Soud na Oost-Inje varen
 Daar de Peper wast.
 Mijn Lief, hout op van klagen,
 Droogt uw tranen vloet.
 Gy sult in korte dagen
 Door een Brief vol moet
 Van mijn worden gegroet.'

5.

'Schoon Kint, als 't anders niet wesen kan,
 Soo wil u God behoeden. Bron: doch. Wij volgen de lezing van de editie 1712.
 Op Nephunis Vloeden
 Draagt u als een Man.
 Boreas laat sijn Winden
 Blasen na u sin, Een wenszin: 'Boreas late.'
 Dat gy havens meugt vinden
 Daar gy na uw sin
 Haast hoopt te komen in.'

6.

'Ik hoop, wy vinden nog wel ree.
 Maar eerst moeten wy seijlen
 Wel drie duysent mijlen
 En ses hondert mee. 'En daarenboven.'
 Dan varen wy met lusten
 Al na Batavia,
 Na d'een of d'ander kusten;
 Met ons Schepen dra
 Na 't Gout Rijk Asia.'

7.

'Soete Lief, als gy komt in het warme Landt,
 Soo wilt u niet vermengen
 Met de swarte krengen,
 Of gy raakt van kant.
 Haar oogen vol van lonken,
 Sy zoeken een blank gesel.

Het sijn maar gyle vonken
 Met haar bruyne vel.
 Sy gelijken de drommel 'De duivel.' wel.

8.
 Soete Lief, leeft dog na mijn bevel:
 Laat dobbelen en speelen,
 Vegten en krakelen.
 Leeft dog niet rebel.
 Begeeft u niet tot suipen,
 Gelyk een dronkaart doet,
 Die als een swijn gaat kruipen:
 In den drek hy vroet,
 Verteert soo al zyn goet.'

9.
 'Ik sal mijn dragen hups en koen.
 Wilt u betraande oogen,
 Soete Lief, afdroogen
 En voor 't laast een soen.
 Soete lief, wilt sorg dragen
 Voor uw Maagdom fris:
 Een Dief sal noyt mishagen
 Dat hy steelt de Vis
 Die noit vergalt en is.' Ofwel: er zullen kapers op de kust zijn.

[Hoort toe, gy Meysjens al]

1.
 Hoort toe, gy Meysjens al,
 Ik moet u myn noot eens klagen,
 Myn droevig ongeval.
 Het zijn verdiende plagen.
 Ik bender getrouwt met eenen Lost, 'Schelm.'
 Ik kryger meer slagen als goeden kost.
 Og, waar ik er van verlost.

2.

Wat helpt mijn spytigheyt 'Hoogmoedigheid.'

En alle mijn hoofse treken: 'Streken.'

Ik bender eylaas verleyt,

Ik heb 'er geen eer van spreken.

Ik spoude Ik spuugde op hem: ik moest niet van hem hebben. van een Ambagt Knecht,

Die was mijn te pover en te slegt.

Maar hadt ik hem nu opregt!

3.

Het moest een Jonker zijn

Of een Cadet, wilt weten,

Die ik 'er sou trouwen fijn.

Ik bender fraay mee bescheeten:

Want als hy my vrijden, 't scheen een Heer,

Maar 't waren eylaci geleende kleeer.

Wat dunkt u van die Sinjeur?

4.

Ik had 'er nog wat vergaart,

Als ik by Mevrouw dienden,

En uyt myn buyk gespaart,

En drinkgelt van goe Vrienden:

Drie hondert gulden, het is schoon gelt!

Dat heeft hy versopen en verspeelt.

't Is met myn nu slegt gestelt.

5.

Nu sit ik heele dagen thuys.

Een yder mag het wel weten:

'k Heb gelt nog Brood in huys,

Myn Kinderkens sonder eten.

Stroo Jonker Aanduiding voor een prul van een man. die suypter den koelen Wyn,

Met water soo moet ik vrolick zyn.

Droog Broot is nu Marsepyn.

6.

Dan komt hy nog vol en sat
En slaat het nog alles aen stucken:
Mijn arm en Beenen plat.
Het salder met ons niet lucken.
Dat duert soo alle Nagten schier,
Dat optrecken voor zijn playsier.
En ik sit int getier.

7.

Wat zal ik gaen maken, o Heer!
Den fielt heeft het al versopen:
Mijn Tabbert en beste kleeer
- Met een rokjen moet ik loopen,
Eylacen, als 't is een bittere kouw -
Mijn goude Ring, die ik op trouw
Kreeg doen ik eerst wiert zijn Vrouw.

8.

Nu denk ik eerst op den tijt
- Waar isse eylaas gevaren -
Doen ik diende voor Keuken Meyt.
Ik wist doen van geen sparen.
Mijn dogt, 't zou dueren nog meenig Jaer
Dat Juffrouws Keuken zou volgen naer.
Maar 't is 'er nu verre van daer.

9.

Och, had ik het vlees terstont,
- Gesooden, gebraden, wilt weten 'Gekookt, gebraden, echt waar!' -
Dat ik 'er gaf aen den hont,
Ik sou het met honger wel eeten.
Ik lekte daer duym en ving'ren aan
Dat ik heb laten bederven staen!
Wat baat mijn dit nu te saem.

10.

Ach, had ik het bier en wijn
 Dat ik 'er wel liet verschalen,
 Ik sou 'er mee vrolijk zijn
 En lustig mijn hert ophalen.
 Wat helpt mijn wenschen en geschrey,
 Had ik maer een korsje van een Pastey,
 Ik dronk 'er eens water by!

11.

Oorlof, gy Meisjes al,
 Komt spiegelt u aen my in 't ronde,
 Soo komt gy nooit ten val,
 En dael als ik te gronde.
 Ik wilde gaen trouwen boven mijnen staet:
 Ik bender bedrogen, maer 't is te laet.
 Maer wagt u van Jonckers praet.

[Een Meisje excelent]

1.

Een Meisje excelent,
 Zeer cierlijk boven maten,
 Staat in mijn hert geprent
 Met Goud en Silvere Platen.
 Sy is 'er die mijn behaegt,
 Die overschoone maegt.
 Ik hoop dat zy liefde tot my draegt!

2.

Haer borsjes die zijn ront
 Als appeltjes van granaten,
 Haer adem uit haer mondt
 Ruikt als Note-Muscaten,
 Haer oogen die zijn klaer
 Als een Christal eerbaer,
 Och, och, hoe schoon is al haer Hayr!

3.

Haar tanden in haar mond,
 Sijn witter als Yvoren.
 Van alles is zy 'er gesont,
 En daar toe scherp van Ooren.
 Van alles is 't meisje wel
 Om te vermaken een jong Gesel.
 Och, och, hoe schoon is al haar Vel!

4.

Haar kleederen als een glans 'Een schittering.'
 Siet men om haar lijf zwieren.
 Sy ziet soo geeren Jonkmans,
 En ik die Venus Dieren. Verrassend in de context van een loffied op één specifieke geliefde.
 Al souden wy zijn een paar:
 Och, had ik het meisje maer. Bedoeld lijkt te zijn: Ik zou haar graag willen hebben, zelfs als
 dat zou betekenen dat we trouwen.
 Sy ziet mijn zo geeren en ik haer.

5.

Daer toe soo is zy rijk,
 Van Landen meenigvuldig. Waarschijnlijk is niet meer bedoeld dan dat haar vader land bezit.
 Van deugd' ende eerbaerheit
 Niemand en blijft zy schuldig. Ze staat bij niemand achter.
 Van eerlijk geslagt
 Soo is zy opgebracht.
 Men doet van haar persoon geen klagt.

6.

De luiden vragen fijn
 Wat 't voor een dier mag wesen
 Dat door den mond van mijn
 Seer cierlijk wert geprezen.
 Dan zeg ik: die 't kan raan,
 Die aan dees Tafel staan,
 Den eersten dronk sal hy ontfaan. Het middeleeuwse concept van het 'helen', het verborgen
 houden van de identiteit van de geliefde.

7.

Ach, liefste Engelin,
 Mogt ik u eens genaken,
 Met een opregte min
 Tot aan u lippen raken,

Dan zou dees, mijne lust
 Aan u al zyn geblust.
 Ach liefste Lief, nog eens gekust!

8.
 Adieu, adieu, mijn Lief,
 Adieu en ik ga varen.
 't Moet eens gescheiden zijn:
 Een Reisjen voor drie jaren.
 Als ik 'er dan leg op Ree,
 Soo meenig mijl in Zee,
 Soo denkt op Godt en mijn alleen. 'Houd uw gedachten gericht op god (wees vroom, maar ook:
 bid voor mij) en op mij (m.a.w. wees me niet ontrouw).' Editie 1712: myn oock mee.

9.
 Adieu, adieu, mijn Lief,
 Adieu en ik ga doolen.
 Gy zijt 'er mijn soete Lief.
 Schrijft mijnder een minne-brief
 Daer ik uyt leesen kan mijn gerief.

['t Is wie wil hooren zingen]

1.
 't Is wie wil hooren zingen
 Van vreugde een nieuw Lied,
 En wat dat hier is geschiet.
 Luystert toe men sal 't u zingen:
 Van een minnaer met zijn lief.

2.
 Als ik ga over de straten,
 Al de Luy wijsen mijn aan.
 En ik plagt met mijn Lief te gaen,
 Maar nu heeftse mijn verlaten.
 Siet ik bender zoo qualijk aan. 'Ik ben er droevig aan toe.'

3.
 'Jonkman, Er wordt weergegeven wat de geliefde tegen de jongeman heeft gezegd. wat al
 schoone woorden,

Minnaar, wat al soet gevley.
 Gy brengt mijn jong hert in ly 'Lijden.'
 Door al uwe minne-lusten
 En met al uw soet gevly.' Editie 1712: gevry.

4.
 'O, mijn overschoon Godinne De minnaar is aan het woord.
 Mijn soetste Harderin,
 Alderliefste die ik min:
 Sult gy mijn dan gaen verlaten
 Daar ik u opregt bemin?'

5.
 'Minnaar, Het meisje. houdt op met klagen
 Ik zie uw getrouwigheid;
 Roept dan geheel verblijdt:
 Wy zullen te samen leven
 Tot de dood ons weder scheidt.'

6.
 'Wel, hoe soetjes is dat vryen
 Als een minnaar valt te voet. Tijdsprong. Nog steeds het meisje.
 En dan is het: 'Liefje soet.'
 Hy gaf mijn zoo meenig kusje
 Al onder de Boompjes groen.

7.
 Wel adieu, dan mijnen Engel.
 Wel adieu, 'k roep overluit.
 'En ik blijf u waarde Bruid. Na de jongeman is in de laatste drie regels van deze strofe kennelijk
 het meisje aan het woord.
 En ik blijf u Dienaresse
 Tot de Dood ons beide scheidt.'

8.
 'Adieu, dan mijnen Engel,
 Wel adieu mijn wierde pant.
 Lief geeft dan mijn u handt.

En wilt van mijn ontfangen
Een Ring van Diamant.’

[Wel, mieken stout]

1.
‘Wel, mieken stout,
Gy hebt u tijd versleten
En door de min vergeten,
Het welck u wel roud. ‘Je hebt onachtzaam door de liefde je tijd verloren laten gaan, waar je nu spijt van hebt.’
Dat gy van dezen post ‘Deze plek.’ In de volgende strofe blijkt dat Mieke in het Spinhuis, in de gevangenis zit.
Niet en kont zijn verlost,
Dat heeft u van zijn leven
Soo meenigen traen gekost.

2.
Wat droevig kruis,
Elenden en wat plagen
Moet gy nu al verdragen,
Hier in dit Spinhuis.
Want Water en droog Brood
Dat krijgt gy in den nood
Om uwen dorst te laven
En den Honger groot.

3.
Nu zit gy daar Bron: ik daar; geëmendeerd naar de editie 1712.
In een zoo groot verlangen,
Met tranen op de wangen,
En maakt groot misbaer.
En gy, ellendig Dier,
Sit daar zonder playzier.
Gy plagt te dommineeren Waarschijnlijk is iets bedoeld als ‘de toon aan geven.’
En naemt uwen zwier.

4.
Den zoeten tijdt
Die meenig mens doet branden

Die hebt gy nu voor handen. ‘Daarin bevind jij je nu.’ Namelijk: de jeugd.
Denckt eens wat een spijt!
En uw jonge jeugt vergaat
In desen droeven staet.
Soo dat nog lang moet dueren,
Gy wort desperaat. ‘Als dat nog lang moet dueren, word je...’ etc.

5.

Gy plagt te zijn
Heele dag op Venus Schoolen
Met Bassen en Fiolen. ‘Op Venus school gaan’ is een omschrijving voor ‘betrokken zijn bij
liefdesaangelegenheden.’ Met bassen en violen omdat de muziek traditioneel in verband wordt
gebracht met de liefde, mingezind maakt.
Is het niet een pijn!
En gy, elendig dier,
Sit hier nou sonder plaisier.
Gy plagt te dommineren
En naemt u pleysier. Cf. 3:7,8.

6.

Gy, meisje wijs,
‘t Is voor u quade plagen,
Dat gy waert alle dagen
Dronken, sat en stijf. ‘Omdat je’, etc.
En alle uwen zin
Die trekt u tot de Min
Die gy nu al moet derven
Met een droeven zin.

7.

Is ‘t niet een pyn
Dat gy moet zitten hier,
Daar gy soo plagt te zwiere
Met de Jongmans fijn.
En al uwen zin
Die treckt u tot de min Cf. 6: 5,6.
Die gy nu al moet derven
Met een droeve zin.

8.

Wel, schoone maegt, Een wending: de ‘ik’ wendt zich nu rechtstreeks tot Mieke.
Ik bid, houd op van klagen.
Ik zal in korte dagen,
Helpen van de plaeg. Men mist u, dat in andere edities wel is uitgedrukt: ik zal u er van af
helpen.’
Want u liefaligheid
Heeft mijn nu haast ‘Plotseling.’ verleid:

Ik zal u dienaar wesen
Tot de dood ons scheid.'

9.

'Ach, Jongman fijn,
Woud gy mijn verlosser zijn,
Ik wou u by nacht en dagen
Altijd danckbaer zijn.
Als gy mijn hier uit trouwt,
Wilt gy niet zijn benouwt.
Het sal u waardig wesen
Duysent Guldens Goud.' Zij belooft hem (het equivalent van) duizend gulden.

10.

'Mieke, schoone Bron: schoon. Ik geef metri causa de lezing van de editie Leeuwarden. blom,
Kom, mijne wel beminde,
Ik zal mijn aen u verbinde
En zijn u Bruidegom.
Komt, geeft mijn maer u hand,
U trouw tot onderpand, 'Als onderpand van uw trouw.'
Mijn Engel, mijn beminde,
Schoonste van het Landt.'

11.

'Oorlof, nu ziet,
Gy blijft hier in elenden. Een nieuwe wending. Het gaat allemaal niet door.
Voor u en zijn geen Vrienden,
Het is al om niet. 'Het is allemaal voor niets.' Misschien is ook bedoeld: 'Mijn aanzoek was
maar bedrog.'
Het is met u gedaen:
Gy moet U vuyl lighaam
In droefheid en elenden
Soo versleijten gaen.'

[Ik heb twee bruin Ooghjes in mijnen zin]

1.

'Ik heb twee bruin Ooghjes in mijnen zin
- Sy spelen in mijn gedagten -
Die mijn jonck hert seer bemint.

Moet ik hier nog langer staen
 In dese kou en geen troost ontfaen, faen, faen?
 Och laesy wat sal ick doen?
 Moet ik 'er dan sterven,
 Soo geeftere mijn maer een soen.'

2.

'Schoon Liefjen al stade gy hier voor mijn deur,
 Het zaldere voorwaar niet lucken
 Met al u tieren en getreur: 'Ondanks al', etc. De regel ontbreekt in de bron. Aangevuld uit de editie 1712.
 'k Heb een ander Lief in mynen sin.
 Hy brengt myn uyt en wederom in, in, in. Bedoeld is waarschijnlijk dat hij met haar uitgaat.
 En och lasy, wat sal ik doen?
 Moet ickere dan sterven,
 Soo geeft 'er myn maer een soen.' De regels zijn in de bron gemarkeerd als tekst van het meisje: ze herhaalt sarcastisch het einde van de strofe van haar aanbieder. Het zou ook kunnen zijn dat hier toch tekst van de minnaar is bedoeld. Ook niet ondenkbaar is dat de tekst hier enigszins in het ongerede is geraakt.

3.

'Des snachts en als ik 'er leg in mijn rust, De minnaar overpeinst luidop zijn droevig lot.
 Speelt syder in mijn gedagten
 In het midden al van mijn lust.
 En dan keer ik mijn om en tom, Bedoeld is waarschijnlijk om en t'om, voor ons moderne 'om en om.'
 En ik seggere: 'mijn engeltje kom, kom,' etc. Het woordje etc. wijst erop dat deze regel in de zang wordt herhaald.
 En sy en hoortere mijn niet.
 Eylaas, sy brengtere mijn hartje
 In een zwaar verdriet.'

4.

'Jonckman vertreckt maar weg van hier,
 Het en saldere voor waar niet lucken Herhaling van 2:2.
 En 'Ook niet.' met alle jou vals getier.
 En als gydere myn hadt in het net,
 En dan wasser myn eer bevlekt, vlekt, vlekt.
 Want het is 'er maar om de Blom
 Die gy soud willen nemen
 Van myn Magedom.'

5.

'En myn Lief, eer dat ik u verlaten sou,

Ik wou dat mijn de doot quam plagen,
 Mijn overschoonste Vrou. Drie heffingen, in plaats van de verwachte vier.
 En hou waar, 'Hou daar': 'alsjeblijft.' daar issere mijn handt,
 Een ring tot myn onderpant, pant, pant.
 En kom, kom myn Liefje koen,
 Geef 'er uw minnaar daar op een soen.' Er ontbreekt een regel in het rijmschema.

6.

'Ey, Jongman, zeg myn dog metter spoet,
 Wat datter u gaat bewegen
 Tegen myn met liefde zoet?
 Ik ben een maget sonder goet,
 Die u geen Eer nog troost aendoet, doet, doet,
 En gy ryk en ook weeld'rig, ziet.
 Daarom soo vertrekt van hier Het strofeschema vereist eigenlijk een vrouwelijk rijm: hier?
 En gaetter na u gebied.'

7.

'Adieu dan, myn Liefje en myn waarde blom.
 Moet ik dan zoo gaan scheide,
 Die docht te zyn u Bruidegom!
 Nu is alle myn hoop tot niet, niet, niet,
 En ik leef 'er in een groot verdriet.
 Nu moet ik sterven de doot,
 Om u liefde: ende om u lieve schoot.' Het rijmschema wijkt af van dat in de andere strofen.

[Ick gink lest wandelen door een Hof]

1.

Ick gink lest wandelen door een Hof De opening met 'ik ging laatst' is traditioneel.
 En dat al door 't bedouwde lof, 'Loof', voor 'gras en kruiden.'
 Onder de groene bladen.
 Daer sagh ik de Beesjes aan,
 Hoe lieflyck dat zy paarden.

2.

Ik sach lestmael oock op een heck
 Geestelyk Voor "geestig", 'grappig.' speelen beck aen beck
 Al van twee witte Duyfjes:
 't Haantje op het Hennesje spranck
 En vatten hem in zyn kuyfje. 'Hem' en 'zijn' zijn verrassend.

3.

Ik Sag oock in een landje mee 'Bovendien.'
 Wat de Bock en 't Geytje dee:
 En de Bock sprong op 't Geytje.
 't Koeitje loerden Editie Cornelis: loeiden. na de Stier
 Al in het Claver-weytje.

4.

'k Sag nog in een Vyver klaar
 Eentjes swemmen by malkaar.
 Met een soo quam de Quartel,
 Met een alsoo bly gelaat
 En met een bly geschartel. 'Schartelen' is volgens WNT krabben, of 'zich moeizaam bewegen.'
 'Gekrabbel.' Voor de beweging van de kwartel. Of wordt toch de typerende kwartelroep bedoeld?

5.

't Woerdje, 'Het woerdje.' met soo loose vond, 'Zo slim.'
 Schoot het eentje in de grond,
 Dan eens onder en dan weer boven,
 Met haar kuyfje in zyn beck
 En zyn hoofje op getogen. Goed geobserveerd!

6.

'k Sloeg myn oogen voor myn neer. 'Ik keek voor mij naar beneden.'
 Op der Aarden sag ick weer 'Aan de andere kant.'
 Al van de kleine mieren,
 Hoe sy paren, Paer aen Paer: Jammer!
 'k Lagte om die dieren.

7.

Gy bent evenwel een Mier,
 Een van 't alderkleynste dier.
 Soeckt gy oock mee te Paaren?

Als een maaget werd gevryt,
Haer eer moet zy bewaren. Het antwoord op de retorische vraag is dus: ‘nee.’

8.
Als zy dan haar eer is queyt,
‘k Weet dat het haar dan wel speyt,
En wie zal haar eer betalen:
De Jonckmans lachgen met haar praat
En laten haar dan dwalen.

9.
Die dit Lietje heeft gedicht,
‘t Was een Quantje alsoo ligt.
Tot Amsterdam ging hy zwieren.
Doe quam hy te Sparendam,
Daar is hy nu gebleven. Geen rijm.

[Hou, Voerman van der Hel, wilt myn doch oversetten]

1.
‘Hou, Voerman van der Hel, Charon. wilt myn doch oversetten
Na Plutoos heerschappy by ‘t onder aarts gespuis.
Ik bid u, wilt myn reis en yver Bron: yder; ik volg de editie 1712. niet beletten,
Want langer uytstel streckt my tot den laesten kruys.’

2.
‘Wie komt hier onbeschroomt myn gryse hayren quellen?
Seg my wie dat gy zijt, eer ik u wil ontfaan,
Want niemant voer ik in het Koninckryk der Hellen
Voor dat ik weet wie hem de dood heeft aangedaan.’

3.
‘Een al te wreedden eysch, die ik nu moet verklaren.

‘t Was liefde die my droeg door Bron: voor. Ik volg de editie 1712. prickelen van de doot.
Ik ben de Geest van d’Aldertrouste der Minnaren,
Dies, Caron, neemt my me in uw leere boot.’

4.

‘Sta af, wie dat gy zyt. Gy zult geen troost verwerven.
Want onveranderlijk blijf ik in mijn besluit:
Al wie door Vryery of reyne liefde sterven,
Drijft Plutoos streng gebiet ‘Gebod.’ ter Helse poorte uyt.’

5.

Ha, dan, Bron: Ga dan; evenals de andere geraadpleegde edities. al is ‘t u leet, ick sal my
derwaerts spoeyen
En maken van mijn Lijf een Boot tot uwer spijt:
Mijn suchjes sullen zijn Riemen om mee te roejen,
Mijn tranen storten wel een beek in korten tijt.

6.

Den grijsen Caron sal my nimmer oversetten
In zijne Leere boot na ‘t Elizeesche Velt,
Nog Cerbrus d’Helschen hont sal mijn noyt meer beletten
Tot staking van de rouw die my geduerig quelt. Cerberus als de bewaker van de poort naar de
onderwereld die ervoor zorgde dat de doden de onderwereld niet konden verlaten en dat de
levenden er niet konden binnentreden. De bedoeling is waarschijnlijk: Cerberus zal hem niet
meer beletten de onderwereld uit te gaan, zodat er een eind komt aan zijn ellende.

7.

Ik sal aen Etna’s gloet mijn zelve vergapen, ‘Ik zal in de muil van een vulkaan kijken.’ Het
metrum suggereert dat hier een lettergreep is weggevallen: ‘gaan vergapen’?
Want de vergetel-beek verandert noyt mijn druck. De vergetelbeek is Lethe. De ‘ik’ zal geen
vergetelheid vinden.

Maar weet, de dood, wanneer ik zalig ben ontslape,
Die eyndigt maar alleen mijn ramp en en ongeluck. Alleen de dood kan een einde maken aan
mijn ellende.

8.

Een klein vermaack, al is't het grootste van der Aarden, Te weten de liefde?
Wiert door een dicke mist van d'onlust weg gevoert.
Weg, Werelt, met u lust die my tot noch bewaarden, Editie 1712: beswaerden.
Mijn ziel inwendig wort van hooger macht gevoert.

9.

Het tijdelijk leven kan my geen vernoeging geven,
Want d'eene dag brengt voort aan d'ander zijn verdriet.
Wie sou dan wenschen om 't bekommerlijke leven
En na een rook vol damp daar men geen vlam of ziet. Het leven wordt vergeleken met een rook
terwijl er geen vuur is: wel ellende, geen liefde?

10.

Den Alvermogende sal mijn alleenlijk helpen,
En voeren in het dal van 't zalig Engels Hof.
Daar zal mijn ramp, nog druck, nog onheyl overstelpen,
Daar sal mijn poogen zijn te zingen 's Heeren lof.

[Neen kloris, neen, op zulken wys te minnen]

Stemme: Sarbande

1.

Neen kloris, neen, op zulken wys te minnen
 Sou mijn de grootste smert ter werelt zijn:
 Geef ik mijn hert, ik moester weer een winnen, 'Een hart terugwinnen.'
 Op dat ik Noyt door Wanhoop zugt of kwyn.
 Neen, trots u ogen,
 Hoe vol vermogen, 'Hoe machtig ook.'
 Neen, trots uw oogen,
 'k Wil u Slaaf niet zijn.

2.

Heb ik mijn hert gewillig op gedragen,
 Genaak ik u vol Liefde en heete min,
 Wat scheelt 'er dat ik ook na mijn behagen
 Uw hert niet eens kan nemen in, De regel is één versvoet te kort. in ontbreekt in de bron.
 Dat ik met kusjes
 En minnelusjes,
 Dat ik met kusjes
 Blaak, mijn Vyandin.

3.

Wat win ik, schoon ik onder 't Lief omarmen
 Uw al een kusje of wat meer ontsteel,
 Als gy u voor mijn driften gaat beschermen
 Terwyl ik met geweld u kus en streel.
 't Most uw behagen
 Ook min te dragen,
 't Most u behagen
 Dat ik met u speel.

4.

Buygh, hart Edikje, 'Azijntje.' buig dan eens uw zinnen.
 Wat Leeuw, wat tyger is zoo fel verwoet,
 Die zig door Liefde noyt laat overwinnen!
 't Leeft alles hier in zoete minne gloet.

Ook min ik Teder,
 Dies mint mijn weder,
 Ook min ik Teder
 Als ik minnen moet.

5.
 Hebt gy mijn hert als meesteres in handen,
 't Is billik dat gy 't handelt 'Behandelt.' als Vrindin.
 En wilje niet, ontslaat het uyt uw banden uyt aangevuld uit de editie 1712.
 En drukt mijn Liefde met geen tegenzin
 Als ik, Gebogen
 Voor uw schoon Oogen,
 Als ik, Gebogen,
 Smeek om weder Min.

[Is dan de Liefde schande]

1.
 Is dan de Liefde schande,
 Is 't schande dat men Vryt,
 Zoo is 'er in de Lande
 Niemand van schand bevrydt.
 De Nyd 'De afgunst.' noemt Liefde schande,
 De Nyd noemt Liefde schande,
 Om dat zy 'er tegen stryt.

2.
 Of is de Liefde Zonden?
 'k Bid om vergiffenis.
 Daar word geen mens gevonden
 Die Zonder Liefde is.
 't Is een Onnosele 'Onschuldige.' Zonde,
 't Is een Onnosele Zonde,
 Die Ligt Vergeven is. Metri causa. Bron: Die Ligt te Vergeven is.

[Verlaat gy mijn, verheve ziel]

1.

‘Verlaat gy mijn, verheve ziel,
 Kiest gy voor Min de woeste baren? ‘In plaats van liefde.. ‘ etc.
 Vertrout u op geen zwacke kiel
 Ten doel Bron: Den doel. Ik volg de editie 1712. van duisende gevaren.
 Eilaas, wat droeve smert,
 Als ik u missen moet,
 Gevoel ik aan myn hert!
 Eilaas wat droeve smert
 Nu ik u missen moet.
 Ik sterf in liefde Bron: liefdde. gloet.’

2.

‘ ‘t Is waar, ik verlaat het vaderlant
 En u, myn lief, myn tweede leeven.
 Maar oordeelt niet, myn waarde pant,
 Dat uw Minnaar u sal begeven:
 Al treckt myn Lyf op zee,
 ‘t Is maar de helft van my,
 Myn ziel en reist niet mee.
 Al treckt myn lyf op Zee,
 ‘t Is maar de helft van my.
 Mijn liefde blijf u by.’

3.

‘Maar laas, myn sugjes zyn om niet,
 De wint vervoert u uit myn oogen!
 Ik mis u, lief, u Editie 1712: o. ziels verdriet.
 Ag, ag, hoe vind ik myn bedrogen!
 Of dunkt u mijn gelaat
 Soo schoon niet was als eer,
 Verkeert uw min in haat?
 Of dunckt u myn gelaat
 Soo schoon niet was als eer?
 ‘t Geschiede nimmermeer.’

4.

‘Myn waarde, schoon de winden my
 Uit u gesigte weg doen vliegen,
 Soo straffen my de Goden vry ‘Mogen de goden.’
 Indien ik u soek te bedriegen.
 Geloof dan daar niet an
 Dat oyt myn trouwe min
 In haat veranderen kan.
 Geloof dan daar niet an
 Dat oit myn trouwe min
 Sal wyken uit myn zin.’

5.

‘Ik sal aan uwe zyde staan
 In tyt van storm en Oorlogs-vlagen,
 En met u door den Vyand slaan
 Om de onderdruckte te onderschragen.
 Mijn hert dat kermt en sugt,
 ‘t Sweeft met u door de Zee
 Als Vog’len door de lugt.
 Mijn hert dat kermt en sugt,
 ‘t Zwerft met u door de Zee.
 Ag, keert en neemt my mee.’

6.

‘Ag Engel, staakt dog uwen rouw
 En wilt u tranen maar af-drogen.
 Ik sal u eeuwig sijn getrouw
 En soo ras als ik heb vermogen
 Zal ik weer by u zyn.
 Geeft my dan voor ‘t afscheit
 Een kus nog, liefste myn.
 Ik sal haast ‘Weldra.’ by u sijn.
 Ik bid u, niet meer schreit,
 Of al myn moet die eynt.’ ‘Editie 1712: sleit..

7.

‘Eilaas, daar is een droeve kus,
 Wel haastig voor het lest gegeven.
 En vrees dat ik u die aldus ‘En ik vrees’, etc.
 Nu ook sal geven voor uw leven.
 Och Lief, myn waarde pant,
 Myn hart dat breekt aan stuck.
 Ik zal raken van kant.
 Soo ras gy zyht van Land
 Myn hart dat breekt aan stuck,
 Laat gy myn in den druck.’

8.

‘O hart en droevig scheiden dan,
 Dat ik u zal moeten verlaten!
 Ach, troost u maar soo veel gy kan
 En neemt den Hemel tot u baten.
 En schoon dat door den nood ‘Door het noodlot.’
 Als ik nu van u vliet
 Mijn overviel de doodt,
 Soo denckt: die harde stoot
 Door Godes wil geschiet.
 En namaals weder siet.’ ‘En later (in de hemel) zie je me weer.’

9.

‘Wel gaat dan, in des Heeren naam!
 Ik hoop die sal u Leidsman wesen.
 En draagt u ‘Gedraagt nu.’ over al bequaam.
 Ik zal myn toonen, als voor desen,
 Altyt de liefde trouw,
 Soo lang gy van myn zyt.
 Adieu myn Engel, nou,
 Ik zal u zyn getrou
 Tot dat de dood ons scheidt.
 Adieu in eeuwigheit.’

10.

‘Vaar wel, mijn Lief, ik sal midden in
 Het Oorlogs-vuer hier op betrouwen
 Dat my de gunst van mijn Godin
 In ‘t grootst gevaar wel kan behouwen.
 Mijn Engel, weent niet meer,
 Ach, staakt uw droef gesugt:
 U Minnaar keert haast weer.
 Mijn Engel, weent niet meer
 Ach, staakt uw droef gesugt,
 Eer my de ziel ontvlugt.’

[Philidaatje, hoe lang ist geleden]

1.

Philidaatje, hoe lang ist geleden
 Dat de Son quam na beneden,
 Met soo lieffelijcken reuck
 Als de groene blad’ren doen.
 Als den avont quam op handen
 Dalen op de groene stranden,
 Doen quam de bloem, de schoone Diaan, De maan. De regel heeft een voorslag.
 Neder Men verwacht misschien eerder: weder. aen den Hemel, Hemel, Hemel, aan den Hemel
 staan;
 Doen quam de Bloem, de schoone Diaan,
 Neder aan den Hemel staan.

2.

Al ‘t gevogelte en al ‘t geboomte,
 Al de beeckjes en ‘t gestroomte,
 Al de vogels, jonck en out,
 Songen daar soo menig fout.
 Daar de stilte haar asem schepte,
 Niet een blaetje dat daar rept.
 ‘t Bosje was vol soete lust,
 ‘t Pluyi gediert in stille, stille, stille, ja in stille rust.

't Bosje was vol soete lust,
't Pluim gedierte in stille rust.

3.

Siet haer tindelde oogjes stralen
En de bracke water dalen
Quam onlangs soo hoog getreen,
Datse 't Noorder Bos bescheen.
Door het zingen van een Liedtje 'Bij het zingen van een liedje.'
Soo nam Philida een Rietje,
Soo dat zy met haar rechter hand,
Druckte in het Natte, natte, natte, natte sand,
Soo dat zy met haar rechter handt,
Druckte in dat natte sant. Zij drukte een rietje in het natte zand. De strekking wordt duidelijk uit de versie.

4.

'Cloris', riepse, 'ach, komt beyme.
Cloris', riepse, 'ach, ik zwijme.
Cloris', riepse, 'ach, wat raat!
Voelt eens hoe mijn hertje slaat,
Voelt eens hoe mijn leedtjes drille:
Wat zal dit beduiden wille?
Cloris, ach, mijn herders kint,
Gy zyt de geen die ik, die ik die ik heb bemint;
Cloris, ach myn Herders kint,
Gy zyt de geen die ik heb bemint.'

5.

'Philidaatje', riep ikker, 'wat segje,
Soete beckje, ach, waar legje?'
'Ik leg hier aan de sloot,
Ik pluk blaauw bloemtjes in myn schoot.'
Doen ging zy wat veerder dwalen
Om haar Vee by een te halen.

Veele Schaapjens int getal
 Dreef zy na haar Herder, herder, herder, na haar Herders stal.
 Veel Schaapjens int getal
 Dreef zy na haar Herders stal.

6.
 Door haer kreiten en haar karmen,
 Vatten ick haar in myn armen,
 ‘Cloris’, riep zy, ‘ach, wat raat,
 Voelt eens hoe myn hertje slaat,
 Voelt eens hoe mijn leedjes drille.
 Wat of dit beduide wille, Dezelfde tekst in strofe 4:4.
 Cloris, ach, ik sterf van pyn,
 Wilt doch maar mijn Dienaar, Dienaar, Dienaar, ja mijn Dienaar zyn.
 Cloris, ach, ik Sterf van pyn,
 Wilt doch mijne helper zijn.’

Herders Gezang

Liefelijk Boschje en gy, Zilv're Vlieten
 Die onder de telgen ‘Takken.’ al Ruischende schieten,
 O Plaatsje, daar ik nog onlangs vond
 Myn lachende, bloozende Rozemond!
 Strooy uwe blaâren, gy Jeudige ‘Jeugdige.’ Boomen,
 En staak uw loop, Gy vlietende stroomen,
 Neem deel in mijn doodelyk verdriet,
 Want Roosje, die schoone, vind ik hier niet.

*[Ik min de vrye vryer Staat]***Courante la Bare**

1.

Ik min de vrye vryer Staat
 En zal zoo lang ik leef de trouw Hier voor 'het huwelijk.' verbannen.
 Cupido mag zyn boog vry spannen
 En nemen Juno met haar broer te baat, 'En zich beroepen op Juno en haar broer (Jupiter).'
 Ik lag om Himens felle toorts Perifrase voor 'het huwelijk.'
 En stigt nog brand, 'Brand stichten' in zijn eigen hart. nog heete minnekoorts:
 't Is sotheid soo zyn vryheid te verpanden.
 'k Haat sulken trouw,
 En sulke banden
 Baaren uw niet als rouw.

2.

Ik roem de Jagtgodin, Diaan, Onberoerd door de liefde.
 En laak Vrouw Venus met haar stoute Jongen. Uiteraard Cupido.
 Die vry leeft, die leeft onbedwongen.
 Dies sal ik haaken na den vryen staat
 En Venus schadelijken gloed
 Uitlagchen, als Diana altyd doet,
 En zoeken altyd meer en meer t 'ontvlugten.
 De naam van trouw
 Baart niet als zugten
 En daar naar berouw.

3.

'k Hou dan myn bed en dis alleen:
 Soo zal geen kind, nog hongerige spruiten,
 Tot schrapens toe myn brypot uitten. 'Leeg maken.'
 O neen, ik hang soo swaar geen blok aen 't been:
 Ik blijf van 't lastig sukkel pad
 En kwelling van trouw, kind, van wieg en mat,
 't Is my een last, te moeilijk in myn ooren.

Laet andere vry
 Dit deuntjen hooren
 Aan haar liefstens Bron: liefstens. zy.

4.

De trouw schynt wel een lustprieel,
 Een aartsen hemel, voor veele ongepaarden,
 Die haar 'Zichzelf.' een ligt van groote waarde
 Beloven, ach, maar wel in tegendeel! 'Het tegendeel is waar.'
 Slegt koper schynt ons klatergoud. 'Gewoon koper komt ons voor als klatergoud.'
 Hoe meenig heeft den dag en Bron: een. uur berouwd
 Waar op hy zig met onverbreekbre banden
 Aan d'Egt verknogt.
 O, Slegte panden
 Al te dier verkogt.

5.

Weg dan, Cupido, met u stoet, Bron: staat. Ik volg de lezing van de editie 1712.
 Weg dan met Venus, Juno en met Hymen:
 Ik laat men zoo niet t' samen lymen.
 Al kwaamt gy meer dan met een Etnaas Bron: t'Ahnaas; editie 1712: t'Etnaas. Wij volgen de
 lezing van de editie Cornelis. gloed,
 Myn hert dat sal gelyk een Zee
 In koelte zyn; ik als een Rhee
 U minne pylen vlieden en ontvlugten,
 Heel ongekwest;
 Zingen voor 'In plaats van.' diepe Bron: diep. Wij volgen (metri causa) de lezing van de editie
 1712. sugten:
 Ongebonden Best.

[Wat isser grooter vreugt op aart]

1.

Wat isser grooter vreugt op Bron: og. aart Het metrum vereist een regel zonder voorslag.
 Als gepaart
 Met malkaar in vreugt te wesen!
 Daar twe samen, eens van zin,
 Vloeijen uyt een suivre min,
 Dan hoeft men nergens voor te vreesen.

2.

Min ontsteekt een hert vol gloed
 En geeft moet
 Aan de bloodste van de mensen.
 Jonk en Oud gevoelt de vlam
 Die eerst van de Goden quam:
 Wie sou dan de Min verwensen?

3.

Venus die ontvonkte Mars:
 Self hoe bars, 'Hoe bars ook.'
 Hy moest voor de Liefde buygen.
 Sonder 't soete Venus kind
 Die de koelste herten bind, 'Bron: blind. Wij volgen de lezing van de editie De Vries.
 Viel de waereld gansch in duygen.

4.

Waar is nu myn Engelin,
 Die ik min,
 Waar mag 't poesele meysje wesen,
 Die op Venus ledikant
 Blussen sal myn minnebrant,
 Als die schoonste plag voor desen. Zoals ze dat in het verleden deed.

5.

Ach, daar komt dat troeteldier,
 't Oog vol vier:
 'k Voel mijn koude boesem blaken.
 Gy sult desen nagt gerust
 Smaken soete minnelust Bron: minnekust.
 Als wy aan het streelen raken.

6.

Dartel Boeltje, gaat te rust,
 Want myn lust
 Werd 'Wordt.' geprest door groot verlangen:
 Gy sult my als een piloot
 Haast 'Weldra.' sien varen in uw schoot
 En daar volle vreugd ontvangen. Bron: on vangen. Hajonker: Daer gy wellust sult ontvangen.

*[Schoon lief, aanhoort myn klagten]**Op een nieuwe Voys*

1.

Schoon lief, aanhoort myn klagten
 Vol van suchten en getreur,
 Die ik : 'Van mij, die.' soo menig nagten
 Heb gestaan al voor u deur
 Door hagel, sneeu en wind.
 Om u, myn liefste kint,
 Ley ik soo veel verdriet,
 Maar gy en acht mijn niet.
 Denkt vry dat Cupidoetje
 Al u groote wreedheid siet.

2.

Den Hemel sal 't getuigen,
 Ja de sterren, Son en Maan,
 Hoe ik mijn neer sal buigen
 Als ik voor u deurtje staa
 En somtijds heb geweent.
 Maar u hert dat blijft versteent.
 Of is dan myn elend
 En ramp u onbekent?
 Ik sal Cupido bidden
 Dat hy u een teeken send.

3.

Daar sijn meer andere Goden
 En Godinnen in het veld
 Die ik al heb ontbooden,
 En sy staan hier in versteld
 Om dat u soet gelaat
 Haar ver te boven gaat. 'Hen ver overtreft.'
 En dat klein Venus wigt
 Voor niemant niet en zwigt

Sal ik u smert doen voelen,
 Al met mijn vergulde schigt. Aldus in alle geraadpleegde edities. De gedachte is niet duidelijk.
 Misschien een corruptie van 'zal u smart doen voelen met zijn vergulde schicht.'

4.

Parnassenberg gepreesen,
 Vol van Sang-Godinnen schoon,
 Agt ik maar wind te wesen
 By u Edele persoon.
 Venus en Diaan Bron: Diana. Ik volg de lezing van de editie 1712.
 Die myn om minne vraagd,
 Die stel ik aan een kant
 Om u, mijn waerde pand.
 Want sy is niet te vinden
 Haars gelyk in 't gantse land.

5.

Als ik maar overdenke,
 Smelt ik door de Minne-brand.
 U oogjes die soo blinken,
 Klaarder als een Diamant,
 En u Lipjes als koraal,
 En haar vriendelijke Taal,
 En uwen frissen gank,
 Daar toe u soeten sank,
 Die sullen myn doen doolen
 Al myn leven dagen lang. De catalogus van bekoorlijkheden is traditioneel.

[Het best op aard is een gerust gemoed]

1.

Het best op aard is een gerust gemoed
 Dat steeds de plicht van alle deugden voed 'Dat steeds deugdzaam is zoals het hoort.'
 En noit ontrust werd door geen laster monde
 Maar als een Rotz onwrikbaar word gevonde
 In weerwil van, In de editie Leeuwarden vindt men op deze plaats in het strofeschema de dubbele
 komma, die wel wordt gebruikt om aan te geven dat de halfregel herhaald moet worden. de
 waereld, schoon die woed.
 Het best op aard, is een gerust gemoed.

2.

Ik laat de Kroon en Scepter diese draagt 'Aan wie ze draagt.'
 En laat het goud voor die het goud behaagt
 En laat die 't lust sig in de wellust baden: Bron: En laat het die 't lust sig in d' wellust baden.
 Wij volgen de editie 1712.
 Een aardse Ziel kan sig dog niet versaden,
 Schoon dat hy daar, gelijk een mol in wroet.
 Het best op aard, is een gerust gemoed.

3.

O Goon, wie had het ooit van haar geloofd
 Dat soo de Liefde by haar was verdooft,
 Ten eenemaal geheel en al verdurven!
 Ei, seg my dog waar mee heb ik 't verkurven,
 Myn waarde Lief, en opperst myn vermaak:
 Gy sijt de geen, die 't binnenst van myn draagt. 'Aan wie ik mijn hart heb verpand.'

4.

De valse tongen geeft dog geen gehoor.
 Ik zweer u dat gy sijt die ik verkoor
 Om hier op aard met u in vreugt te leeven.
 Geef myn u hert, ik sal u 't myne geven,
 Want ik verga, gelijk de sneeuw op 't veld,
 Ten zy dat gy mijn door u min hersteld.

5.

Maar zeg my dog, wat zal het wezen dan,
 Als gy regeerd gelyk een wreed Tyran
 En lacht met al mijn tranen en gebeden?
 Heb ik ten vollen dan nog niet geleden,
 Zo bid ik u, dat gy mijn vonnis maakt,
 Waar door dat ik uit al mijn droefheid raak.

6.

Bekoorlijk Beeld, Beheerster van myn ziel,
 Die ik het eerst in mijnen boesem hiel
 Door 't vriendelijk opslag van uwe oogen.
 Doe riep ik uit: 'O oogen vol vermogen

Die mijne ziel, soo deerlijk heeft gewont, 'Hebt'.
Zijt gy niet wreed, soo maakt myn weer gesont!'

7.

Ik laat de Wyn voor die God Bachus mind
En in sijn sap een smakelijk voedsel vind;
Ik laat die wil sig Bron: laat sig. Ik volg metri causa, de lezing van de editie Leeuwarden. Editie
1712: laatse. in de wyn haar baden,
De soete min die kan myn meer versaden
En voert ons ziel vol vreugd ten Hemel in:
Niets is op aard of 't leefd door Liefd en min.

[Na Oost land wil ik varen]

1.

'Na Oost land wil ik varen, De minnaar is aan het woord.
Daar woonter mijn soete Lief.
Over berg en over Dalen,
Schier over der heiden.
Daar woonter mijn soete Lief.

2.

Al voor mijn soete Liefs deurtjen
Daar staan twee boompjes fijn.
Den een draagt noten van muschaten
- Schier over der heyden -
Den ander draagt Nagelen fijn.'

3.

'De nooten sijn soo ronde, Het meisje spreekt.
Kruid-nagelen ruiken soo soet.
Ik meende dat my vrijde een Ruitier
- Schier over der heiden -
Nou is het een arme bloed.' 'Nu blijkt het een armoedzaaier te zijn.'

4.

Hy namse by der handen, Een externe verteller.
By haar snee Witte hand,

Hy leidese alsoo verre,
Schier over der heiden,
Daar sy een bedje vant.

5.

Daer lagen sy twee verborgen,
Den lieven langen nacht,
Van den avond tot den morgen,
- Schier over der heiden -
Tot scheender den lichten dag.

6.

‘De Zon is onder gegangen, Een niet nader geëxpliciteerde tijdsprong. Het is avond.
De sterren blinken soo klaar.
Ik wou dat ik met mijn liefste
- Schier over der heiden -
In eenen boomgaartje waar.

7.

‘De boomgaart is geslooten,
En daar mag niemand in
Dan de fiere Nachtegale:
- Schier over der heiden -
Die vliegt van boven in.’ De nachtegaal staat hier waarschijnlijk voor de minnaar.

8.

‘Wy zullen de Nachtegaal binden
Dat hoofje al aan sijn voet, Een verrassend beeld. Cf. AL 221, 4: Och nagtegale, cleyn vogelken,
/ Wildi u tonghe bedwinghen / Ik salder al u verderlin / Met goudraet doen bewinden.
Dat hy geen meer sal klappen ‘Dat hij niet meer zal verklappen.’
- Schier over der heiden -
Wat twee soete liefjens doen.’ Hier wordt de nachtegaal (ook traditioneel) voorgesteld als
iemand die de minnaars kan verraden.

9.

‘Al hebt gy my dan gebonden, De nachtegaal is aan het woord.
Mijn hertjen is mijnder gesont.
Ik kan noch evenwel klappen,
- Schier over der heiden -
Wat twee soete Liefjens doen.’

[Wel Joosje, bent gy de weelde moe]

1.

Wel Joosje, bent gy de weelde moe,
 Wel Joosje, bent gy de weelde moe?
 Ik hoor gy zult gaan trouwen.
 Wel mijn lieve Maat, ziet toe, 'Kijk uit.'
 Het Heileken het wat in! 'Het trouwen heeft heel wat voeten in aarde.'
 Daar is soo veel aan vast,
 Doet wel, 'Wees verstandig.' en laat u raden,
 En houd u uit de last.
 De vryheid kan niet schaden,
 Want die by de Jonkheit past.

2.

Ten eersten komt daar een kind of twee &c.
 Van alles moet daer wesen,
 Of daar is in huis geen vree.
 Men heeft soo veel van doen:
 Stoel, Wieg en Bakermat,
 Luiersmand, en ook de Luiers. Het rijm doet verwachten 'leuren': 'luiers.'
 Wel hoe, ik weet niet wat:
 't Is wel om te betreuren,
 Altijd schort 'er dit of dat.

3.

In 't baren zoo roept man en maagd &c.:
 'Ey Buurwif, komt wat haastig,
 Want mijn Vrouw krygt vlaag op vlaag.' 'Wee op wee.'
 Dan gaat het stormen aan.
 De Man moet uit te post: 'Halsoverkop.'
 Den Dokter moet men halen
 Al eer de Vrouw verlost.
 Sint felten moet het halen, 'Sint Valentijn.' Gebruikt in verwensingen: 'De duivel.'
 Wat het Kinder-maken kost!

4.

De Wyven vlamme Ze vlassen er op. op 't kindermaal, &c.
 Haar brassen en haar smeeren Smeeren : 'Lustig eten en drinken.'
 Dat maakt een Calis 'Armoedzaaier.' kaal.
 De Kraambewaarster spreekt
 Om Geld, om Zout, om Zeep;
 De Zuigster moet men loonen;
 Vroed-vrouw, en al 't gesleep:
 Ik had liever duizend kroonen,
 Dan ik had alsulken neep. 'Misère.'

5.

Ten besten, 'In sterkste mate.' als 't kind te sterven raakt, &c.
 Dan wederom aan 't loopen:
 Datter word een Graf gemaakt;
 De Brouwer en d'Accys; 'Accijns.' Doelt waarschijnlijk op de grafrechten.
 Dood Graver in den nood;
 Kannen en Glas-verhuurder.
 Houd u den Buidel bloot.
 Dan valt 'et nog veel suurder:
 't Kinds begraeffenis ter dood.

6.

Nou Joosje, doet evenwel u sin, &c.
 Ik raad u maar ten besten
 Om dat ik u seer bemin.
 Want als gy sijt getrouwd,
 U vryheid is gedaan.
 Gy dient u Vrouw te vragen
 Als gy eens uyt wilt gaan,
 Haar stuur gekyf verdragen,
 Ja te vuur te zwaard te staan. 'Te zwaard staan': gewapend de vijand afwachten. Hier is
 waarschijnlijk iets bedoeld als: 'voorbereid zijn op het ergste.'

[Als ik mijn Philis kussen mag]

1.

Als ik mijn Philis kussen mag,
Lag ik met goede lekkernyen. Ik lach er om..
De Zon op 't schoonste van den dag
Kan my niet als Bron: al. haar oog verblyven,

2.

Laet Phoebus in het Morgen rood
Zig met Aurora vry vermaken,
Ik leg liever in mijn Philis schood
En pluk de roosjes van haar kaken,

3.

'k Misgun Jupyn sijn spijtig wyf 'Zijn jaloerse echtgenote': Juno.
Nog Mars zijn boeltje uitgelezen, Venus.
Dat Bachus by sijn Ceres blijf:
'k Wil liever by mijn Philis wesen,

4.

Haar aanschijn mijn een Hemel strekt,
Haar oogjes zyn myn zonne stralen.
Ag, alsze mijn dat licht onttrekt,
Verdwijn ik in een nacht van qualen.

5.

Het rood koraal is zonder glans
By 't geurig blos van hare wangen.
Mijn ziel blijft in de goude krans
Van haar gekrulde lokjes hangen.

6.

Zy is altyd tot min bereid,
Noit heeft de hare mijn verdrooten. Bedoeld is waarschijnlijk: 'Zij is altijd bereid mijn liefde
te ontvangen, en haar liefde is mij nog nooit onwelkom geweest.'
Wat heb ik vaak al soetigheid
In haar omhelsinge genooten!

7.

Die vreugd gaat noit uit myn gemoed,
Nog nimmermeer uit mijn gedagten.

Mijn Philis ag, hoe soet, hoe soet,
Is 't in u armen te vernachten!

[Het Wyntje dat is 'er zoo zoet van smaak]

1.

Het Wyntje dat is 'er zoo zoet van smaak,
Het heeft 'er ons aan den drank gemaakt.
Den eenen sal men houden, Den ander sal men slaan. Doelt misschien op liefjes, of op vrouwen
in het algemeen.
Wy zullen alle drie met het g'lag doorgaan.

2.

't Waardinnetje in de Kamer quam
Met eenen blank Zwaard al in haar hand.
Met een blank zwaerdetje en eenen roer, In deze context waarschijnlijk een vuurroer: 'een
geweer.'
Zoo sprong dat Waardinnetje over de vloer.

3.

Zy zeide: 'Sa gasten, 't en mag 'er zo niet sijn,
Voor u en is 'er geen biertje of geen Wyn.
Voor u en is 'er geen Biertje of geen Wyn,
Of daar moest een Goud-guldetje sijn.' M.a.w. ze kunnen niet poffen.

4.

De jongste in zyn binne-beursje schoot,
Sy haalden daar uit drie Kroonen waren root.
Zy haalden daar uit 3 Kroonen waren root,
Die worp hy 't Waardinnetje in haar schoot.

5.

Hy zeide: 'Waardinnetje, daar is 'er jou geld.
't Is 'er niet te veel, maar 't is 'er wel geteld.
't Is 'er niet te veel, maar 't is 'er wel genoeg.
Kom, laater ons drinken tot morgen vroeg.'

6.

'Tot Morgen vroeg en mag 'er niet zyn,

Ik moeder van avond nog over den Ryn.
 Ik moeder van avond nog over den Ryn,
 Ik moet by de Koning zijn Dochter zyn.'

7.
 De Koning sijn Dochter en is geen reyne Maagt:
 Zy zeggen dat zy een Kindeken draagt.
 Een Kindeken te dragen is eerbaarheid,
 Rein Maget te sterven is malligheid.

[Wie heeft het ooit gehoord]

1.
 Wie heeft het ooit gehoord
 Van zoo een aardig Klugje
 Als ik zal brengen voort:
 't Is van een Juffrou hier ter stee, 'Hier in de stad.'
 Als hare Man ging ryzen,
 Wasze wel te vree.

2.
 Sinjeur ging uit het Land
 Om Koopmanschap te dryven.
 Terwijl komt een Galant
 By Juffrou, die te zamen wel
 Malkander karresseerden 'Liefkoosden.'
 Door het Minnespel.

3.
 Sy dronken Wyn en Sek, Benaming voor een bepaald soort sterke wijn.
 Sy aten daar Patryzen,
 Een Snipje met sijn drek: Een snip bereid met zijn ingewanden er in.
 Het was een Mars en Venus wigt

Die daar de Standaard zwaaiden

Met zo menig schigt. 'Een Mars-en-Venuswicht': kennelijk als omschrijving voor Cupido.

4.

Juffrouw sat in 't Zalet

Met haar Galant te joelen. 'Feest te vieren.'

Zy gingen zaam te bed.

Maar toen zo quam kloppen Sinjeur. Editie 1712: kloppende Sinjeur; editie Leeuwarden: kloppen de Sinjeur.

Juffrouw die sprong uyt 't bedde,

Vraagde: 'Wie is 'er Veur.'

5.

Hy sprak: 'Doet op met haast,

Myn Lief, ik kom van 't reisen.'

Juffrou die stond verbaast.

Zy sprak tot haar Galant met spoet:

'Wilt bassen ende tieren

Als een Hondje doet.

6.

Als ik de deur ontsluit,

Wilt dan maar lustig keffen

En lopender zo uyt. 'En zo ontsnappen.'

Ik zal 't dan alles maken wel,

Dat van ons Conversatie Hier: 'Van ons samenzijn.'

Niemand weten zel.'

7.

Hy keften: 'Baf, Baf, Baf'

Terwyl zy open deden. 'Terwijl zij opendeed.'

Sinjeur schrikten daar af,

Hy docht: hoe komt dat Hondje hier?

Of zou men Vrouw dat beesje

Houwe voor pleisier?

8.

Sinjeur was pas in huys,

Of vraagde na het Hondje
 Dat daar met groot gedruys
 Zo keften in den Avond laat. ‘Gisteravond laat.’
 Juffrouw die sprak zeer droevig:
 ‘Og het is op straat.’

9.

Zy riep: ‘Petiet, Petiet!’
 En zocht in alle hoeken.
 Het Hondje was ’er niet.
 ‘Dat beestje was tot myn vermaak.
 Als gy bent uit de Landen,
 Het ons huys bewaak.

10.

Het slaapt ’s nagts in mijn schoot,
 Het kust en likt myn mondje,
 ’t Leid by myn Borsjes bloot.
 Het kan opzoeken als een Hart, Kennelijk een naam voor een speurhond. Niet in WNT.
 ’t Is zo een vinnig Reutje
 Als gy Bron: hy. Ik volg de lezing van de editie 1712. ’t maar eens sart. Als je het zou plagen,
 zou blijken dat het een vinnig reutje is.

11.

’t Is maar twee vuysten groot,
 Met wit en zwarte plekken,
 Voor an sijn neus wat rood.’
 Sinjeur die sprak toen overluit:
 ‘Wilt na de Roeper loopen,
 Laat het roepen uit.’ ‘Laat het omroepen.’

12.

Men liet het roepen Bron: riepen. om:
 Al die het brengt te regten
 Zes gulde tot een som.
 En zo wierd Sinjeur stil gekroond
 Met Hoorens van het Hondje.

Juffrou bleef verschoond.

[Anke von Trara is die mir geseld]

1.

Anke von Trara is die mir geseld,
Sy is myn leben, min goed und min geld.

2.

Anke von Trara, mien rijkdom, Mien goed,
Is miene zeele, mien vleis und mien bloed.

3.

Anke von Trara heft wedder 'er hert
Op mier gericht, 'Ook op mij haar hart gericht.' in lieve ond in smert.

4.

Komt 'er dat ongeluk om ons to schaen, 'Schaden.'
Wie zind gezind bi ein ander te staan,

5.

Gelyk wie ein palmboom Bron: Palboom; ik volg de lezing van de editie 1712. her uver zich
rigt, 'Zich hoger opricht.'
Je meer hem hagel und regen aanfigt. 'Aanvecht.'

6.

Krankheid, vervolging, bedroefnis und pijn,
Schal unser bet 'er vergnuginge zijn.

7.

Ik wil dig volgen durch wasser, durch meir,
Durch eis, durch eiser, durch schandlig heir. 'Door water, door zee, door ijs, door ijzer, door
legerscharen.'

8.

Wat word de leefd in uns machtig und groot;
Durch kruis, durch lijden, durch allerley nood.

9.

Anke von Trara, mien rykdom, mien zin,
Mien lebe sluit sig to dienen hen in.

]

10.

Wat heeft de leefde voor einen bestant 'Wat stelt de liefde voor.'

Wo nicht ein hart is, ein mond, und ein hant,

11.

Wo man zich haar zagelt, krabbelt, und sleept, 'Waar men zich pijnigt, waar men krabbelt en vecht.'

Unt gleicht wie honden und katten bejeegt. 'En bejegt als kat en hond.'

12.

Anke von Trara dat war wie nicht doen: 'Dat zullen wij niet doen.'

Du bist mien duefke, mien schefke, mien hoen.

13.

Wat ich gebeede wart van zi gedaen:

Wat ich verbeede dat laat zi mi staan. 'Wat ik gebied wordt door haar gedaan, wat ik verbied dat laat ze achterwege.'

14.

Wat ich gebeede, begeerest die ook: 'Begeer jij ook.'

'k Laat die den rok und du last mi den brook. 'Ik laat jou de rok en jij laat mij de broek.'

15.

Du bist mien Anker, mien soeteste ru, 'Je bent mijn anker, mijn zoetste rust.'

Und lief und zeele word ick nu und du. 'Eén lichaam en ziel worden nu ik en jij.'

16.

Dat maak een leben der himmelschen rijch, 'Tot een hemelrijk.'

Durch zanen werd dat der hellen gelijk.

[Dorothea, hoor mijn zugten]

1.

Dorothea, hoor myn zugten!

Wilt niet voor u Minnaar vlugten:

Laat mijne Min

In u lieve boesem in.

Ach, ziet

Verdriet Het lidwoord is grafisch niet uitgedrukt.

Dat ik in mijn hert moet dragen!

Schoone Zon,

Ach, hoe kon

Meer dan gy mijn ziel behagen! 'Hoe zou iets mij meer kunnen behagen dan gij' (misschien metri causa).

Ik verpand
Hert en hand,
Nu ik in u liefde brand.

2.

Venus Wigje, Cupidoetje,
Die myn kwedste met een schootje,
Wie gunt gy 't Lot
Van zulk een soet genot:
Van haar
Die daar
Schijnd geteeld te zyn voor Goden; Coll. Nijhoff : Godin.
Die Jupyn
In den schijn
Wel zou van den Hemel noden! 'Die Jupiter wel in de schittering van de hemel zou uitnodigen.'
Want zy is,
Voor gewis,
Meer dan Daphne en Philis.

3.

Hoe gelukkig zou hy wezen
Die maar eens het zoet mogt leezen
Van 't geen hy vond
Ontrend haar rooder mond,
En dan
Die an
Haar teere Borst mogt voelen
Hoe de Min
Midden in
Haar verholen ziel komt doelen!
Ag, hoe zoet
Zou die gloed
Toonen waar men wezen moet.

4.

Lief, ik volg u fiere schreeden
Om het zoet van uwe Leeden
En om het wit
Dat in uwe Boezem zit. Namelijk haart hart.
Mijn hert
Dat werd
Aan het uwe vast gestrengeld.
Ik verwacht
Dag en nagt
Dat gy eens te zamen mengelt.

Want de Min,
Mijn Godin,
Sal nooit wyken uit mijn zin.

[Het is ruim vyf jaar geleden]

1.
Het is nu ruim vyf jaar geleden
Toen ik naar Oostinje voer,
Met mijn Zilvia geprezen Editie 1712: Van mijn Silvia.
Dat zy zoude zijn gemoer. Is de bedoeling: ‘Omdat mijn Silvia zwanger was?’ De uitdrukking
niet in WNT.
Kieze voor de woeste Zee,
Eer ik zag gewolde Vee. De strekking is kennelijk dat de ‘ik’ wilde kiezen voor de zee, terwijl
hij vroeger te maken had met ‘het wollige vee.’

2.
Ik heb Japan ook wel bekeken,
En Ambon ook van ’s gelijk.
Langs de klare waterbeken,
Vol van water en Vogelen ryk, ‘[Ik trok] langs’ etc.
Daar dat swarte, geyle goed,
Hare grage lusten boed.

3.
Van Japan al na Malakken
Hieten zy ons wellekom.
Op Zuratte laten wy plakken. Geld.
Daar de Matroosjes hebben de roem:
Drinken de wyn van ’t overschot, Van wat we verdiend hebben.
Lustig uit de Terri pot. Terri pot heb ik niet kunnen thuisbrengen: drinkbekeres van terra cotta?

4.
Het is mijn nog niet vergeeten
Toen ik met de Akkerman,
Op sijn Akker kar geseten.
En wy dronken lustig an,

Van Malakken al na Goeree,
Lammers ende Duifjes mee. De meisjes voeren ook mee.

5.

Nu ben ik veranderd van zinnen.
Ik wil trekken na myn Lief,
En verlaten de Swartinnen.
Want ik heb er een Minnebrief
Van mijn zoete Silvia
Daar ik grondig uit versta

6.

Als dat haar Oom is overleeden,
En den Inboel is zoo groot:
Zy is in bezit gebleeven
Van huys, Hof, een Bogert hoog,
En van alderhande Fruyt,
Ook van Petercely kruid.

7.

Ik wil dat Land weer gaan bezaayen
Als ik van te vooren dee,
Om de vrugt daar van te maayen
- Laat de Scheepjes varen in zee –
Kiezen voor de Baren straf, 'In plaats van de wilde baren.'
Eenen groenen Herders staf.

8.

Hoe zal mijn Silvia staan kijken
Als zy Coridon aanziet
Komen uit Oostindien Ryken,
En zy hem dan wellekom hiet,
Met een Kleed op 't nieu fatsoen Een bijstelling bij hem. Hij heeft nieuwe kleren gekocht, zoals
Oostinjevaarders doen.
Als de Oost-Indiesvaarders doen.

9.

Ik zal myn Liefste met een wagen

Soetjes ryden aan de strand,
 En myn Paartjes laten draven
 Dat zy stuiven door het zand.
 Drinken de wijn maar eens rondom,
 Want ik ben de Bruidegom!

[Lestmaal, in 't rysen van een koele morgen]

1.
 Lestmaal, in 't rysen van een koele morgen,
 Zo heb ik myn begeven op de Jagt.
 Al op een weegetje, onbedagt, 'Onverwacht.'
 Vond ik een Maagdetje sitten verborgen,
 Onder de Boomen, daar 't soo groene was. Assonantierijm.

2.
 De vogelen die songen met genugten:
 't Gedierte maakte daar een soet geluit.
 Filander speelden op zyn Fluit
 Zoo datter niet en waar als groot genugten: Rijk rijm.
 Ja, met geen tongen waar te spreken uit.

3.
 Doen sag ik aan haar snee witte borsjes
 Zo zoetjes op en dan weer neder gaan.
 Doen begon myn jong hert te slaan
 Zo dat ik niet langer kon verbeiden, Het rijm niet gerealiseerd.
 Ja, kon verbeiden om by haar te gaan.

4.
 Ik ben zo zoetjes doen by haar gekomen,
 Om eens te sien wie dat dees Maget was.
 Filander mijn goedgunstig was, We moeten ons het meisje voorstellen in het gezelschap van
 een (tolerante) herder Filander?
 Zo dat ik datelyk wel kon bemerke Het rijmschema vergt iets als 'had vernomen.'
 Aan haar schoonheid dat zy myn liefste was.

5.

Ik nam dat zoete kind in bey myn armen.
 Voor hare rooder mond heb ik haar gekust.
 Ik zey: 'Myn Engel weest gerust, De regel ontbreekt in Itkwakz.
 Ik blijf u dienaar, ik sal u ontfermen,
 Ik zal u laven na myn eyge lust.'

6.

En hare Vrinden hebben het vernomen,
 De valse tongen die daar quamen by: De 'nijders': een traditioneel motief.
 Dat brengt myn hertjen in de ly. 'In lijden.'
 Maar nu zo is zy van myn weggenomen,
 Om dat ik 'er niet meer sou komen by. 'Om er voor te zorgen dat', etc.

7.

Ik doe mijn klagten aan de groene bomen,
 Ik sugt, ik klaag. Wie helpt my uit de pyn!
 Myn liefste was myn Medicyn,
 Maar nu zo kan ik by haar niet komen, Editie 1712: niet weer komen.
 Dat doet myn Ziel in groote droefheid sijn.

8.

Wat kan een Minnaars hart ook mee beswaare, 'Wat is er verder nog dat', etc.
 Als hem de Liefste alzo werd ontrukkt?
 Dat bragt myn Zieltje in den druk,
 Maar ik en zal, eylaci, niet bedaaren
 Of de Godin sal toonen weder min.

9.

Maar of ik klage of kerm ofte smeke,
 Eilaas, de liefste die en hoort myn niet,
 Dies sy geen droefheid aan mijn ziet. 'Daardoor weet zij niet hoe droevig ik ben.'
 Konde de aarde of de boomen spreken,
 Die soude myn getuigen kunnen zyn.

10.

Wat helpt, lacy, al dat lammeteere

Nu ik 'er missen moet myn lieve Bruid.
 En of ik schrei 'Ook al schrei ik.' myn oogen uit
 Van droefheid groot, ik moetse dog ontbeeren.
 Mag het niet sijn, zo sterf ik dan van pyn. Rijm niet gerealiseerd.

[Troosje, mijn uitverkooren]

1.
 'Troosje, Hij noemt het meisje Troosje: 'zijn troost', wie weet ook met een woordspeling op
 'Treesje.' myn uitverkooren,
 Hoe komt dat gy zo wreet zyt?
 Troost myn, of ik ga verlooren,
 Al door de minne spyt. 'Liefdesverdriet.'
 In 't Graf, schoon Lief, in 't Graf,
 Ag, ag, in 't Graf,
 Myn leven snyd af.' 'Eindigt.'

2.
 'Jonkman, schep nu der genugten 'Tast toe.'
 En laat varen al uwe smert,
 Want alle u minne-suchten
 Die leggen in mijn jong hert.
 En ik zal, schoon lief, en ik sal,
 Ag, ag, en ik sal,
 U minnen voor al.'

3.
 'Wel, nu mag ik gelukkig wesen
 Al door dat minne-vier,
 Dat ik 'er u bloempje mag lezen
 Eer dat ik sal scheiden van hier.
 En u blom, schoon Lief, en u blom,
 Ag, ag, en u blom,
 Daar ik 'er om kom.'

4.
 'Die zal ik u laten plukken.
 Schoon isse van grooter waart.
 Die sal ik u laten doorschieten 'Doorsteken.'

Al met eenen minnen swaart.
 Op myn eer, ach, soetjes, mijn Heer,
 Ach, ach, myn Heer,
 Jy doet myn zo seer.'

5.
 'Lief als men de weg gaat maken
 Soo moetje wat pyn doorstaan.
 't Is om wat vreugde te rapen.
 De pijn is seer haast gedaan.
 't Is om min, schoon lief, 't is om min,
 Ach, ach, 't is om min,
 Het gaat naar myn sin.'

6.
 'Nu hebje mijn eertje gestoolen
 En gy blust uwen brand,
 Waar door wy sijn t'samen gekomen
 Al in den echten verband.
 Met verblyd, schoon Lief, met verblyd, Verblijd voor verblijding: 'blijdschap.'
 Ach, ach, met verblyd,
 Spyt die 't benyd.' 'Tot spijt van degene die het benijdt.'

[In de Min vind ik genugten]

1.
 'In de Min vind ik genugten.'
 'En ik in de koele Wyn,
 Die verdryft alle ongenugten.'
 'By sijn Lief is 't zoet te sijn,

2.
 Segt men, wat pleisier kan 't wesen,
 Alle dagen vol en zat?'
 'De Wijn kan ons van al genesen, Editie 1712: van smert.
 Ik loop geen meisjes agter 't gat.

3.
 Ik leef gerust en sonder sorgen.

De wyn versterkt mijn hert en sin.
 Heb ik geen geld, de Waard zal borgen
 En dan lach ik met de min.'

4.

'Dat zyn al maar sotte reden,
 En een regte Dronkaarts praat.
 Maar een meisje fraai van Leden
 Dat is daar myn hert na staat.

5.

Dronkaarts zyn gelijk de Beesten.'
 'Wel wat sijn de minnaars dog:
 Niet als ongeruste geesten,
 Vol van Listen en bedrog.'

6.

'Laat ons niet meer disputeeren
 Van de Liefde of van de Wyn.
 Laat ons samen accorderen
 En dan La ha ha ha hachende, en dan lachende vrolijk sijn.'

[Een Juffrouw schoone]

1.

Een Juffrouw schoone,
 Zy spant de kroone
 Want haar schoonheid behaagt mijn boven al.
 Sy is rein van leden,
 Seer wel besneden,
 Sy spreekt met reden
 Als een Advocaat.
 Als een Godin zo gaat zy over straat.

2.

Zeer Admirabel,
 Zeer presentabel,

Geen schoonder kander in de wereld zyn.
 Een Engels wesen 'Een engelachtig karakter.'
 Moet zyn gepreesen
 Myn uitgelesen,
 Klaarder dan de maan.

't Is nooit volpresen, Om haar te spreken aan. Binnenrijm. De betekenis is onduidelijk. De tekst is misschien in het ongereede geraakt.

3.
 Haar goud geel hair,
 Twee bruine oogjes klaar,
 Haar rooder wangen zijn mijn principaal. 'Hoofdzaak.'
 Ivoore Tanden,
 Sneeu witte handen,
 Kloek van Verstande,
 Lipjes als Koraal.
 Haar stem verdooft de fiere Nachtegaal.

[Vrinden, zou men niet vrolijk wesen]

1.
 Vrinden, zou men niet vrolijk wesen
 En in sijn tyd gelukkig sijn!
 Men zal na roem of liefden streven,
 Ik hou 't met veld of Juffrou Catrjn. Onduidelijk. Een aanknopingspunt zou kunnen zijn dat 'veld' volgens het WNT wel werd gebruikt als verkorte aanduiding voor veldartillerie: de 'ik' is dan, zoals ook in strofe 2 wordt gesuggereerd, een militair.
 Men zal na roem of liefde stre he he heheven
 Ik hou 't met veld of by Juffrou Katryn.

2.
 Swinters sal men van liefde spreken.
 Terwyl een ander sit en treurt
 Als ik myn Vyand heb doorsteken
 Min ik myn Kloris op haar beurt.
 Als ik myn vyand heb door ste he he heken,
 Min ik myn Kloris op haar beurt. De associatie verloopt kennelijk via het woordje 'doorsteken.'

3.
 Ag, Kloris lief, myn wel beminde,
 Want u zoet wezen heeft myn behaagt.

By u plagt ik wel troost te vinden.
 Maar 't is verandert, wreede Maagd:
 Ik kies de Wyn voor al myn vri he he hinden Bron: h nden; geëmendeerd naar de editie 1712.
 Dat is het best 't geen myn behaagt.

4.

Ik wil met Bachus myn vermaken
 En gaan verlaten Vrouw Venus gespuys. Bedoeld zijn wellicht de Venusbeelden, Venuskinderen,
 Venusdiertjes, of hoe de meisjes verder ook worden aangeduid.
 Van Wyn kan men de vreugde maken,
 Daar men hoort 't snare speel gedruys. Bron: 't snaare gedruys. Geëmendeerd (metri causa)
 naar de editie 1712.
 't Zyn beter als Vrouw Venus zahahahaken
 Daar men sit by den wyn in huis. 'Als men', etc.

5.

In dese Vles, myn waarde Vrinden,
 Sal myn verdriet verdwijnen doen. Opvallend is het gebruik van 'doen' als hulpwerkwoord.
 Want na de dronk zal men bevinden
 Dat ja de Wyn ons min kan voen. 'Voeden.'
 Want na een dronk zal men bevehevinden,
 Dat ja de Wyn ons min kan voen.

6.

Adieu, Vrouw Venus met al uw lonken,
 En ook myn Cloris Appelbloos,
 Want siet, ik was in min verdronken
 Dat ik u voor myn Bruid verkoos.
 Daarom een glaasje Wijn geschohohonken,
 Dat maakt het hert verheugt altoos.

[Wanneer de Son het morgen-rood]

1.

Wanneer de Son het morgen-rood
 In 't Oosten quam ontmoeten,
 Lag Phoebus in Aurooraas schoot
 Om Zee en duyn te groeten;
 Om Roos, om Blom, om Phyolet,
 Met Elst 'Els.' en Linde digt bezet, 'Omgeven.'
 Door zuyer koelt te buigen;
 Om druppels die als Christalyn
 Op Roos en Blom gedropen zyn
 Vol Nektar in te zuigen.

2.

De vers ontloken dageraat,
 Begroet van Zuyer winden,
 Haar morgen zugjen vallen laat
 Op digt beladen Linden.
 De Zon, in 't Oosten opgestaan,
 Speelt met sijn glans op groene blaau
 Van hoog getopte Boomen
 Van waar mijn Bron: haar. Ik volg de lezing van de editie 1712. Philis dreev haar Vee
 Tot op den Oever van de Zee
 En brakke waterstroomen.

3.

Haar Schaapjes aan de waterkant
 Verquikten door 't verkoelen.
 Mijn Philis gaat terwijl op strant
 Haar blanke Voetjes spoelen
 En slobbert in het ruisend nat
 Dat haar tot aan de middel spat,
 Door drifjes 'windvlaagjes.' op gevlogen.
 Noit zoeter vreugd, noit blijder dag,

Als doen ik weer mijn Philis zag
Haar natte Leden drogen.

4.

Haar open boesem, heel ontbloot,
't Albastert wit verdoofde; 'Maakte het wit van albast dof.'
Haar blanke Kaakjes bloosend rood 'Het blozend rood van haar blanke kaakjes.'
Auroor haar glans verdoofde.
Hoe graagde mijn verliefde zin
Na dit genot door soete Min,
Dog dorst het niet betragten.
Dies was de vreugde my een smert,
Een vreugd voor 't oog en pyn voor 't hert
En stuyt voor mijn gedagten. 'En obstakel voor mijn gedachten.' Editie 1712: En sluit voort
mijn gedagten.

[Als Boxvoetje speeld op sijn Pypje in 't dal]

1.

Als Boxvoetje speeld op sijn Pypje in 't dal, Met 'het bokkenpootje' is wel de god Pan bedoeld.
Zoo singen
En springen
De Satertjes al.
De Boompjes in 't wilt,
't Gansch bosjen dat dritt, 'Tritt.'
En schatert van 't lieffelyk na-geschal. De echo.

2.

Het riet daar wel eertyds Syringe De nimf Syrinx die, door Pan achtervolgd, in een rietstengel
veranderd werd. in zat,
Staat levend'
En bevend'
En schut als een blad,
Ja, zwiert heen en weer
Gelyken een Veer
Daar 't ruysende windje maar even om-vat. 'Waar het ruisende windje er maar even vat op
krijgt.'

3.

Dit wilden d'Arkadische Nymphjes eens zien

Wat wonder

Dat onder

Dit speelen kon schien,

Dat langs het geboomt

En Beekjes gestroomt

Haar bruisende golfjens heenen vlien. Niet duidelijk. Bedoeld is misschien: 'Zodat' etc.

4.

Dus zyn sy het Bosje ten einde gegaan

En liepen

En riepen

De Satertjes aan.

Maar 't loose gebroed

Licht haastig de voet

En hebben de Harderinne gevaen.

5.

Daar waren doen, laci, de Nymphies in noot.

Sy lilden

En trilden

En sagen als dood,

En riepen: 'og, og!'

Maar 't lose gedrog Gedrog is een bijvorm van 'gedrocht.' Hier: 'groep gedrochten.'

Die hebben haar poesle leden ontbloot.

6.

Terwyl dat Pan vast schaterd en lagt,

Zoo songen

En sprongen

Dit geyte geslagt,

Ja, deden in 't veld

Daar 't meeste geweld 'Het opperste geweld.'

En hebben d'onnosele Nymphjes verkragt.

7.

Dit hebben de Harders door d'Echo gehoord,

Wiens harten,

Vol smarten,

So waren gestoort

Dat yder een eed

Aan Jupiter deed

Te wreken, of alle te worden vermoord.

8.

Dus vielen sy op de R overtjes aan.

Begonden

In 't rond

Met knuppels te slaan,

Met Schoppen en spa,
En riepen: 'Sa, sa,
Hey Saters, wat hebtge ons Nimphjes gedaan!'

9.
De splitte-koots Naar de bokkenpoten van de saters. namen wel haastig de vlugt,
Maar lachten
En dagten
Om sulken klucht
De Harders verbaast. Ze dachten dat de herders wel zouden staan te kijken, etc.
Die vonden wel haast 'Snel.'
Haar Nimphjes, maar waren 'Maar die waren.' in groot gesugt,

10.
Daar was het doen, laci, een droevige tyd.
Sy knarsten
En parsten
Haar tranen van spyt; 'Ergernis.'
En hebben uit lust
Haar Nimphjes gekust.
Maar veele die waren haar maagdom quyt.

[Indien oit maagt haar droeve klachten]

Stemme, C'est un amant, ouvre la Porte

1.
Indien oit maagt haar droeve klachten
Vermogt te brengen aan den dag,
Ik ben het die geheele nachten,
Ik ben een Maagt die klagen mag. Fraaie formulering: 'Ik ben een maagd die gehele nachten klagen mag.'

2.
Ik was een Bloempje vers ontloken,
Ik was een Roosje noit geplukt.
Van vryen was my noit gesproken,
Door liefden was ik noit verrukt.

3.
Ik ging met Dochters van den Lande,
Ik ging besien een vreemde Stad.

Ei, siet daar bleef mijn eer te pande,
Eer 't imand wist, was ik gevat.

4.
De Jonge Prins, in min ontsteken, 'In liefde ontstoken.'
Die quam aan myn sijn gunste bien.
Ik, onbewust in hoofse treken, 'De listen en lagen van het hof.'
Ging met hem om het Hof te zien.

5.
De maagden die omtrent my waren,
Die gaf men vast een soete praat. 'Voortdurend', d.w.z. 'men hield ze bezig met zoete praatjes.'
Ach, sy, noch in haar domme Jaren,
En sien niet watter omme gaat.

6.
Ik werd in stilheit weg genomen
En ik weet niet waar gerukt,
En eer ik weder mochte komen
Zoo was myn Bloempj', eilaas, geplukt.

7.
Ik was bedroefd in al mijn sinnen,
Maar hy bood my sijn rechter hand
En zwoer, hy zou my eeuwig minnen,
Hy zou mijn eeuwig zijn verpand.

8.
Dies, om mijn droefheid af te weeren,
Zond strax sijn Vader uit de Stad 'Zond zijn vader onmiddellijk boden vanuit de stad.'
En liet in Echte mijn begeeren,
En bied ons Eer en groote schat.

9.
O, Broeders vol onwijse kuuren,
Die niet als Bloed en wraaken Dorst! 'Die alleen verlangden naar bloed en wraak.'
Gy doet de stad den dood besuuren
En in den Stadt den Jongen Vorst.

10.

Daar leid de Vader dood geslagen,
Daar leid de Sone nevens hem,
Daar hoord men duisend Vrouwen klagen,
Maar boven al mijn droeve stem.

11.

Wat ging u aan, o rouwe gasten,
Te komen tot soo wreden vond, 'Zo iets wreeds te bedenken.'
En zo geweldig aan te tasten
Die my alleen vereeren kond.

12.

Ik ware nu als Koninginne
Gekroond in Sichems hooge Zaal,
Ik leefde nu in Echte minne,
Maar gy verbrod 'Bedierf.' het allemaal.

13.

Nu moet ik al mijn leven treuren
Gelijk een Tortel-duifjen plag.
Geen Prins, geen man, sal my gebeuren.
Och, waar dit nu mijn lesten dag!

14.

O, bloedig zwaard van wreede menschen,
Waarom doch hebje my gespaart!
Ach, nu en heb ik niet te wenschen
Als in de dood te zijn gepaart!

15.

Nu Vrysters, wilt dees les onthouwen
En weest geleerd door mijne pyn:
Qua Beenen 'Mensen die niet goed ter been zijn.' ende goede Vrouwen
En moeten niet uithuisig zijn.

[Carileen, Ei, wilt u niet verschuilen]

1.
 Carileen,
 Ei, wilt u niet verschuilen,
 In het diepste van het Wout,
 Maar hoort, mijn Nymphje, hoort,
 Ei, maar een woord
 Van Cloris waar op dat gy u vast vertrouwd.
 Seg, waar heen?
 En vreest gy niet de kuilen
 Waar de Nimphe-schakers zijn,
 Dat Saterlijk gebroed,
 Dat geile goed
 Dat schend so menig soete Nimpheleijn?
 Dus Herderesse,
 Keert terwylje meugt.
 Zyt geen moorderesse
 Van uw eigen jeugt,
 Maar siet
 't Verdriet
 't Geen u genaakt
 En keert
 Eer gy leert
 Hoe Sater schaking smaakt.

2.
 Nu 't geviel,
 Gy mogt eens loos ontkomen
 Dese Splittekootjes Naar de bokkenpoten van de saters. Cf. TM 66. list
 Door loop of snelle vlucht
 Of naar 'Aandoenlijk.' gesugt
 En dat gy het Bosjes nare wegen wist: 'En doordat je...' etc.
 Ach mijn ziel,
 De takken van de Boomen
 Met haar zwaar neerbuigend' lof,
 Die raakten dan, myn hert,
 U haar verwert. Men verwacht: 'in uw haar verward.'
 Wie sou daar myn Lief, Myn Engel, helpen of!
 Tygers noch Leeuwen,
 Beeren, wreed en stout,
 Die door haar schreeuwen
 Dreunen doen het Wout

Dat 't lilt
 En drilt
 Van grote bangigheen:
 Wie sag
 U geklag
 Van die lieve Carileen. Bedoeld is misschien een apostrof tot de tijgers en leeuwen: 'wie zag u dan klagen over die lieve Carileen.'

3.
 Kom ei, kom,
 En wilt u wreedheid buigen.
 Al myn Schaapjes schenk ik u,
 Myn Huising en myn stal,
 Myn al en al.
 Hoe moogt gy noch langer, Nymphje, wesen schu? 'Schuw.'
 Keert wederom!
 Mijn staf die sal getuigen
 Hoe u Cloris trouw bemint,
 Wanneer u lieve woord
 Zal komen voort Namelijk haar ja-woord.
 En dat men ons Zieltjes t'zaam in de Egte bint.
 Als hy zal drukken
 Lipjes ende mond,
 Als hy sal plukken
 Kusjes van uw mond, Deze regels niet in de bron: aangevuld uit de editie 1712.
 Ik weet
 Met leet
 Gy seggen zoud:
 Wat mocht
 Onbedocht
 Ik vluchten dus in 't Wout! 'Waarom ben ik zo onbedachtzaam het woud ingevlucht!'

4.
 Ag, sy keert,
 Nu is mijn staf bepeereld: Zijn herderstaf.
 Cloris, loop u Lief te moet.
 Myn herte werd verheugt
 En springt van vreugd,
 Myn sieltje gevoeld het aldersoetste soet.
 Nu braveert 'Tart.'
 Myn min de gantse wereld
 En den Hemel laat 't toe!
 Myn soete Carileen,
 Mijn eengste een,
 Ik weet nau wat ik door groote blijdschap doe! 'Ik weet van blijdschap nauwelijks wat ik doe.'
 Laat ik u Lipjes,
 Aangenaame maagt,
 Drukken haar tipjes Hij wil de tipjes, het oppervlak van haar lippen, kussen.
 Nu 't de Goon behaagt.
 En gy,
 Doet vry
 Al wat u lust,
 Gy moet
 Nu zo zoet
 Van Cloris sijn gekust.

5.
 Zuyde Wind,
 Komt met uw zwoele waassem!
 Aurora, ei, komt met U koelt!
 Want uit mijn Liefjes licht 'Uit haar ogen.'
 En aangesicht,
 Een Beekje van zweet en heete tranen spoelt.
 Herders Kind,
 U hertje snakt naar aassem,
 Rust hier. Onder het geurig Geurig zal hier moeten worden opgevat in de betekenis: 'grillig,
 vol kuren.' 'blos
 Hoe zwoegt u lieve Borst!
 Ach, dat ik dorst, 'Als ik durfde.'
 'k Ontreeg u, mijn lief, tot aan de midden los. 'Ik maakte uw kleren los.'
 Rust op de kruidjes
 Of in Cloris schoot,
 Strengelt u tuitjes 'Uw lokken.'
 Nu met Roosjes root,
 Op dat
 Geen blad
 U kransselyn
 Omvlecht
 Voor in d'Echt
 Gy Cloris Bruid sal sijn. Het lijkt dat hier wordt gesuggereerd dat in een krans pas blaadjes
 worden gevlochten als het meisje bruid is.

[Wanneer de Zon zyn Paarden ment]

1.
 Wanneer de Zon zyn Paarden ment
 Uit 't Oosten westwaart op,
 En als zijn jagt in 't Zuiden rent, 'Als zijn jacht zich in het zuiden beweegt.'
 Dan zweetet Ydas top,
 Dan stilt den loop der Rivieren,
 Dan waait geen loover der of,
 Dan gaan de Nymphjes pleisieren,
 In 't schaduw van 't lommere lof. 'Het schaduwrijke loof.' lommere schijnt hier als bijvoeglijk
 naamwoord te zijn gebruikt, of als onderdeel van een samenstelling 'lommerloof': niet als
 zodanig in WNT.

2.
 Zo beurden 't op een middendag, 'Middag.'
 Op 't heetste van de Zon,
 Dat ik mijn dorst te lessen sag

Uit Beek of koele Bron. 'Dat ik er op uit was', etc.
 Zo hoor ik in 't lomm're der boomen
 Het ruisen van een Fontein.
 Ik spoede my na de stroomen,
 Daar vond ik een Nymphje allein.

3.

Die sat met haare leden naakt
 Om spoelen in de vloet Spoelen in de betekenis van 'zich spoelen' of 'baden': niet in WNT.
 En 't scheen sy was in slaap geraakt:
 Dat deed men nog soo goed, Het Noord-Hollandse men is een beetje potsierlijk in de
 hoogdravende context.
 Want geen Diana geleeke
 Noch ik geen Acteon. Met andere woorden: ik hoefde niet bang te zijn voor het lot van Actaeon.
 'k Bleef stil staan, En ik bekeekse
 Veel vreugden dat ik bevon.

4.

Daar sag ik aan haar gout geel hair 'Daar bekeek ik haar...' etc.
 Dat krinkeld en krullend wast,
 Haar voorhoofd als een pronk-altaar,
 Zo wit als een Albast,
 Haar neusje zo net besneden,
 Haar mondje korale root.
 Haar kaakjes en andere leden
 Die maakten my levend' dood.

5.

Noch sag ik dit Goddinetje Vier versvoeten, net als 5:3!
 Van lit tot lit in als: 'In alles, in alle details.'
 Haar wit gekloofde kinnetje, Ze heeft een kuiltje in de kin: een traditioneel beeld.
 Haar poesele blanke hals;
 Doen sag ik nog wat lager,
 Ik was 'er tot kijken gesind:
 Mijn lusjes die wierden veel grager
 En wierde door 't kyken schier blind. 's Dichters lustjes worden door het kijken bijna blind: een
 onverwacht beeld.

6.

Ik die voort op haar boesem sag Ik die kan men opvatten als anticiperend op de beide laatste regels.

Twee Mammetjes 'Borstjes' wit en bol,
 Doorstraalt met blaauwe aders, ach,
 Van melk en honing vol,
 Haar Tepeltjes root koralig
 Daar druypster een Nectar uit:
 O Goden wie is 'er zo zalig
 Die genieten mag zulk een Bruid! Dubbele voorslag..

7.

Mijn oog dat myn tot minne dreef,
 Dat sag haar buikje aan
 En straalden 'Schoten.' Stralen in de oorspronkelijke betekenis van 'met een scherp voorwerp treffen.' na de middelschreef. Letterlijk: 'de middellijn.'
 Daar vond ik nog wat staan:
 Dat was, ik en derft niet segge,
 Het singen is te gemeen...
 Ik ging 'er wat by haar leggen,
 Doen ontwaaktese, so het scheen. Opnieuw een dubbele voorslag.

8.

Maar ik omhelsden haar terstont
 En greep haar in myn arm.
 Ik kuste hare lieve mont,
 Cupido blies allarm!
 Haar twee bruin oogjes die lonkten,
 Zy zagen mijn vriendelijk aan.
 Myn bloed in de aders ontfonkte.
 Een sugjen heeft syder gedaan...

[Ey lieve Jan, loopt met een set]

1.

‘Ey lieve Jan, loopt met een set ‘Onmiddellijk.

En haalt den Doctor hier:

Ik weet niet wat ons Neeltje let, ‘Scheelt.’

Myn deert dat jonge dier.

‘t Word een so frayen Vrystertje, Een heffing op de laatste lettergreep van glijdend rijm.

En sy is also krank:

Sy sugt, sy steent, sy maakt geweent,

Haar lust nog spys nog drank.’

2.

‘Goeden dag patroon.’

‘Wel Goeden dag, Doctor,

Myn dochter gaat so af, Editie 1712: droevig soo: ‘Het is zo droevig met mijn dochter gesteld.’

En weetje daar geen rade voor:

Zo raakt sy licht in ‘t graf.

En sou ik dan myn jongste kind, De zin wordt niet afgemaakt.

Myn Dochter in myn hert

Die ik altyd so heb bemint,

Die leit in groote smert.’

3.

‘Waar is u dochter, beste man?’

‘Ach, sy leyt in ‘t Salet.’ ‘In de salon.’

‘Kom, wil ik haar bezoeken dan

En treden voor haar bed.

Ik heb so menig soete maagd

Genesen van haar pyn.’

‘Och Doctor, my dat wel behaagt,

Wilt ook haar Doctor zyn.’

4.

‘Goedendag Neeltje, hoe is het al,

U siekten is myn leet.

U pols die slaat so dapper snel,

En ‘t heele Lyf is heet.

Maar na dat ik bemerken kan,
 Patroon, houd goede moet:
 Een Vryer haar genese kan,
 't Is liefde die 't haar doet.'

5.

'Sus, sus, en wat geseg is dat,
 Is 't liefde? 't Mogt, de droes!
 Ik schop de Kleuter een voet voor 't gat,
 De kop word myn so kroes.' Letterlijk: 'verward.'
 'Ja, 't is haar eerst, en sy is jong,
 't Is kalver liefd' oprecht.
 Die komt zo op een stel en sprong
 En neemt de jeugd heel weg.' 'En neemt de jeugd helemaal te pakken', o.i.d.

6.

'Sta op, jou kleuter, dit 's een deun. 'Een kleinigheid.'
 Hoe stelt gy dus den dief?' 'Wat stel je je daar aan.'
 'Och Vader, 't is een Edelmans Zeun,
 En ik heb hem so lief.
 Hy heeft myn met sijn praot verleyt,
 Ik ben op hem so groen!' 'Ik ben zo op hem gesteld.'
 'Een vent die niemendal en heyt! 'Heeft.'
 Wat soud gy daar mee doen. 'Wat moet je daar mee.'

7.

Daar 's Jaques die u wel begeert,
 Die staat gy niet te woort.
 Hy is van alles gestoffeert
 Wat tot den winkel hoort. Uiteraard figuurlijk.
 Wat dunkt u dog van sulken saak?'
 'Daar 's Klaartje, myn speelmeyt.
 'Zyn suiker is niet soet van smaak,' Suiker figuurlijk gebruikt: niet in WNT.
 Heeft zy myn wel geseyt.'

8.

‘Ei hoor, en wat geseg is dat! ‘Wat is dat voor een opmerking!’
 Hoe komt de jeugt so dom!
 Hebt gy al sulken praat gehad?’
 ‘Wel Vader, wel waarom?’
 Als meysjes by malkander sijn,
 Gy weet niet wat een praat
 Datter van sulke saken zyn
 En watter al om gaat.’ Wel een lelijke antimetrie.

9.

‘Heer dokter, geeft wat goeden raat
 Te halen in d’ Apteek,
 Op dat dees siekte over gaat.’
 ‘Wat Pimpernel met Eek Pimpernel als geneeskruud, eek voor ‘edik’, ‘azijn.’
 En maagde palm en liefde-kruit In WNT vermeld als vertaling van herba amoris.
 Gestooten onder een: D.w.z. in een vijzel gemengd.
 O, dat is voor een sieke Bruid
 Probatum ongemeen.’ ‘Een enorm probaat middel.’

10.

‘Dank heb, Heer, voor het goet bescheit,
 Komt, zit een weinig neer.’
 ‘O Neen, ik word al lang verbeyt.
 Maar weest gerust, ik zweer,
 Dees siekten isser veel aan vast, ‘Heel wat mensen hebben deze ziekte.’
 Dus dunkt my, met verlof,
 De liefde is een groote last.
 Slaat dog geen huw’lyk of.’

[Dat alle Bergen goude waren]

1.

‘Dat alle Bergen goude waren
 En alle waters Wyn,
 Soo had ik jou veel liever,
 Moi meisje, waarje myn,
 Moi meisje, waarje myn.’

2.

‘Had gy mijn dan veel liever
 Als gy mijn doet in schyn, etc.
 Zo gaat eens voor myn Vader staan
 En bid, en bid om myn’, en etc.

3.

‘k Heb al voor u Vader geweest
 En hy ontsegt het mijn, etc.
 Neemt oorlof aan u selven, ‘Neem afscheid van uw thuis.’
 Schoon lief, en gaat met mijn’, etc.

4.

‘Oorlof aan mijn selven?
 De knaapjes zijn soo loos, etc.
 O gy my dan verliet, schoon lief,
 Zo was ik vriendeloos’, etc

5.

‘k En sal u niet verlaten
 Van nu tot in der dood, etc.
 Gy bent een Konings Dochterken,
 Een Roosjen alsoo root’, etc.

6.

‘Ben ik een Konings Dochterken,
 En gy een Grave kinde’ etc.
 Sy namen malkander by de hand,
 En gingen onder de Linde, etc.

7.

Zy namen malkander by de hand,
 En gongen onder de Lindt, etc.
 Daar speelden sy twee het minnespel,
 De schoone werd met kind, etc.

8.

‘Nu sit ik hier gebonden,
 Met mynen kleinen kind, etc.
 So bid ik de suiver Maria
 Dat sy my weer ontbind’, etc. ‘Verlost.’

9.

‘Ik wou dat gy eens ontbonden waard
 Van uwen kleinen kind, etc.
 En dat ik jou begraven sou
 Onder dees groene Lind’, etc.

10.

‘Woud gy dat ik begraven lag
 Al onder deese Lind, etc.
 Soo woud ik liever, stout Ruyter,
 Dat gy by de keel ophingt.’

11,

De Ruiters hief op sijn linkerhand
 En gaf haare eene slag, etc.
 So dat sy neder ter aarden viel,
 Sy hoorde noch sy sag, etc.

12.

‘Al hebje myn nu geslagen,
 Schoon lief, ’t en is geen nood, etc.
 Al eerder seven jaren om sijn, ‘Voor er zeven jaren om zijn.’
 So selje komen om broot, etc.’

13.

Al eer de seven jaren waren,
 Den Ruiters kwam om brood, etc.

Met een Lazarus klep in sijn hand, Hij was melaats.
Hy haddet seer van nood, etc.

14.
'O kind', sey sy, 'van seven jaar,
Nou set jou Vader een stoel, etc.
Ik hebber den dag wel eer gesien
Hy wasser een Ridder koen, etc.

15.
O kind', sey sey, 'wel kleine kind,
Nou geeft jou Vader brood, etc.
Ik heb den dag wel eer gesien
Hy haddet niet van nood, etc.

16.
O kind', sey sy, 'wel kleine kind,
Nou schenkt jou Vader bier, etc.
Ik heb den dag wel eer geleeft
Dat hy was de liefste fier, etc.

17.
O kind', sey sy, 'wel kleine kind,
Nou schenkt jou Vader wyn, etc.
Ik heb den dag wel eer beleeft,
Hy was de liefste myn', etc.

18.
Haar Vader agter de deure stont,
Hy hoorden 't hooge Woord, etc.
Hy trock sijn blank zweert uit de schie
En hieuw hem af zyn hoofd, etc.

19.
Hy nam dat hoofje by het hair,
En wierp het in haar schoot: etc.
'Hou daar mijn jongste Dochterken,
Beweent dees Appel root', etc.

20.

‘Soud ik het al beweenen
 Dat hier te beweenen waar, etc.
 So had ik wel al de dagen werk
 Die daar komen in ’t Jaar’, etc.

[Ik wil van desen avond]

1.

‘Ik wil van desen avond
 Noch eens uit vryen gaan
 Om myn soete Lief te spreken,
 Of mijn jonger hert sal breken
 Moet ik voor haar venster staan.’

2.

‘Slaapt gy of waakt gy,
 Mijn Lief, myn toeverlaat,
 Of legt gy in een droome,
 So peist dog aan een persoone
 Die hier voor u venster staat.’

3.

‘Ik slaper en ik waker
 Maar also vaste niet. De tekst is kennelijk in het ongerede geraakt.
 Ik hoor wel aan u treuren. ‘Ik aanhoor uw treuren wel.’
 Gy en meugt my niet gebeuren,
 Ik en ben de Liefste niet.’

4.

‘Klappers en klappeyen De middeleeuwse ‘kleppers’ zijn nog niet uitgestorven!
 Die zaayen haren zaad. Editie 1712: haer quaad saed.
 Ik sal u wel verwinnen.
 Soete lief, verkeert u sinnen,
 Want ik soeck eenigen raad.’

5.

‘Klappers en klappeyen
 Hebben ’t u niet gedaan.
 Gaat by u Lief verheven,
 En die sal u wel troost geven, Het meisje suggereert dat de jongeman een ander liefje heeft, een
 meisje van hoge komaf.
 Blyft dog hier niet langer staan.’

6.

‘Lief, doet u deurtjen open
 Al zonder quaad vermoen:
 ’t Is also kleine sake. ‘Het stelt niets voor”: hij bekent!
 Ey lief, staat my te sprake,
 Want gy sult ‘Moet.’ my vriendschap doen.’

7.

‘Ik en wil mijn deurtjen
 Voor u niet open doen,
 Nog myn Venster niet ontsluiten.
 Stouten Ruiter, staat ’er buiten,
 Kiest een ander die ’t gaern doet.’

8.

‘So mag ik dan wel wandelen,
 So mag ik dan wel gaan,
 En dolen op der straten.
 Lief, gy woud my niet inlaten,
 En wat heb ik misdaan?’

9.

‘Wilt gy dan so gaan wandelen,
 En wilt gy dan so gaan?
 Keerd nog eens herwaards omme,
 Lief, ik sal u wel by komme.
 Blyft dog een weinig staan.’ Verrassend. Het meisje is blijkbaar toch genegen om op zijn avances
 in te gaan. Gezien de slotstrofe kennelijk een interpolatie.

10.

‘Prince, dus moet ik scheiden
 Van d’Allerliefte myn.

Adieu, myn uitverkoren.
 Die lang vryd, 't is al verloren
 Als het moet gescheiden zijn.'

[Ik hoorde dees dagen]

1.
 Ik hoorde dees dagen
 Een maagdetje klaagen:
 'Wat moet ik, wat moet ik verdragen!
 Die my plagt te beminnen
 Is verandert van sinnen
 Dat minnen, dat minnen van binnen. 'Het minnen is hem van binnen veranderd': hij houdt niet
 meer van haar.

2.
 Wat kander mijn baten
 Zijn vriendelijk praten!
 Nu ben ik, nu ben ik verlaten.
 Door spreken en smeken
 Is de liefde ontsteeken,
 Og ik ben schier, og ik ben schier bezweeken.

3.
 Hy was'er verheven,
 Hy wouder my geeven
 Zijn trouwtje, zijn trouwtje verheven. Herhaalt het rijmwoord van 3:1.
 Door queelen en speelen
 En Fluyten en Veelen,
 Hy myn hertjen, Hy myn hertjen quam steelen.

4.
 Ik plachter om te lachen, Omazur: Voor desen ick lachten.
 Nu vind ik my nagten

In tranen, in tranen en klagten.
 Myn vreugd en genugten
 Gaat van mijn vlugten,
 Verandert, verandert in suchten.

5.
 Wat kander mijn baten
 Hondert duisend Ducaten
 Als ik er de liefste moet verlaten! De woordherhaling ontbreekt.
 Alle mijn klugten
 Sijn verandert in sugten:
 Waar sal ik, waar sal ik nu vlugten?

6.
 Gy was 'er bedrogen. Bron: Hy was 'er bedroogen. Ik volg de lezing van de editie 1712: het
 meisje spreekt zichzelf toe.
 Hy quam voor u oogen,
 U tranen, u tranen afgedroogen.
 Alle u klagen
 Sijn droevige dagen: 'Al uw geklaag is droefenis' (?)
 Laat staan, Lief, laat staan, Lief, u klagen.

7.
 Houd op, dwase sinnen,
 Van u droevige minnen.
 Als gy niet, als gy niet kund winnen,
 Wilt staken u klagen,
 Dat nacht en dagen
 U Zieltje, u Zieltje quam plagen.

8.
 Ag, hy doet mijn sterven!
 Wat wenst gy te erven? 'Wat voor voordeel denk je daar van te hebben!'
 Die u sal, die u sal bederven,
 Hy wenst naar u lijden. Weer tegen zichzelf: 'Degene die u te gronde zal richten, hij wil graag
 dat u lijdt.'
 Wilt hem dan ook mijden
 Die gy eerst, die gy eens so vrijden.

9.
 Daar sijnder meer ander
 Verliefd op elkander.
 Maar Gode, maar Gode hoe schrander:

Zoo Bron: Zou. Wij volgen de lezing van de editie 1712. minnen en haten,
 Dat hem schijnt te baten! 'Dat het hem schijnt te baten.'
 Wie kan dat, wie kan dat verlaten.' 'Laten rusten' (?)

10.

'Neen, waarde Garinde,

Die ik wel eerst diende,

En jonger, en jonger beminde:

'k En sal in mijn leven,

U nimmer begeven.'

'O herder, o herder vergeven.' Bron: verheven. Wij volgen de lezing van de editie 1712.

[Goeden avond, myn soete troosje]

1.

'Goeden avond, mijn soete troosje, De regel heeft één lettergreep teveel.

Mijn suikerdoosje.

Nog eens gekust, wy zijn alleen.

Ik mag u schoonheid heel wel leyen,

Want al mijn vryen

Dat is om u en anders geen.

Myn liefje, mijn diefje, myn hondje, myn schat,

Ik sweerje by 't bond van Lubberd Ooms kad,

Maar ag, ag, en ag dat ik U reys 'Eens.' had.'

2.

'Wel, wat praat die vryer aardig!

Wel, gy bent waardig

Een meisje die het maar wil doen.

Ik loof, 'Geloof.' gy soud my wel licht bekooren,

Na ik kan hooren.

Gy lijkt my so geweldig groen. Hier wel met de betekenis: 'verliefd.'

Gy segt het so geestig, soo aardig, so raar: 'Bijzonder.'

Ik wens u de Bruigom al binnen het jaer.

Maar ach, ach, en ach, mijn suikerde 'Verdraaide': zie WNT s.v. suikeren II, A 3. vaar.'

3.

'Wel mijn aldersoetste liefje,

Myn honigdiefje, BKR: myn alderliefst Bruidje / Myn malle guitje.

Daar is myn hand: ontvang mijn trou.

Dan, so sweer ik, sulje wezen

Myn uitgelesen,

Myn eigen selven, ja myn vrou.

Maar seg het wat haastig en maak my niet bang,

So sing ik van vreugde een vrolijke Zang.

Maar ach, ach, en ach, gy wagt my so lang.'

4.

't Is wel: ik sal 't myn besje vragen: besje voor 'moeder', natuurlijk met de connotatie 'oud', komt ook elders voor: cf. TM I 23.

't Is ligt te wagen.

En kom dan morgen om bescheyt, Bron: ombescheit.

Dan zal ik het U al verhalen

En gaan vertalen

Wat dat myn besje heeft gezeyt.

Maar ik vrees, sy isser niet toe gezint.

Praat ik van trouwen, so seyt sy: 'mijn kint,

Maar ach, ach en ach, sie wat gy begint.'''

5.

'Wel myn alderliefste Bruidje,

Mijn lieve Guidje, 'Guitje.'

Gaat by uw Besje met fatsoen.

Dan sult gy Bron: zal hy. Ik volg de editie 1712. haar oude, koude zinnen

Wel haast verwinnen,

En seggen wat der u staat te doen. 'En zeggen wat u moet gaan doen.'

Dan ben ik de Bruigom en gy bent de Bruid.

Haal een Notaris die 't Huwelijk sluyt.

Maar ach, ach en ach, mijn vryen is uyt!'

[In 't ruischen der boomen]

1.

'In 't ruischen der boomen, Daar 't vogeltje fluit,
 In 't zoetste gewoel
 Van bladertjes koel,
 Raakt menig de bruid.
 Plaatsen verhoolen, stil en bequaem,
 Zyn voor de minnaars seer aengenaem. Bron: aengenam. Wij volgen de lezing van de editie
 De Vries.
 Zo by geval daar iets geschied,
 Boomen nog hagen verhalen het niet.'

2.

'Silvander uw woorden behagen my niet,
 Ik weet door de schyn
 Verbergt gy 't fenyn
 Dat ons baart verdriet.
 Slangen gedooken onder het groen
 Dooden nog eermen het zoude vermoên;
 Al melden het beekje nog dorre boom, 'Ook al verklappen beekje en dorre boom het niet.'
 Het hertje blyft daarom egter vol schroom.'

3.

'Waar moogje voor vreesen, myn Clorisje zoet,
 Wyl ik u bemin
 Met ziel en met zin,
 Met een zuiver gemoed!
 Engel, wilt beiden, hoort nog een woord,
 Eer gy Silvander door 't vlieden vermoort.
 Ik zweer u myn trou, dies weest dog gerust,
 En laat myne vlam dan eens zyn geblust.'

[O zoet vermaaklyk vrouw-geslagt]**Toon: *Tranquille Cœur***

1.

O zoet vermaaklyk vrouw-geslagt,
 Verzien met 'Voorzien van.' duisend minne lonken:
 Natuur, die u heeft voortgebracht,
 Doet uit u schitteren zo veel vonken

Dat g'al die u naakt, ontsteekt
 En voelen doet wat vlam
 Hy door uw' oog bequam.
 Dat g'al die u naakt, ontsteekt
 En voelen doet wat vlam
 Hy door u oog bequaem.

2.

Uw oog, waar uit een God'lijk ligt
 Tot binnen in hun ziel komt stralen,
 Waar door gy zulk een vlamme stigt
 Dat m'er een Aetna af zou maalen,
 Als de brand waar door hun boesem blaakt:
 Gestadig vol van vuur,
 't Geen groeit van uur tot uur.
 Als de brand::

3.

Ag, wat verkoeling zoekt men niet
 Om dese boesem-gloed te blussen!
 Men klaagt gestadig zijn verdriet
 In eensaemheid, dog ondertussen
 Quijnt het hert vol droefheid en verdwynt
 Door een gestage ellend
 't Geen u tot oorzaak kent.
 Quynt het hert::

4.

't Kan u tot oorzaak van sijn druk 'Het [hart] weet dat u oorzaak bent', enz.
 Dog schroomt Sijn smert te openbaren;
 't Beklaagt vergeefs zijn ongeluk
 Wijl 't vreest hem slimmer mogt weêrvaren
 En dat gy hem tot een liefdens loon
 Schenckt voor een minneschigt
 Een donker straf gezig.
 En dat gy ::

5.
 Een straf gezig, 't geen 't minnend' hart
 Wel haast kan doen zijn leven enden;
 't Geen vol doodelijke smart
 Beklaagt, dog sweert in zijn ellenden
 Dat hem 't leven is een stage dood,
 Ja, dat hy liever sterft
 Dan hy uw gunste derft.
 Dat hem 't leven::

[Wie zal dog die gelukkige eens zyn]

Vois: *Het best op aard*

1.
 Wie zal dog die gelukkige eens zyn
 Die gy, ô schoone, voor zyn minnepyn
 En voor zyn dienst zult in uw hert ontfangen?
 Ag, ag Clarinde, dat ik dorst verlangen
 Naar dat geluk ://: En op die waerdigheên!
 Geen eer nog staat ://: Die hier niet voor verdween.

2.
 Maar al myn hoop die is voort 'Onmiddellijk.' op de vlugt:
 Zo haast 'Zodra.' ik denk hoe menig minnaar zugt
 Om uw volmaaktheid en bekoorlyk wesen,
 Ag, zo verandert al myn hoop in vrezzen,
 Door dien ik weet ://: Dat schier geen mensch op aard
 Te vinden is ://: Die dat geluk is waard.

[Geen pyn is voor een maagt soo swaar te dragen]

Wyse: Folie d'Espagne

1.

Geen pyn is voor een maagt soo swaar te dragen
 Als dat sy van een Minnaar werd gewond
 En zy aan hem niet derft om weêrmin vragen
 Schoon sy hem gunst betoont Met hert en mont.

2.

Sy derft aan hem haar' liefde niet vertellen:
 't Is wel haar' wil, maar strydend met haare eer.
 De kuisheid die haar altyd blyft verzellen,
 Verbied het haar, de Maagdom is te teêr.

3.

Zo eeven 'Precies zo.' staat de Minnaar ook verlegen
 Wanneer hy heeft gevonden naar zyn hert
 Een Maagd waar toe zyn' driften zyn genegen
 En egter haar niet klaagen derft zyn smert.

4.

Al blykt hem klaar aan 't vlonkre van hare ogen
 En aan de gunst die sy hem toond, zo groot,
 Haar' weedermin, de moed is hem ontvlogen:
 Hy blyft van vrees voor wygering schier doot.

5.

Dus lijden hier twee zielen bittre smerte.
 De Juffer brand van min en ongeduld:
 O minnaar, denkt gy 't niet, uw bloode herte
 Heeft van haar pijn en de uwe alleen de schult?

[Wanneer ik mijn Engel maar eens mag zien]

Wanneer ik mijn Engel maar eens mag zien
 En na mijn vermogen mijn dienst aanbien,
 Zo werd ik, gelijkje wel denken meugt,
 Door nieren en spieren 'Door en door.' Een aardige uitdrukking. Niet in WNT. geheel verheugt.
 Myn zugten,
 En dugten
 En klagten,
 Gedagten,
 Gestaag Bron: gestadig. Ik volg metri causa de lezing van de editie 1712. op u zyn,
 En om u lijd ik zo lijdloose pijn. De regel is lastig te scanderen.
 Ag, mijn Lief, mijn Engel, Dubbele voorslag? Zweerts: Ben ik, Lief, uw engel.
 Ik hengel
 By dagen en nagten
 Om 't liefelijk zoet
 Dat mijn pijn kan verzagten Dubbele voorslag?
 Die my nu haast sterven doet. Zonder voorslag, enkele dalingen?

[Ryke Buurjaapje die zeide lest open]

1.
 Ryke Buurjaapje die zeide lest open 'Openlijk.'
 En klaagde zijn nood en zijn droefheid an Piet,
 Hoe hy een blaautje laas hadde gelooopen
 Aan Annetje, Jan Claassen zijn mooie Griet.
2.
 Ja wel, de lanst Letterlijk: 'Landsknecht', voor: 'vent', 'kwant' o.i.d. die was zo verlegen,
 Het speet hem te zeer van zulk een begin:
 Om zulk een spijtig antwoord gekregen,
 Zeid hy, hy had de bruts voort van de min. Hij had er voortaan genoeg van.
3.
 'Wat, wie', sy Kees, 't is zotheid mijn makker!
 Steurje niet eens aan 't eerste ontzeg. Bron: Innerke. We volgen de lezing van de editie 1712.
 'Trek je niets aan van de eerste weigering.'
 Vraag weer op een nieu, en vry eens zo wakker:
 Gewislijk jy hebt het meisje weg. 'Je sleept het meisje in de wacht.'

4.

Kijk hier, Cupied verdubbelt zijn slagen,
 En hakt weer op nieu so hart als hy mag:
 Hy weet wel dat van alle zijn dagen
 Niet ligt een boom viel met den eersten slag.

5.

Dies zul je uw wit, 'Doel.' zoje aanhout, bekomen.
 Ja, Cupido zal u helper zelfs 'Zelf.' zijn
 En voeren u over de breedste stroomen
 By uw Beminde, die verligten zal u pijn.'

[Doen laatst Klimeene dwalen ging]

1.

Doen laatst Klimeene dwalen ging Zo in de bron. Er is hier kennelijk iets in de overlevering misgegaan: het rijm vereist dat de eerste regel eindigt op dwalen. De regel heeft vier heffingen, in plaats van de vereiste drie.
 Door 't ruijsend lommer heen,
 Koos zy de diepste daalen
 En be-gaf zig daar al-leen
 Om haar bedroefde hert
 't Ontlasten van een smert In de bron eindigt de vijfde regel op Ontlasten.
 Die een verbor-ge Min,
 Gevat op ziel en zin,
 Daar teeder had ontstoke En nog vloog ter boezem in. Vliegen hier kennelijk in de betekenis 'doen vliegen.'

2.

Haar oog ontsprong door tranen
 En zy loosten zugt op zugt
 Om dus haer hert te banen
 Een ververssing door de lugt. Om haar hart verlichting te bezorgen.
 'Ag', zeize, 'ô minne en Deugt,
 Wat baard gy leed en vreugd
 Als gy een hert regeerd
 En gants volstrekt verheerd! Hier kennelijk in de betekenis 'verwoesten.'
 De min beloofd meêr vreugd Maar de deugd ons meerder eerd.

3.

Mijn kunne is meêr genegen
 Tot der deugden strengigheên,
 Maar zugt tot vreugde en zeegen
 Doen ons tot het minnen treên.
 Terwijl me Editie 1712: me': 'Men.' uitwendig schijnd
 Heel fier, men selv verkwijnd
 Van Liefde, door de kragt
 Des Liefs, die 't oog veragt,
 Ja, zelve por'd' de Minne tot ons schaa een grooter magt. Bron: por'd. 'De liefde, tot onze schade,
 een groter macht verleende.'

4.

Nu staan ik in twee kwaaden,
 Wijl my mind een waarde ziel.
 De deugd wil me ook verraden
 En zy dreijgd met storm mijn kiel.
 Zy werpt het hert te grond
 Dat zy eezugtig vond
 En zegt my: 'Stelt uw' eer
 In 't Minnen van dien Heer;
 Gy zult geen deugd verzaken Maar bevestigen die meer.' 'Je zult de deugd niet verzaken maar
 des te steviger grondvesten.'

5.

Hier ben ik toegekomen
 Na 'Nadat.' mijn Lief een wijl geleên
 Heeft alles ondernomen
 En met Min en Deugd gestreên.
 Ik smeed de reeden neêr
 Als kragteloos geweer 'Weermiddel.'
 Met welk mijn ziele streed.
 Als min in 't herte treed,
 Is 't schaad'lijk zig te weeren: hy verwekt een eeuwig leed.

6.

Na ik begon te minnen,
 Heeft die God De liefde, opgevat als Cupido, dus mannelijk. mijn smert vermeerdt:
 Hy keerd op wil en zinnen,
 't Wapen dat my heeft verweerd,
 En leerd my nu te laat
 Dat wijsheid niet en baat
 Maar eeuwig'lijk verwerd 'Verwart.'
 De rust van een hert.
 Want 't zwijgen van de Liefde baard ons d'allergrootste smert.

7.

O Goôn, doet zeegepraalen
 Van mijn hert mijn lief met vreugd! 'Laat mijn lief met vreugde zegepralen over mijn hart.'
 Doed my te zaam behalen,
 't Zoet der Liefde, glants der deugd: 'Zowel...als.'
 Op dat de kragt der Min
 Vervul mijn hert en zin,
 Terwijl het schoon der deugd
 Mijn jonge ziel verheugd
 En my op aard doe leven in een onbedenk're vreugd!'

[Klorinde, mijn leven, die ik er bemin]

Wyse: *Ag liefde soet lyden*

1.

Klorinde, mijn leven,
 Die ik er bemin
 En nooit sal begeeven
 Maar eeuwig bezin, 'Op wie ik voor eeuwig mijn zinnen zet.'
 Gy gaat voor my vlugten
 En lagt met mijn smart
 En laat my mijn zugten
 Nog smooren in 't hart.

Dus tegen de reden 'Irrationeel.'
 Ontfonkt gy mijn hart
 En 't blijft nog op heden
 In strikken verwart.

2.

Door liefde gedreven
 Klaag ik u mijn pijn.
 Wil dan, lieve leven,
 Medogende zijn.
 Maar zo gy mijn klagten
 En zugten verdooft 'Het zwijgen oplegt.'
 En Cupidoos kragten
 Niet agt of gelooft,
 Zal hy eens ontsteeken
 In u eene vlam:
 Dog zig van u wreken 'Zich toch op u wreken', etc.
 Die zijn eer ontnam

3.

Hy ziet Zelfs op Goden,
 Nog menschen magt: Hij heeft respect noch voor mensen, noch zelfs voor goden.
 Apollo mogt dooden
 Draak Pijthon met kragt,
 Maar moest ook gevoelen
 Een pijl van dit wig
 En mogt zig niet koelen
 In Dafnes gezigt.
 Verander uw zinnen,
 Mijn lief, neem dit aan,
 Op dat u het minnen,
 Niet duur koom te staan.

4.

Eer hy Cupido. u leer lonken,
 Door wraake daar van, 'Uit wraak daarvoor', nl. dat u mij niet hebt liefgehad.
 Op een die u vonken
 Nooit uitblusschen kan.
 Dan moet gy de smarten,
 - Zo gy hem niet eert -
 Der leydende harten
 Zien op u 'Tegen uzelf.' gekeert
 En zult het beklagen
 En voelen te laat
 Hoe zwaar 't is te dragen,
 Te lijden die smaad.

[Sy is soo niet als ik gesint]

1.

Sy is soo niet als ik gesint:
 Sy sal niet ligt van liefde sterven,
 Sy is gestadig als de wint. Ze kan met alle winden waaien. Een traditioneel beeld.

Nochtans kan ik haar qualik derven
Want haar by wesen is mijn soo soet
Dat sy mijn dikmaals vreugd aandoet.

2.

Als ik haar om een kusje quel, 'Lastig val.'
 Sy zyt: 'Schoon kindt laat ons wat praaten.'
 Het weygeren dat staat haar seer wel,
 Nochtans kan ik haar qualijck laten
 Want haar by wesen is mijn soo soet
 Dat sy mijn dickmaals vreugt aandoet.

3.

Het zy dat ik eet, of dat ik drink,
 Het zy ik sie, of smaak, of hoore:
 Haar wesen is mijn hert en sin.
 Haar stem klinkt staadigh in mijn ooren,
 Haar oogen als twee sterren schoon,
 Haar hoofd verdient een goude Kroon.

4.

Haar hals gelyk als een pilaar,
 Sy is volmaakt in al haar leden.
 Haar voorhoofd als een pronk-altaar,
 Sy is modest in al haar reden.
 Sy is volmaakt in al haar swier,
 De jeugt aan-spiegelt haar maanier. 'Neemt een voorbeeld aan haar gedrag.'

5.

Eer sal het water staan in brant,
 Eer sal de aarde sterren draagen,
 De lugt met boomen staan beplant,
 Eer sal de son sijn gang vertragen,
 Eer sal de hemel sijn de hel,
 Eer ik haar uyt mijn sinnen stel.

6.

Adieu dan Philis, waarde Maaght!
 Ik sal altijd liefde tot u dragen
 En toonen dat ik blyf uw slaaf
 Soo wel by nagten als by dagen,
 Soo lang mijn lief, mijn Philis leeft,
 Soo lang myn ziel maar asem heeft.

[Myn lief schijnt my te haaten]

1.

Myn lief schijnt my te haaten
 Al Klaag ik haar mijn smart.
 't Mag al den bras niet baaten, 'Het helpt allemaal geen donder.' Het taalgebruik kondigt de
 ontknoping al aan.
 Een ander heeft haar hart.
 Zy lijd een anders vryen
 En wil mijn min niet lijen. 'Verdragen.'
 Dat maakt my drommels desperaad
 En wanhoop maakt gemeen'lijk
 Een Munnik, of Soldaat. 'Iemand tot monnik of tot soldaat.'

2.

Wat is nu best begonnen,
 Hoe raak ik aan mijn end?
 In 't Klooster, by de Nonnen,
 Of by de Heer Van Gend? Een toespeling op III 28?
 Voor 't eerst ben ik te geus toe 'Te geuzig van aard': 'teveel een rouwdouw.' Niet in WNT.
 En ook te genereus toe.
 Wat raad in dese droeve staat?
 De wanhoop maakt gemeen'lijk, enz.

3.

Ik weetme te beregten,
 Te helpen uit de nood:
 Ik wilme dood gaan vegten.
 Dat gaatje na de vlood, 'Dat gaat naar de vloot.' Ongeveer zoals 'Dat gaat naar Den Bosch toe.'
 Gelijk een eerlijk lansman.
 Wie weet hoe meenig Fransman
 Met my zal sneuv'len voor de Staat.
 Want wanhoop maakt gemeen'lijk
 Een courageus Soldaat.

*[Waar heenen drijft gy, Galathé]***Toon: Truytje myn zoete Engelin**

1.

‘Waar heenen drijft gy, Galathé,
 Zo vroeg uw witgewolde vee?
 Men ziet de morgeson pas straaltjes schieten:
 ’t Geblomt, bedaut in ’t weelig dal,
 De zwaantjes aan de waterval
 Nog zoete rust genieten.
 Waar wilje heen?’

2.

Vreest gy geen vinnig ongediert
 Dat door de bosschen loopt en swiert
 Om het onnosle schaapje te belaagen
 En te verscheuren met geweld?
 Verkiest veel liever ’t open velt
 En rust by dese hagen,
 Mijn velt-godin.’

3.

‘Philander al u soete praat
 Is enkel vlyen met ter daat: ‘In feite.’
 Men heeft nooit ongediert in ’t bosch vernoomen,
 Maar wel een aangenaam geluit
 Van ’t nagtegaaltje dat daar fluyt
 In bladerryke boomen.
 ‘k Lag met uw taal.’

4.

‘Mijn schoone, ik laat u niet alleen.
 Wy zullen zaamen boswaart treen
 En onderwijl van zoete liefde spreken
 Terwijl ons schaapjes in het groen
 Aan ’t weelig kruid haar lust voldoen
 En drinken uit de beeken.
 Mijn Harderin!’

5.

‘Weg, weg, Philander, laat my gaan

Nu ik u niet te woort wil staan
 Om dat gy hebt de trouw, aan my gesworen,
 Gebrooken door u dartelheid
 En so mijn zuivere min misleid
 En Dianier verkooren.
 Trouwloose knaap!’

6.
 ‘Mijn overschoone veldgodin,
 Ag, waarom straf en stuurs van zin?
 Eer zal de wreede dood met felle schichten
 My rukken in het duister graf
 En snijden ‘t lieve leven af
 Eer ik my zal verpligten
 Aan Dianier.’

7.
 ‘Mogt ik gelooven uwe taal
 Ik deed u minnelyk onthaal,
 Maar Jongmans syn vol list en loose streeken.
 Hun woorden zijn wel honig soet
 Terwyl sy dragen in ‘t gemoed
 Een angel om te steeken
 Haar die hen mint.’

8.
 ‘Eer zullen Phebus of Diaan
 Nooit aan den Hemel wederstaan,
 De Beekjes en de silvre watervlieten,
 Gestremt in haare snelle val,
 Terwijl sy vloejen door het dal
 Haar stroompjes opwaarts schieten,
 Eer ‘k u verlaat.’

9.
 ‘Ik sal, nu gy my trouw belooft,
 Een kransje vlegten om uw hoofd
 Van leli, roos, narcis en violieren.
 En my als uw beminde bruid,

Terwyl het nagtegaaltje fluit,
De blonde haarlok sieren.
Mijn harders kind!’

10.
‘Wy zullen nu te zaam vol lust
Eens leven in volmaakte rust
En onse lieve schaapjes zaamen mengen
Terwyl de zagte minnegod
Ons gunt het onwaarddeerbaar lot
Van ons te mogen strengelen.
Myn lieve Bruid!’

[Gun my, mijn Engelin]

1.
Gun my, mijn Engelin,
Uw mondje zoet te drukken
Tot koeling van mijn min:
Laat ik die vrugten Plukken
Daar ik so lang een tyd
Met zugten en geklag
Om smekend' heb gevryt, ‘Smekend om heb gevrijd.’
En nog vry al den dag.

2.
Of zo dit brand ontsteekt,
In plaats van die te blussen
En meer begeerte kweekt:
Laat ik u dan vry kussen
Tot gy eens mêgevoelt
Hoe veel ik lyden moet
En hoe mijn hart nu doelt
Op ‘t allerzoetste zoet.

3.
Of meent gy dat die vlam
Die my soo kan ontvonken
En die zyn voetsel nam
Door uwe lieve lonke,
Nu veel te hoog mogt gaan,
Of dat hy an ons hart
En zinnen ooit zou schaân
En wekken pijn en smart?

4.
 Wij konden dese pijn,
 Indien gy woud, ligt heelen:
 Moest gy haar oorsprong zijn,
 Laat ons die smart dan deelen.
 Zo zullen wy, in 't kort,
 Geneesen zyn, so zoet,
 Dat min ons t'elkens port 'Prikkel.'
 Dat men die 'Haar.' weder voed.

[Ik wil 'er naar mijnen zwier]

Ik wil 'er naar mijnen zwier, Zweerts: Ik wil 'er naar mynen vollen zwier. Editie Cornelis en de editie De Vries: idem.
 O neusen, lustige neusen, hier
 Nu nemen een snuyfjen op mijn gemak:
 Opregte Sivilische Misschien een merk? snuiftabak.
 En die met ons niet snuiven kan,
 Hou ik niet voor een edel man,
 Maar een lompen loer,
 En een plompen boer,
 En Die noit de naam van adel voer: 'Moge voeren.'
 Maar gy
 En wy
 Die kennen de kragt van de Snuiftabak, Bron: suiftabak.
 Wy nemen een snuyfjen op ons gemak:
 Opregte Sivilische snuiftabak.
 Ik draag 'er provizi 'Voorraad.' van in mijn zak.
 Gy weet niet wat vreugde dat sy ons voed:
 Sy kittelt de neus en maakt vlugtig bloed,
 En zy is so soet,
 En zy is so soet,
 Sa snuif, sa snuif, sa snuif, sa snuif, sa snuif,
 Want het is de manier van 't land.
 Zy reiyigt d'oogen en ook 't verstant,
 Zy reynigt d'oogen en ook 't verstant,
 Wilt ook snuiven, tot spyt
 Van hem die 't benyt,
 En toon dat gy daar van een minnaar zyt.

Air

1.
 Ag, wat is het zoet daar twee beminne!
 'k Zou het haast wel me 'Ook.' beginnen
 Als ik zie de Liefjes saam vergaaren
 En hoese in hun schik zyn en verheugd Het strofeschema vergt een regel zonder voorslag.
 En even bly
 An wederzy:
 Hoe zoet is 't paren
 Als men mint in eer en deugd.

2.

Wel, ik wil 'er my dan na gaan stellen
Om een Schoone te verzellen
En de zoetigheên mê te genieten
Van het zuiver maagdelyk geslagt
Dat aan geen mensch
- Krygt hy zyn wensch –
Ooit kan verdrieten,
Daar men anders met ons lagt.

